

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Közreadja

B. HALÁSZ ÉVA

Lektorálta

BÁCSATYAI DÁNIEL

ELŐSZÓ

Az oklevéltárban a 14. században Magyarországon élt hercegek és hercegnők nevében kiadott, latin nyelvű oklevelek kaptak helyet, melyek közül az első 1349-ben, az utolsó pedig 1395-ben kelt. Az Anjouk korában a hercegi (*dux*), illetve a hercegnői (*ducissa*) cím a királyi családhoz tartozó férfiakat és nőket születésük jogán illette meg, nem járt együtt tehát feltétlenül területi hatalommal. Természetes azonban, hogy azoktól ismerünk több oklevelet, akik valamilyen feladatot elláttak az ország irányításában. Összesen öt herceg, illetve hercegnő adott ki oklevelet a 14. században, akik közül mindössze kettő volt I. Károly egyenes ági leszármazottja: legfiatalabb fia, István herceg és tőle született unokája, Erzsébet hercegnő. Bajor Margit hercegnő István feleségként került Magyarországra és vezette férje 1354-ben bekövetkezett halála után a drávántúli országrészt. Opuliai (Oppelni) László herceg Lokietek Erzsébet királyné rokonaként került a magyar udvarba. Durazzói Károly herceg pedig az Anjou-család nápolyi ágából származott, I. Lajos király örökösének szánta a fiatal herceget, neveléséről udvarában gondoskodott.

Az oklevéltárba azokat az eredetiben, átiratban és másolatban fennmaradt dokumentumokat vettem fel, melyeket a hercegek és hercegnők mint a dinasztia tagjai, illetve mint az egyes különkormányzati területek vezetői adtak ki. Nem szerepelnek ugyanakkor Opuliai László herceg nádorként kiadott oklevelei, noha az *intitulatió*ban feltünteteti hercegi címét. Azok ugyanis inkább a nádori intézmény oklevelezési gyakorlatába és ügýtípusaiba engednek bepillantást. Összesen 88 oklevelet ismerünk, melyek közül 56 darab eredetiben, 19 átiratban, 3 késői másolatban maradt ránk. 3 dokumentumnak csak a fényképét ismerjük, eredetijük a felvételek készítése óta lappang: elpusztult, illetve vélhetően elpusztult. 7 oklevelet csak a forráskiadványok hagyományoztak ránk. Mivel a hercegek és hercegnők az ország különböző területein tevékenykedtek, okleveleiket is sok intézmény őrzi Magyarországon és határainkon túl is. A legtöbb dokumentum, szám szerint 39, a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának különböző gyűjteményeiben lelhető fel. Összesen 6 további oklevél található különböző magyarországi levéltárakban. Mivel a területi hercegség időben legtovább Szlavóniában, Horvátországban és Dalmáciában állt fenn, ezért nem meglepő, hogy déli szomszédunk levéltáraiban összesen 23, a hercegek nevében kelt dokumentumot őriznek. Szlovákia archívumaiban 7 hercegi oklevelet lelhetünk fel, míg Romániában kettőt. Csehország levéltáraiban három olyan dokumentum van, amely a 14. századi magyar hercegekhez és hercegnőkhöz köthető. Németországban, Köln város levéltárában István herceg egy kiadványát őrzik, ennek sorsa azonban bizonytalan, a levéltár épületének 2009. évi összeomlása óta eredetijét nem találják, így csak a róla készült mikrofilm áll a kutatók rendelkezésére.

A kötetben az oklevelek kiadási idejük sorrendjében szerepelnek, minden egyes tétel saját sorszám alatt. A bizonytalan keltezésű oklevelek esetében igyekeztem a lehető legpontosabban meghatározni kiadásuk lehetséges időpontját. A csak év szerint datálható kiadványok az adott év utolsó, bizonyos napi kelettel szereplő okmánya után kaptak helyet. Az oklevelekben szereplő átírt okleveleket kiemeltem az átíróból és saját dátumuk alapján soroltam be a megfelelő helyre. A sorszám után következik az oklevél dátuma, majd — ha megadták — a kelet helye. A magyar nyelvű fejrészében az oklevél kiadójának neve és az oklevélben foglalt jogi cselekmény rövid meghatározása kapott helyet. Az eredetiben fennmaradt oklevelek leírásánál első helyen annak anyaga (hártya vagy papír) áll. Minden esetben megadom a levéltári jelzeteket is. Amennyiben a kérdéses diplomát nem a Magyar Országos Levéltár őrzi, akkor annak az ott kialakított Diplomatikai Fényképgyűjteményben kapott jelzetét is feltüntettem. Ha a kérdéses dokumentumot egy másik herceg, illetve hercegnő írta át, akkor a gyűjtemény megfelelő oklevelére utalok, sorszámmal. Az eredeti diplomáknál rögzítettem a megpecsételések helyét és módját, az oklevélen látható egykorú és későbbi feljegyzéseket. A diploma állapotára csak abban az esetben tértem ki, ha bármilyen módon károsodott.

Ha az oklevél nem csak eredetiben maradt ránk, akkor az átíratokra és/vagy említésekre vonatkozó adatok az eredetiben fennmaradt diplomára vonatkozó tudnivalók után szerepelnek. Ezek után következnek az oklevelek teljes szövegű és regeszta formájában napvilágot látott kiadásainak könyvészeti adatai, a rövidítésjegyzék szerint rövidítve.

Az okleveleket egy bekezdésben közlöm. A szövegben szereplő átírt oklevelekre a gyűjtemény megfelelő számával utalok vissza. A diplomák sorainak kezdetét semmilyen módon nem jelöltem. A középkorban szokásos rövidítéseket megjegyzés nélkül oldottam fel. A csak kiadásból ismert oklevelek esetében a diftongusokat megjegyzés nélkül, a középkorban használatos alakjukban írtam (litterae helyett littere), az *u-v* kérdésében követtem a kiadó álláspontját, ahogyan a kettős betűk helyett írott egy betűkben és a betűk kettőzésében is.

Az eredetiben, átíratban, tartalmi átíratban fennmaradt oklevelek közlésénél a betűhív átírást törekedtem. Ezért megtartottam a *h* helyett álló *ch*-t (nihilominus helyett nichilominus), az *i* helyett álló *y*-t (immo helyett ymmo, Nicolaus helyett Nycolaus), a két *m* betű helyett használt *mpm* betűkapcsolatot (transumpmi, sumpme, presumpmatis). Követtem a diftongusok jelölésének hiányát (litterae helyett littere), a rövidítéseket is ennek megfelelően oldottam fel (praesentibus helyett presentibus). A *j* betűt minden esetben *i*-nek írtam át, így a Johannes helyett Iohannes szerepel. Kivételt tettem azonban a nem latin eredetű személynevekkel (Jaxa, Jekul). A két *i* helyett álló *y* két *i*-ként szerepel (fily helyett filii). Ha az *sp* betűkapcsolatból az *s* kiesett, szintén megtartottam az oklevélben szereplő alakjában (expolio alak exspolio helyett). A *vu* helyett álló *w*-t *vu*-nak írtam át.

A betűhív átírás alól a datációk esetében kivételt tettem, a dátum rövidítve megadott számneveit jelhűen írtam át (a *M° CCC°* alak megmaradt). Továbbá hangzöhűen írtam át az *u* és a *v* hangokat, vagyis a mássalhangzó értékű *u*-t *v*-nek (uult helyett vult), a magánhangzó értékű *v*-t *u*-nak (vtilitatus helyett utilitatus).

A *-ci*/*-ti* betűkapcsolatok esetében a humanista helyesírás szerint egységesítettem (presencia helyett presentia, gracia helyett gratia).

A szavak egybe- és különírásánál a klasszikus latinságot vettem irányadónak, az ettől eltérő alakokat megjegyzés nélkül javítottam (de venisse helyett devenisse). A klasszikustól eltérő betűkettőzéseket, illetve a kettőzött betűk helyett szereplő egy betűket megjegyzés nélkül megtartottam. A nagy- és kisbetűk használatánál szintén a humanista helyesírást követtem: nagybetűvel kezdődnek a mondatok, a tulajdonnevek, a tulajdonnevekből képzett melléknevek, illetve az ünnepek nevei. Ugyanakkor

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

a megszokott alakoktól eltérő jelenségeket (totius helyett thotius) meghagytam, de a szó után tett (!) jellel hívtam fel rájuk a figyelmet.

A szövegeket igyekeztem gördülékennyé, olvashatóvá tenni, vagyis az értelmet zavaró hibákat az oklevelek szövegében javítottam és lábjegyzetben adtam meg az eredeti alakot. Az egykorú betoldásokat a szöveg megfelelő helyére illesztettem és lábjegyzetben utaltam a betoldásra. Szintén lábjegyzetben kaptak helyet a véletlen szóképzések, egykorú kihúzások, illetve az esetlegesen tollban maradt szövegrészek is. A bizonytalan olvasatokat (?), az olvashatatlan szövegrészeket pedig [---] jel jelöli. A ma már nem olvasható, de az oklevél más részei vagy az általánosan használt formulák alapján kiegészített szövegrészeket szögletes zárójelben [] adtam meg.

Budapest, 2014. november 30.

B. Halász Éva

RÖVIDÍTÉSEK

1. LEVÉLTÁRAK ÉS LEVÉLTÁRI EGYSÉGEK

A. HAZU

Archiv Hrvatske Akademije Znanosti i Umjetnosti. Zagreb (Zágráb)

AA

Acta Antiqua

ACZ

Archiv capituli Zagradiensis

DAZ

Državni Arhiv u Zagrebu (Zágráb)

DF

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Diplomatikai Fényképgyűjtemény

DL

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Diplomatikai Levéltár

DMV

Documenta Medievalia Varia

GYMSML

Győr-Moson-Sopron Megyei Levéltár

HDA

Hrvatski Državni Arhiv (Zágráb)

HR - DAVŽ

Državni Arhiv u Varaždinu (Varasd)

MKA

Magyar Kamara Archívuma

MNM

Magyar Nemzeti Múzeum

NRA

Neo-regestrata Acta

ZML

Zala Megyei Levéltár

2. KÖNYVÉSZETI RÖVIDÍTÉSEK

Alsószlavóniai

Thallóczy Lajos–Horváth Sándor: Alsó-Szlavóniai okmánytár (Dubicza, Orbász és Szana vármegyék). Codex diplomaticus partium regno Hungariae adnexarum (Comitatum Dubicza, Orbász et Szana). 1244–1718. Budapest 1912.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Anjou-oklt.

Anjou-kori oklevéltár. Documenta res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustrantia. Budapest–Szeged 1990–.

AO

Nagy Imre–Tasnádi Nagy Gyula: Anjoukori Okmánytár. Codex diplom. Hungaricus Andegavensis I–VII. Budapest 1878–1920.

Bakács: Pest megye

Bakács István: Iratok Pest megye történetéhez. Oklevélregeszták 1002–1437. Budapest 1982.

Bárdosy: Moldav.

Joannes Bárdosy: Moldavensis vel Szepsiensis decimae indagatio et huic innexarum sacroprofanarum iurisdictionum evolutio. Posonii 1802.

Bártfai Szabó: Óbuda

Bártfai Szabó László: Óbuda egyházi intézményei a középkorban. Budapest 1935.

Bónis–Balogh

Bónis György: Szentszéki regeszták. Iratok az egyházi bírászkodás történetéhez a középkori Magyarországon. A szerző hátrahagyott kéziratát gondozta és szerkesztette Balogh Elemér. Szeged 1997.

CDCr

Marko Kostrenčić–T[adija] Smičklas: Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae ac Slavoniae. Diplomatički zbornik kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije I–XVII. Zagrabiae 1904–1981.

DEA

Wenzel Gusztáv: Magyar diplomaciai emlékek az Anjou-korból. Acta externa Andegavensia I–III. Budapest 1874–1876.

Doc. Art. Paulin.

Documenta Artis Paulinorum. A magyar rendtartomány monostorai I–III. Budapest 1975–1978.

Doc. Trans.

Documente privind istoria României. Documenta Romaniae historica. Veacul XIV. C. Transilvania I–XII. București 1953–1985.

Erdélyi Okm.

Jakó Zsigmond–W. Kovács András–Hegyí Géza: Erdélyi okmánytár. Oklevelek, levelek és más írásos emlékek Erdély történelméhez I–III. Budapest 1997–2009.

F CD

Georgius Fejér: Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis I–XI. Budae 1829–1844.

Farlati

Daniel Farlati: Illyrici sacri tomi VIII. Venetiis 1751–1819.

Halász: Bajor Margit

Halász Éva: Bajor Margit hercegnő oklevéladási tevékenysége és okmánytára. Fons. Forráskutatás és történeti segéd tudományok 14. (2007) 97–118.

Halász: Szlavón

Halász Éva: A szlavón hercegek és bánok 14. századi oklevéladó tevékenysége (1323–1381). PhD-értekezés. Budapest 2008.

Házi

Házi Jenő: Sopron szabad királyi város története I/1–7., II/1–6. Oklevelek. Sopron 1921–1943.

HO

Hazai okmánytár. Codex diplomaticus patrius I–VIII. Győr–Budapest 1865–1891.

Iványi: Eperjes

Iványi Béla: Eperjes szabad királyi város levéltára. 1245–1526. (Acta litterarum ac scienciarum Reg. Universitatis Hung. Francisco-Iosephinae. Sectio iuridico-politica. Tom. 2.) Szeged 1931.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Kállay: Értekezés

Kállay Ferentz: Historiai értekezés a nemes székely nemzet eredetéről, hadi és polgári intézetéről a régi időkben. Nagy Enyeden 1829.

Katona

Stephanus Katona: *Historia critica regum Hungariae*. Pestini–Budae 1779–1817.

Kercselich: *Hist. eccl. Zagrab.*

Balthasar Adamus Kercselich de Corbavia: *Historiarum cathedralis ecclesiae Zagrabiensis partis primae tomus I. Zagrabiae* [1760.]

Kercselich: *Not. Prael.*

Balthasar Adam Kercselich: *De regnis Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae notitiae praeliminores. Zagrabie* [1770.]

Koller

Josephus Koller: *Historia episcopatus Quinqueecclesiarum I–VII. Posonii–Pesthini* 1782–1812.

Kósa

Sig.[ismund] Kósa de Beregkeresztur: *De publica partium Transsilvanarum administratione civili atque militari sub Wayvodis, qui terras illas Ultrasilvanas auspiciis regum Hungariae gubernabant. Viennae* 1816.

Kukuljević: Jura

Johannes Kukuljević: *Jura regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. Zagrabiae* 1862.

Lacomblet: Ub.

Urkundenbuch für die Geschichte des Niederrheins. Hrsg. von Theodor Joseph Lacomblet. Bd. I–IV. Düsseldorf 1831–1858.

Laszowski

Emilius Laszowski: *Monumenta historica nob. Communitatis Turopolje olim „Campus Zagrabiensis” dictae I. 1225–1466. Zagrabiae* 1904.

Laszowski: Podatci

Emilius Laszowski: *Podatci i Koprovnici u srednjem vieku. Vjestnik kr. hrvatsko–slavonsko–dalmatinskog zemalskog arkiva* 2. (1900) 170–183.

Laszowski: Podjeljenje

Emilij Laszowski: *Podjeljenje plemstva po banu Nikoli god. 1346. Vjesnik archeološki muzeju u Zagrebu* 4. (1900) 71–77.

Lasztókey: Eperjes

Lasztókey László: *Eperjes szab. kir. város levéltárában található nevezetesebb okiratok ismertetése. Eperjes* 1881.

Lucio: Trau

Giovanni Lucio: *Memorie istoriche di Tragurio ora detto Trau. Venezia* 1673.

Mályusz: Pálosok

Mályusz Elemér: *A szlavóniai és horvátországi középkori pálos kolostorok oklevelei az Országos Levéltárban (második közlemény). Levéltári Közlemények* 5. (1927) 136–209.

MES

Monumenta ecclesiae Strigoniensis I–II. (979–1321). Ordine chron. disposuit, dissertationibus et notiis illustravit Ferdinandus Knauz. Strigonii 1874–1882., III. (1321–1349). *Collegit et edidit Ludovicus Crescens Dedek. Strigonii* 1924., IV. (1350–1358). *Ad edendum preparaverunt Gabriel Dreska, Geysa Érszegi, Andreas Hegedűs, Tiburcius Neumann, Cornelius Szovák, Stephanus Tringli. Strigonii–Budapestini* 1999.

Mon. Hist. civ. Zagr.

Joannes Bapt. Tkalcíć: *Monumenta historica liberae regiae civitatis Zagrabiae, metropolis regni Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae. Povjestni spomenici slob. kralj. grada Zagreba I–XIV. Zagrabiae* 1889–1932.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

MTT

Magyar Történelmi Tár. Pest–Budapest 1855–1934.

NK

Numizmatikai Közlöny. Budapest 1902–.

Quellen z. Köln

Quellen zur Geschichte der Stadt Köln. Bd. I–II. Hrsg. von Leonard Ennen und Gottfried Eckertz. Köln 1860–1863., Bd. III–V. Hrsg. von Leonard Ennen. Köln 1867–1875.

Rábai

Rábai Krisztina: Anjou-kori oklevéltár XL. kötet (1356). Doktori értekezés. Szeged 2012.

RD

Zsoldos Attila: Az Árpád-házi hercegek, hercegnők és királynék okleveleinek kritikai jegyzéke. Budapest 2008.

Reg. Arp.

Szentpétery Imre–Borsa Iván: Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke.

Regesta regum stirpis Arpadianae critico-diplomatica I–II. Budapest 1923–1987.

SbgQuartSch

Siebenbürgische Quartalschrift I–VII. Hermannstadt 1790–1801.

Schmauk: Suppl.

Michael Schmauk: Supplementum analectorum terrae Scepusiensis. Pars II. Szepesváraljae 1889.

Schölzer

Schölzer: Kritische Sammlungen zur Geschichte de Deutschen in Siebenbürgen. Erstes Stück. Urkunden. Göttingen 1795.

Sopron vm.

Nagy Imre: Sopron vármegye története. Oklevéltár I–II. Sopron 1889–1891.

Székely okl.

Szabó Károly–Szádeczky Lajos–Barabás Samu: Székely oklevéltár I–VIII. Kolozsvár– Budapest 1872–1934.

Teutsch

Georg D. Teutsch: Des Zentrecht der evangelischen Landeskirche a.b. in Siebenbürgen. Schässburg 1858.

Thallóczy: Kamara haszna

Thallóczy Lajos: A kamara haszna (lucrum camerae) története kapcsolatban a magyar adó- és pénzügy fejlődésével. Budapest 1879.

Tört. Lapok

Történeti Lapok I–III. Kolozsvár 1874–1876.

TT

Történelmi Tár. Budapest 1878–1911.

Vasi Szemle

Vasi Szemle. Szombathely 1934–1939., 1958–.

Wagner

Carolus Wagner: Analecta Scepusii sacri et profani I–IV. Posonii–Cassoviae 1774– 1778.

Wagner: Sáros

Carolus Wagner: Diplomatarium comitatus Sarosiensis. Posonii–Cassoviae 1780.

Zala

Nagy Imre–Véghely Dezső–Nagy Gyula: Zala vármegye története. Oklevéltár I–II. Budapest 1886–1890.

Zalai regeszták

Zala megye levéltára középkori okleveleinek regesztái (1019) 1240–1526. Szerk. Bilkei Irén. Zalai Gyűjtemény 75. Zalaegerszeg 2014.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Zichy

A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idős ágának okmánytára. Codex diplomaticus domus senioris comitum Zichy de Zich et Vásonkeő I–XII. Pest–Budapest 1871–1931.

ZW

Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen I–VI. Hermannstadt– Köln–Wien– București 1892–1981.

ZsO

Zsigmondkori oklevéltár I. (1387–1399) Összeáll. Mályusz Elemér. Budapest 1951., II/1–2. (1400–1410) Összeáll. Mályusz Elemér. Budapest 1956–1958., III. (1411–1412). Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerkesztette Borsa Iván. Budapest 1993., IV. (1413–1414) Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerkesztette Borsa Iván. Budapest 1994., V. (1415–1416) Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerkesztette Borsa Iván. Budapest 1998., VI. (1417–1418) Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerkesztette Borsa Iván. Budapest 1999., VII. (1419–1420) Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerkesztette Borsa Iván. Budapest 2001., VIII. (1421) [Szerk.] Borsa Iván, C. Tóth Norbert. Budapest 2003., IX. (1422) [Szerk.] Borsa Iván, C. Tóth Norbert. Budapest 2004., X. (1423) [Szerk.] C. Tóth Norbert. Budapest 2007., XI. (1424) Közzéteszi Neumann Tibor, C. Tóth Norbert. Budapest 2009.

OKLEVELEK

István herceg, Szepes és Sáros ura a kisszebeni hospeseknek és az ardói jobbágyoknak megparancsolja, hogy Sykusdfeldew birtok határjárásának ne mondjanak ellent. 1349. okt. 10. Buda

Átírta: szepesi káptalan, 1349. nov. 21. (Štátny archív v Poprade Pobočka Prešov. Kisszeben város levéltára, Kisszeben város tanácsa. Oklevelek. No. 1.), melynek fényképmásolata: DF 258 977.

Ed.: Katona IX. 587–588. (no. 365.), Wagner: Sáros 171–172. (no. 1.), F CD IX/1. 662–663. (no. 367.).

Reg.: Anjou-oklt. XXXIII. (1349) no. 758.

Stephanus Dei gratia dux Hungarie ac dominus terre Scepusyensis et de Sarus fidelibus suis iudici, iuratis civibus et universis hospitibus de Cybinio, item villico et universis iobagionibus suis de Ordou gratiam suam et omne bonum. Noveritis, quod nos rixam seu controversiam inter vos super facto erectionis metarum terre Sykusdfeldew vocate habitam¹ sedare et compescere volentes habita deliberatione commisimus, ut ipsas metas, quas discretus vir, dominus Nicolaus plebanus de Sumugy, capellanus domini regis, fratris nostri karissimi et magister Georgius filius Hectoris miles, homines eiusdem domini regis sub testimonio capituli ecclesie Scepusyensis inter vos in facie dicte terre erexerant et vos iobagiones de Ordou destruxistis, magistri Andreas filius Gregorii miles et Stephanus filius Mychaelis iuvenis aule nostre, homines nostri sub testimonio dicti capituli Scepusyensis, quod per ipsum capitulum ad id presentibus transmitti iubemus, easdem metas per vos iobagiones de Ordou destructas iuxta continentiam litterarum privilegialium eiusdem capituli super facto dictarum metarum confectarum de novo erigere in locis dictarum antiquarum metarum debeant et faciant, prout dicti Nicolaus plebanus et magister Georgius filius Hectoris homines domini regis, fratris nostri karissimi ordinaverant et dictas metas erexerant. Quapropter fidelitati vestre firmiter et districte precipiendo damus in mandatis, quatenus in erectione dictarum metarum eisdem magistris Andrea et Stephano hominibus nostris ad hoc specialiter transmissis contradictores existere non audeatis et non presumptatis, sicut nos offendere formidatis. Si vero aliqua partium in premissis nostre ordinationi contradictor extiterit, in pena quinquaginta marcarum nobis persolvendarum convincatur eo facto. Et post hec facti seriem omnium premissorum, prout fuerit opportunum, si necesse fuerit, per idem capitulum nobis rescribi volumus seriatim. Datum Bude, sabbato proximo ante festum sancti Galli confessoris, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL° nono.

¹ Az eredetiben: habitos.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1349. nov. 5. — erdélyi herceg, Szepes és Sáros ura Bereck fia Miklós mesternek és officialisainak megparancsolja, hogy András fia Pál lefoglalt birtokait adják vissza.
Buda

Eredeti: hártya. N iniciálé. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 57 326. (Soós cs. lt. 129.). Hátlapján, pecsét alatt: *relatio* [Nicolai] *filiu Bricii*.

Ed.: AO V. 332. (no. 192.).

Reg.: Doc. Trans. IV. 520. (no. 755.) (román nyelvű), Erdélyi Okm. III. 212. (no. 545.), Anjou-oklt. XXXIII. (1349) no. 838.

Nos Stephanus Dei gratia dux Transilvanus ac dominus terre Scepsyensis et de Sarus significamus, quibus expedit, tenore presentium universis, quod licet ex relatione quorundam hominum Paulum filium Andree dictum Cantor de Kumlows de comitatu Sarus predicto fratricidam sui fratris, nomine Chel, iam defuncti intellexissemus, pro quo, ut nostri ducalis incumbit officio, possessionibus suis et portionibus possessionariis eundem Paulum per magistrum Nicolaum filium Briccii expoliari facientes pro nobis occupaverimus. Tamen quia nobili¹ domina, relicta eiusdem Chel simul cum Stephano et Ladislao filiis suis personaliter nostram ducalem adiente presentiam et nobis supplicante ipsum Chel non aliqua plaga vel ictu vulneris, sed per viam vere naturalis infirmitatis et cursus informati ex hoc reperimus seculo migravisse, portiones possessionarias et possessiones dicti Pauli ubilibet modo, quo supra, occupatas eidem Paulo filio Andree reddimus et restituimus possidendas. Quocirca officialibus magistri Nicolai filii Briccii mandantes precipimus firmiter et districte, quatenus visis mox presentibus possessiones et possessionarias portiones Pauli predicti pro nobis occupatas reddere debeatis eidem et resignare indempniter dilatione et occasione quibuslibet proculmotis. Aliud facere non audentes. Datum Bude, in festo beati Emerici ducis et confessoris, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} XL^{mo} nono.

¹ Az eredetiben: nibili.

2.

-
1350. ápr. 4. — szlavón–horvát–dalmát herceg a kulcsi hospesek kérésére megerősíti őket szabadságaikban és megengedi nekik, hogy településüket megerősítsék.

Eredeti: lappang. CDCr szerint 1913-ban Trg község (Ozalj mellett, Horvátország) levéltárában volt, hátlapjára nyomott pecséttel erősítették meg. Pecsét alatt: *relatio Ladislai filii Teudeus*. Az oklevél valószínűleg már CDCr készítésének időpontjában is nehezen olvasható, foltos volt, több helyen kiegészítésekkel ellátva jelent meg. T. Smičiklas eredeti kiegészítései [] között, aláhúzva; a szövegpárhuzamok alapján kikövetkeztethető kiegészítések [] között.

Ed.: CDCr XI. 591–592. (no. 449.).

Reg.: Halász: Szlavón 219–220. (no. 413.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 262.

Megj.: CDCr ápr. 7-i dátummal hozza, azonban a *datatió*ból kimaradt a konkrét nap. A feloldás alapján valószínű, hogy *feria quarta* állhat(ott) a lappangó eredetiben. Az oklevélben valószínűleg Ákos Mikcs szlavón bán 1329. július 17-én (lásd: Anjou-oklt. XII. [1329] nr. 394.) és Hahót Miklós szlavón bán 1343. június 12-én (lásd: Anjou-oklt. XXVII. [1343] nr. 397.) kelt okleveleit említik.

Stephanus Dei gratia dux totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie fidelibus suis villico, iuratis et universis hospitibus de Kulch, prope castrum Ozul existentibus salutem et

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

gratiam. Noveritis, quod quia ex relatione magistri Stephani filii Michael[is caste]llani dicti castri nostri Ozul extitimus informati, ut vos in tali loco existitis et residentiam faciatis, [ubi] [n]ecesse fieret, contra nostros et regni nostri emulos vos defendere possetis, ideo nos in libertatibus vestris, [in quibus] tempore Mychk et Nicolai filii Stephani quondam banorum dictorum regnorum Slauonie et Croatie stare et com[morari] consueti, volentes assecuramus vos et testimonio presentium vobis concedimus et annuimus, ut in eisdem [libertati]bus, in quibus tempore dictorum banorum stetistis¹, stare et commorari velitis et iuxta vestram possibilitat[em mu]nitiones et fortalitia pro conservatione personarum et rerum vestrarum edificare et facere debeatis, quia nos ultra libertates [vestras] vos gravare et gravari facere non intendimus. Datum [feria quarta] post octavas festi Passce Domini, anno eiusdem Mo CCC^o quinquagesimo.

¹ *Kiadásban:* stetytis.

3.

— szlavón–horvát–dalmát herceg a Somogy megyei Kér és Atád birtokokat visszaadja Berkus fia Jakabnak, Imre fia Dénesnek és Mike fia Jakabnak.

1350. ápr. 19.
Buda

Eredeti: lappang. AO szerint 1887-ben Vargha Mártonnál volt Kaposvárott. AO szerint hátlapján rányomott pecséttel erősítették meg, ezen kívül hátlapján jegyzet: *Commissio domini ducis propria et relatio Pauli dicti Touth.*

Ed.: AO V. 368. (no. 218.) (formulás részekben hiányokkal, három ponttal jelezve).

Reg.: Halász: Szlavón 220. (no. 414.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 320.

Nos Stephanus Dei gratia totius Sclavonie, Croatie et Dalmatie dux significamus, [quibus expedit universis,] quod quia in literis privilegialibus ... Karoli quondam ... regis ... et etiam in aliis instrumentis literalibus efficacissimis expressius vidimus contineri, ut possessiones Keer et Ataad vocate, in comitatu Simigiensi existentes, que hucusque apud manus nostras ducales fuerunt, Jacobo filio Berkus, Dionisio filio Emerici et Jacobo filio Myke iure hereditario pertinerent, ideo nos de benignitate et liberalitate ducali eisdem et per eos heredibus suis ... auctoritate presentium restituimus et resignavimus pleno iure, cum omnibus utilitatibus earundem et pertinentiis universis, promittentes, ut quamprimum presentes nobis fuerint reportate, in formam nostri privilegii easdem redigi faciemus. Datum Bude, feria secunda proxima ante festum sancti Georgii martiris, anno Domini millesimo CCC^o quinquagesimo.

4.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1350. ápr. 29. — szlavón–horvát–dalmát herceg Péter fia Tamás lipthói és körösi ispánnak, továbbá csókakői várnagynak megparancsolja, hogy Marcaltői Bertalan fia István özvegyét és fiait, valamint famulusaikat, jobbágyaikat és birtokaikat a jogtalan támadásokkal szemben védelmezzék meg.

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 90 347. (Üchtritz-Amadé cs. lt. 1.7.7.). Hátlapján, pecsét által részben takarva jegyzet: *relatio magistri Thome filii Petri* (egykorú kéz) és későbbi kéz által, a hártya alján: *litterae regis super protectione filios Stephani filii Bartholomei*.

Ed.: HO I. 207. (no. 136.), CDCr XI. 599–600. (no. 456.).

Reg.: Halász: Szlavón 220. (no. 415.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 340.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fideli suo, magistro Thome filio Petri comiti Lyptouiensi et Crisyensi ac castellano de Chokakw salutem et gratiam. Noveritis, quod nos nobilem dominam, relictam Stephani filii Bartholomei de Marcellw, item Petrum et Nicolaum filios eiusdem necnon possessiones, famulos et iobagiones suos ac ad ipsos pertinentes universos in nostram recepimus protectionem et tutelam specialem. Quapropter fidelitati vestre firmiter et districte precipiendo mandamus, quatenus predictam nobilem dominam, relictam Stephani filii Bartholomei et dictos filios suos, item famulos et iobagiones suos cum possessionibus eorum universis ab omnibus indebite molestare et inquietare volentibus vice persone nostre protegere debeatis et tueri. Aliud pro nostra gratia et dilectione non facturi. Datum Bude, feria quinta proxima post festum sancti Georgii martiris, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo.

5.

-
1350. máj. 2. — szlavón–horvát–dalmát herceg a pozsonyi káptalannak megparancsolja, hogy levelét a vereskői várnagynak vagy helyettesének adják át.

Eredeti: papír. Hátlapra nyomott zárópecsét. Štátny Ústredný Archív SR Bratislava, Pozsonyi káptalan hiteleshelyi levéltára: Oklevelek, 28/1/18. (fényképmásolata: DF 226 960.). Hátlapon külzet: *fidelibus suis, discretis viris, capitulo ecclesie Posoniensis*.

Reg.: Halász: Szlavón 220. (no. 416.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 362.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus suis, discretis viris, capitulo ecclesie Posoniensis salutem et gratiam. Fidelitati vestre firmiter et districte precepiendo mandamus, quatenus alias litteras nostras super facto cuiusdam fluvii ad possessionem Modor currentis¹ [S]trem castellano de Vereskw vel vicecastellano suo de eodem castro transmissas per hominem vestrum fidedignum eidem exhibere faciatis. Et quicumque idem visis ipsis litteris nostris fecerit vel responderit, nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, in dominicam proximam post festum sanctorum Philippi et Jacobi apostolorum, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo.

¹ Szakadás miatt a szó a sor alá írva.

6.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— szlavón–horvát–dalmát herceg Ábrahámi Omodeus fia Pálnak és Rendesi András fia Miklósnak öröklött birtokrészeit visszaadja.

1350. máj. 17.
Buda

Átírta: István erdélyi herceg, 1351. júl. 21. > somogyi konvent, 1353. aug. 3. (DL 91 451., Festetics cs. lt., Zala 26/1.).

Ed.: Zala I. 500–501. (no. 315.), CDCr XI. 601–602. (no. 459.).

Reg.: Halász: Szlavón 220–221. (no. 417.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 414.

Nos Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux significamus presentium per tenorem, quibus expedit, universis, memorie commendantes, quod licet per Paulum filium Omodei de Abraam et Nicolaum filium Andree de Rendes super facto quarundam portionum possessionariarum in presentiam domini regis, fratris nostri karissimi in causam attrahi fecimus, tamen cum ex benignitate ducali, tum etiam pro eo, quia easdem ipsorum Pauli filii Omodei et Nicolai filii Andree ex veridica relatione fore percepimus, ideo easdem ipsis Paulo filio Omodei et Nicolao filio Andree duximus restituendas et testimonio presentium eisdem et per ipsos heredibus eorum restituimus et resignavimus pleno iure, cum omnibus utilitatibus et pertinentiis earundem universis. Vobis itaque officialibus nostris in possessionibus nostris ducalibus nunc constitutis et in futurum constituendis, quibus presentes ostendentur, precepimus firmiter et districte, quatenus predictos Paulum filium Omodei et Nicolaum filium Andree et ipsorum heredes ratione predictarum portionum possessionariarum molestare vel aliquo modo perturbare non audeatis, sicut nostram gratiam offendere formidatis. Datum Bude, feria secunda proxima post festum Penthecostis, anno Domini millesimo CCC° quinquagesimo.

7.

— szlavón–horvát–dalmát herceg a bácsi káptalannak megparancsolja, hogy a Szentmihályi Mihály mester és Péter fiai: Miklós, Pál és Demeter közötti perben a vizsgálatot folytassák le.

1350. máj. 25.
Buda

Átírta: bácsi káptalan, 1350. jún. 24. (DL 91 415. Festetics cs. lt., Körös 1/1.).

Reg.: Halász: Szlavón 221. (no. 418.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 427.

Stephanus Dei gratia thotius(!) Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus suis, capitulo ecclesie Bachyensis salutem et gratiam. Dicit nobis magister Michael de sancto Michaeli, quod ipse Petro filio Petri filii Mihalach de Zenche dominam Katherinam filiam suam matrimonialiter legitimam tradidisset in uxorem, cum qua res ducentarum marcarum videlicet scrinales, quindecim pictaria argentea, quindecim balteos, sedecim equos sellatos et sexaginta equos equatiales dedisset, cum quibus idem Petrus filius Petri Nicolaum fratrem suum de captivitate liberasset et postmodum mortuo ipso Petro filio Petri non restituit et non¹ persolutis ipsis rebus ipsam dominam usque tricesimum diem diei mortis ipsius Petri predictam dominam de quattuor locis curiarum in possessionibus ipsius Petri habitis, ubi eadem utilitates victualium suorum habuisset, Nicolaus, Paulus et Demetrius fratres ipsius Petri filii Petri sine satisfactione etiam rerum parafernali² ipsius domine, contra regni iura exclusissent. Super quo fidelitati vestre

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

firmiter et districte precipientes mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, coram quo Nicolaus de Vayuada vel Petrus filius Philpus(!) de Kelemen aut Augustinus filius Galli de Raad aliis absentibus homo noster ab omnibus, a quibus decet et licet, sciat et inquirat omnimodam de premissis veritatem. Et post hec, prout vobis veritas de premissis constiterit, nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, feria tertia proxima post festum sancte Trinitatis, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo.

¹ Szó a sor felett beszúrva.

² Az eredetiben: paraforalium.

8.

1350. jún. 27. — szlávón–horvát–dalmát herceg Vasvár megye ispánjának és alispánjának megparancsolja, hogy a borsomonostori apátság apátját és fraterait a jogtalan támadásokkal szemben védelmezzék meg.

Eredeti: papír. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 4134. (MKA Acta ecclesiastica 68/167.). Hátlapon későbbi kéz által írott tárgymegjelölés.

Ed.: AO V. 386. (no. 231., kihagyásokkal), CDCr XI. 608–609. (no. 463.).

Reg.: Halász: Szlávón 221–222. (no. 420.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 486.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus suis comiti et vicecomiti de comitatu Castriferrei, nunc et pro tempore constitutis salutem et gratiam. Noveritis, quod nos religiosos viros, abbatem et ceteros fratres ordinis sancti Bernaldi de claustrum ecclesie beate Virginis de Burs, item possessiones et iobagiones eiusdem ecclesie ac ad ipsos abbatem et ceteros fratres pertinentes universos in nostram recepimus protectionem et tutelam specialem viceque persone nostre vobis protegere commisimus. Quapropter fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus predictos religiosos viros, abbatem et ceteros fratres de claustrum beate Virginis, item possessiones, iobagiones eiusdem ecclesie ac ad ipsos abbatem et ceteros fratres pertinentes universos ab omnibus indebite molestare, gravare vel aliquo modo perturbare volentibus vice persone nostre protegere debeatis et tueri. Aliud non facturi. Datum Bude, in festo sancti regis Ladislai, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo.

9.

1350. jún. 27. — szlávón–horvát–dalmát herceg a pozsonyi káptalannak megparancsolja, hogy a modori hospesek réjtjét és erdejét járják be.

Eredeti: papír. Hátlapjára nyomott pecsét. Štátny Ústredný Archiv SR Bratislava, Pozsonyi káptalan hiteleshelyi lt., Oklevelek 7/1/11. (fényképmásolata: DF 273 803.). Hátlapon: *fidelibus suis, capitulo Posoniensi pro hospitibus Modor reambulatoria*, pecsét alatt, eredetileg eltakarva: *relatio Nicolai filii [Pou]sa(?)*.

Reg.: Halász: Szlávón 222. (no. 421.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 487.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus suis, capitulo Poseniensis salutem et gratiam. Dicunt nobis hospites de Modur, quod pratum et silva ipsorum reambulatione et metarum erectionibus plurimum indigerent. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Georgius frater Jakch homo noster specialiter per nos ad premissa transmissus ad facies dictorum prati et silve accedendo reambulet ipsas per veras suas metas et antiquas, ubi necesse fuerit, novas iuxta veteres¹ erigendo reambulatasque et meatali distinctione separatas statuat eas eisdem hospitibus nostris de Modur eo iure, quo ad ipsos dinoscuntur pertinere, contradictore aliquali non obstante. Et tandem, prout oportunum fuerit, seriem totius facti cum cursibus metarum nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, in festo beati regis Ladislai, anno Domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo.

¹ Szó után kihúzza: accedendo.

10.

— szlávón–horvát–dalmát herceg Szepes megyének meghagyja, hogy a megye részére aug. 10-én tartandó közgyűlésen folytassák le a vizsgálatot Wlchyna birtok felének tulajdonjogáról. 1350. jún. 29. Buda

Átírta: szepesi káptalan, 1350. aug. 15. (DL 60 262. Máriássy cs. lt., Vegyes iratok 119.) Átírat szerint gyűrűpecséttel volt megerősítve. Az oklevél szakadt, ami 10 sorban 1–2 betűtől 1–2 szóig terjedő hiányokat okoz.

Ed.: AO V.387–388 (no. 232., kihagyásokkal).

Eml.: I. Lajos király, 1351. márc. 16. > szepesi káptalan, 1351. ápr. 6. (DL 83 262. Bárczay cs. lt. 35/41.).

Reg.: Halász: Szlávón 222. (no. 422.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 489.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus suis iudicibus nobilibus ac aliis universis nobilibus et ignobilibus in comitatu Scepusyensi existentibus salutem et gratiam. Cum domina regina, genitrix nostra karissima exhibitiones instrumentorum, qua¹ universi populi seu hospites de Mendzenth in facto emptionis medietatis possessionis Wlchyne vocate confecta² ab una ac Jacobus litteratus filius Detrici et Zonk [fi]lius Hannus in facto eiusdem medietatis possessionis Wlchyne vocate iuxta regium litteratorium preceptum vicesimo secundo die festi Pen[t]hecostes in presentia prelatorum et baronum regni sui exhibere debuissent, ad quindenas reversionis dicti domini regis, fratris nostri karissimi de par[t]ibus transmarinis in Budam, locum mansionis sue fiende, per comitem Thomam iudicem curie regie mediantibus litteris eiusdem comitis Thome prorogare eo modo precipisset, ut per quam partium predictarum per assertionem universitatis vestre habita inter vos litteris nostris vel reginalibus mediantibus congregatione generali ad nostram vel reginalem litteratoriam requisitionem faciendam dicta medietas possessionis Wlchyne semper et ab antiquo usque ad hac tempora possessa esse fateretur, eadem pars medio tempore, donec in facto medietatis dicte possessionis Wlchyne vocate finalis decisio fieret, absque omni impedimento, pacifice et quiete possidere ac fructus et ut[ilitate]s eiusdem possessionis Wlchyne absque ulla inquietatione percipere valeat atque possit. Nosque super premissis, videlicet per q[uam] partem m[edietas] dicte possessionis Wlchyne possessa semper et ab antiquo sit et existat, certitudinaliter velimus informari, f[idelitati] vestre firmi[ter]

1350. jún. 6.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1350. aug. 10. precipimus per presentes, quatenus tertio die quindenarum festi beati Jacobi apostoli nunc proxime venturarum congregatione [nostra generali in] dicto comitatu Scepusiensi presente testimonio capituli Scepusiensis, quod presentibus inibi trans[mitti] iubemus, facere et ce[.....] quod habito inter vos diligenti tractatu ad fidem ac fidelitatem Dei et sacre corone [regie], Deum habendo p[re oculis absque scrop]ulo, cuiuslibet falsitatis timore, odio et amore, cuiuslibet partis non allecti, hoc utrum med[iam partem] predictae possessionis Wl[chyne] [per predi]ctos Zonk filium Hannus, Jacobum litteratum ac etiam Mathiam filium Zeurus necnon predecesso[res] ipsorum semper et ab antiquo [possidere usque ad] hac tempora aut per populos seu hospites de Mendzenth similiter semper et ab antiquo vel vero umquam tempore possessa sit, fuerit et ex[ist]at, nobis in litteris vestris, videlicet iudicium nobilium fideliter rescribatis, nichilominus totius facti seriem per predictum capitulum ecclesie Scepusiensis rescribi [v]olumus seriatim. Datum Bude, in festo beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo.

¹ *Eredetiben*: quas.

² *Eredetiben*: confectorum.

11.

1350. júl. 9. — szlavón–horvát–dalmát herceg a főpapoknak, báróknak, ispánoknak, várnagyoknak és mindenki másnak megparancsolja, hogy Gréc városának polgárait szabadságaikban ne háborgassák.

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. A. HAZU D-IV/62. (fényképmásolata: DF 230 432.).

Hátlapon, pecsét alatt: *relatio magistri Nicolai de Kebli*.

Ed.: Kukuljević: Jura I. 118. (no. 91.), Mon. Hist. civ. Zagr. I. 197–198. (no. 220.), CDCr XI. 610. (no. 465.).

Reg.: Halász: Szlavón 222–223. (no. 423.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 505.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus suis, universis prelatibus, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus ac eorum vices gerentibus, item civitatibus, villisque et earum rectoribus necnon quibusvis aliis hominibus, cuiusvis condicionis et preeminentie existant et specialiter tributariis in dicto regno suo Sclauonie constitutis et constituendis in futurum, quibus presentes ostendentur, salutem et gratiam. Querele nuntiorum civium nostrorum de monte Grech in eo, quod per nonnullos ex vobis contra eorum libertates ab antiquo conservatas perturbarentur, aures nostre maiestatis humilime propulsarunt. Unde cum nos dictos cives nostros seu hospites de Grech in eorum libertatibus ab antiquo observatis velimus conservare, fidelitati universitatis vestre ducali edicto firmiter precipientes mandamus, quatenus predictos cives nostros contra eorum libertates in nullis casibus indebite et iniuste molestare, agravare et perturbare presumpmatis. Aliud sicut nostram indignationem incurrere formidatis non facturi in premissis. Datum Bude, feria sexta proxima post quindenas festi Nativitatis beati Johannis baptiste, anno Domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo.

12.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— szlavón–horvát–dalmát herceg a kölni és huyi kereskedők kérésére oklevelet ad az általuk fizetendő harmincadról.

1350. aug. 10.
Buda

Eredeti: hártya. S initiale. Hátlapjára nyomott pecsét. Historische Archiv der Stadt Köln, Bestand 1 (HUA) U 2/1968. (fényképmásolata: DF 294 045.). Hátlapján: *relatio Blasii filii Pousa*.

Ed.: DEA II. 390–392. (no. 318.), MTT 7. 247–248. (no. 3.), Lacomblet: Ub. III. 390–391. (no. 488., kihagyásokkal).

Reg.: Quellen z. Köln IV. 318. (no. 333.), Halász: Szlavón 223. (no. 424.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 587.

Megj.: I. Károly szövegben említett oklevelét lásd: 1336. jan. 6. (Anjou-oklt. XX. [1336] no. 6.); I. Lajos királyét: 1344. máj. 13. (Anjou-oklt. XXVIII. [1344] no. 372.).

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus suis, universis prelatibus, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus et aliis cuiusvis dignitatis et preeminentie hominibus, tam in terris, quam super aquis tributa habentibus et eorum tributariis, nunc constitutis et in futurum constituendis, quibus presentes ostendentur, salutem et gratiam. Noveritis, quod mercatores de Sancta Colonia et de civitate Hoy ac de aliis partibus Renii ad nostre sublimitatis accedentes presentiam exhibuerunt nobis litteras excellentissimi et magnifici principis, domini Lodouici regis Hungarie, fratris nostri karissimi, in quibus inter cetera vidimus contineri, quod ipsi tributum seu telonium de bonis et rebus eorum eo modo dare et persolvere deberent, prout mercatores Pragenses dant et persolvunt. In litteris autem eorundem mercatorum Pragensium per serenissimum principem, dominum Karolum quondam regem Hungarie, genitorem nostrum karissimum eis concessum taliter continetur, quod in primo introitu ad metas dicti regni Hungarie, in Alba ecclesia, in vulgari Wyuar nominata, debent solvi octuagesima de rebus mercimonialibus, item abinde sive in Saaswar sive in Stinche, de quolibet curru mercimoniali, qui vulgariter rudas dicitur, debet solvi unus lotto, sive tria pondera, item de quolibet curru aymichos dicto medium tributum scilicet medius lotto et abhinc in Jablunchza circa castrum Korlathkw, debet solvi solummodo tributum pontis, itaque de quolibet equo vel bove trahente currum unus denarius Wyennensis, item de pecudibus venditioni exponendis, scilicet maioribus duabus, similiter unus denarius Wyennensis, item de quatuor parvis animalibus, sicuti ovibus, capris et porcis, similiter unus denarius Wyennensis et non plus, item abinde in loco Bikzad sive in villa Beyn debet solvi tributum, sicut in Saaswar et in Zinche, de curribus mercimonialibus tantum. Preterea a civitate Tyrnaviensi usque Budam in locis infrascriptis debet exigi tributum similiter de curribus mercimonialibus modo supradicto: primo in Farcashyda, postea in Semcii, item in villis archiepiscopi Strigoniensis Nyarhyd et Uduard vocatis, item ultra Danubium ex ista parte in Strigonio, postea in villa Chabya, item in villa sancti Jacobi in castro Veteris Bude et in porta civitatis Budensis debent tributa exigi solummodo de curribus, prout superius est expressum. Hoc tamen declarato, quod in locis tributorum supradictis nullas fieri debent religationes currum, preterquam in civitatibus, in quibus tricesime sunt constitute, que omnia loca tributorum, tam civibus Brunnensibus de regno Bohemie, quam civibus Tyrnaviensibus referentibus scivisset idem dominus rex, genitor noster esse a tempore Bele regis instituta legitima et omnia fore iusta. Quibusquidem litteris regalibus exhibitis iidem mercatores in eo, quod vos contra premissam ordinariam commissionem dicti domini Karoli inito suorum baronum deliberativo consilio factam,

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

in eisdem suis litteris regalibus expressam in viis eorum et iustis itineribus procedentes, in loco vestrorum tributorum per superfluas tributarias exactiones nimium infestaretis, nobis conquesti extiterunt. Unde cum absente ipso domino rege, fratre nostro carissimo, totalis cura sui regiminis et regni gubernacula cum iure naturali exposcente, tum etiam ex ipsius regalis benigna admissione nostre incumbi dinoscantur maiestati, nosque in absentia eiusdem domini regis, fratris nostri novitates non velimus in regno fieri aliquales, fidelitati vestre et vestrorum quorumlibet ducali edicto precipiendo damus in mandatis, quatenus ipsos meractores de Sancta Colonia et de civitate Hoy ac de aliis partibus Reni cum rebus mercimonialibus per Hungariam itinerantes seu procedentes per ampliores exactiones tributarias ab his, que in premissis regalibus litteris seriatim exprimuntur, molestare et perturbare nullatenus presumpmatis, sicut nostram indignationem graviter incurrere formidatis. Datum Bude, in festo sancti Laurentii martiris, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo.

13.

1350. aug. 12. — szlavón–horvát–dalmát herceg Rudolf mosoni, vasvári és soproni ispánnak megparancsolja, hogy a soproni polgárokat szabadságaikban ne háborgassa.
Buda

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. GYMSML Soproni Lt., Sopron város lt., Diplomatarium no. 141. (fényképmásolata: DF 201 775.). Hátlapon, pecsét alatt: *relatio Blasii filii Pousa*.

Ed.: Házi I. 95–96. (no. 156.).

Reg.: Vasi Szemle 1942. 168., Halász: Szlavón 223–224. (no. 425.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 591.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fideli suo Rodolpho comiti Mosonyenensi, Castriferrei et Sopronyensi et eius vicesgerenti salutem et gratiam. Nuntiaverunt nobis fideles nostri iudex, iurati cives et universi hospites nostri de Suprunio, quod vos eosdem contra libertatem eorum privilegiam in eorum iuribus indebite infestantes perturbaretis. Unde cum nos eosdem cives et hospites in eorum libertatibus a progenitoribus nostris ipsis datis et concessis illesos velimus conservare, volumus et fidelitati vestre ducali edicto firmo firmius precipientes damus in mandatis, quatenus predictos cives et hospites de Sopronio contra libertatem eorum a progenitoribus nostris ipsis datam et concessam in eorum iuribus molestare, impedire, perturbare vel aliquo dampnificare non presumpmatis neque debeatis. Si tunc nostram gratiam graviter offendere formidatis et hoc idem iniungimus vices vestras gerentibus, nunc constitutis et constituendis in futurum dantes eis firmis in mandatis. Datum Bude, tertio die festi beati Laurentii martiris, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo.

14.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— szlavón–horvát–dalmát herceg Miklós zalai ispánnak megparancsolja, hogy Vátkai Dezső fiait: Dénest és Lőrincet, továbbá birtokaikat, jobbágyaikat és famulusaikat minden jogtalan támadástól védelmezze meg.

1350. aug. 27.
Buda

Eredeti: hártya, vízfoltos. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 91 417. (Festetics cs. lt., Zala 26.a.). Hátlapon, pecsét alatt: *relatio Johannis filii Dominici bani*.
Ed.: Zala I. 501–502. (no. 317.), CDCr XI. 614–615. (no. 471.).
Reg.: Halász: Szlavón 224. (no. 427.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 616.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fideli suo Nicolao quondam bano, nunc comiti Zaladyensi salutem et gratiam. Noveritis, quod nos Dyonisium et Laurentium filios Desew de Vathka et ipsam possessionem Vathka, item possessiones, iobagiones et famulos ipsorum ac ad eos pertinentes universos in nostram recepimus protectionem et tutelam specialem viceque persone nostre vobis protegere commisimus. Quapropter fidelitati vestre firmiter precepiendo mandamus, quatenus dictos Dyonisium et Laurentium filios Desew de Vathka et ipsam possessionem Vathka, item iobagiones et famulos ipsorum ac ad eos pertinentes universos vice persone nostre ab omnibus indebite molestare et perturbare volentibus protegere debeatis et tueri. Aliud non facturi. Datum Bude, feria sexta proxima post festum sancti Bartholomei apostoli, anno Domini M° CCC° quinquagesimo.

15.

— szlavón–horvát–dalmát herceg a Nyulak-szigeti apácák kérésére átírja I. Lajos király 1344. aug. 19-én kelt oklevelét. (lásd: Anjou-oklt. XXVIII. (1344) no. 572.)

1350. aug. 30.
Buda

Eredeti:

1. Hártya, vízfoltos, sarka hiányzik. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 4165. (MKA Acta ecclesiastica ordinum et monialium VBuda 15/17.). Hátlapján, pecsét alatt: *relatio magistri Thome filii Petri*, továbbá későbbi kezekkel írott magyar (*kamara haznarol*) és latin (*de lucro camere*) tárgymegjelölések.

2. Hártya, vízfoltos. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 4165. (MKA Acta ecclesiastica ordinum et monialium Posen 64/12. Hátlapján, pecsét alatt: *relatio magistri Thome filii Petri*. Más középkori kézzel, pecsét felett: *hogh ez eghaz Jobagyy Camarahaznat egebnek fyzethny nem tartoznak* és más kézzel: *privilegium Stephani regis pro Insula Leporum*.

Másolat: ugyanezen jelzet alatt a 2. példányról (19–20. sz.-i).

Reg.: Thallóczy: A kamara haszna 159–160. (no. XI.), Bártfai Szabó: Óbuda 283., Bakács: Pest megye 189. (no. 644.), NK 1970–1971. 47., Halász: Szlavón 224–225. (no. 428.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 618.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus suis magistris Stephano et Craterio civibus Budensibus, comitibus camerarum regalium Budensis et Strigoniensis salutem et gratiam. Noveritis, quod religiose domine sacrimoniales de Claustro beate Virginis de Insula Leporum exhibuerunt nobis litteras patentes serenissimi principis, domini Lodouici eadem¹ gratia² Hungarie, Iherusalem et Scilie(!) regis, fratris nostri karissimi sub annulari sigillo suo confectas, in hec verba: (*Következik I. Lajos király, 1344. aug. 19-i oklevele*) Quapropter fidelitati vestre ducali edicto firmiter precipiendo damus in mandatis, quatenus ipsum lucrum camere super iobagionibus

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

dictarum religiosarum dominarum recipere et exigere non debeatis et non faciatis, scilicet eosdem eo modo, prout in litteris dicti domini regis, fratris nostri continetur, pacifice et quiete permittatis et permitti faciatis. Hoc idem iniungimus officialibus vestris in facto lucri camere procedentibus, quibus presentes ostenduntur, dantes eis firmis in preceptis. Datum Bude, secundo die festi Decollationis sancti Johannis baptiste, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo.

¹ A szó csak a 2. példányban szerepel.

² A szó csak a 2. példányban szerepel.

16.

1350. okt. 10. — szlavón–horvát–dalmát herceg Szentjakabi László fia Tamás, oklicsi várnagy kérésére és szolgálataiért neki és rokonának, Illés fia Lászlónak adományozza az örökös nélkül elhunyt Miklós fia Demeter Orbász megyei Rastigh, Kopcel, Laaz, Polyna, Tharnowcz és Kwchyan birtokait.

Átírta: I. Mátyás király, 1458. márc. 28. > I. Mátyás király, 1464. aug. 27. (DL 45 129., MNM Törzsanyag, Jankovich).

Ed.: Alsószlavóniai 38–40. (no. 30., 1351. okt. 10-re keltezve), CDCr XI. 632–633. (no. 487.).

Reg.: Halász: Szlavón 225. (no. 429.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 679.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum intuentibus salutem in salutis largitore. Provida circumspectio principum specialiter sibi famulantibus sic debet occurrere muneribus donativis, ut alii eorum exemplo imitati ad fidelitatis opera fortius accendantur. Proinde ad universorum notitiam, presentium videlicet et futurorum harum serie volumus pervenire, quod Thomas filius Ladislai filii Simonis de Zenthjakab castellanus noster de Aklych, dilectus nobis et fidelis ad nostre serenitatis accedens presentiam servitia sua ab evo nostre puerilis etatis pedibus nostris volutans, nobis fideliter impensa proponens et declarans in horum recompensationem possessiones et possessionarias portiones condam Demetrii filii Nicolai hominis sine herede decedentis, videlicet Rastigh, in qua in honore beate Virginis et Ezzek, in qua sub honore sancti Georgii martiris capelle lignee existunt constructe, item Kopcel, Laaz, Polyna, Tharnowcz et Kwchyan vocatas in dicto regno nostro Sclauonie, in comitatu de Orbaz existentes et ex eo nostris manibus ducalibus iuridice devolutas sibi et Johanni filio Ladislai filii Elye fratri suo patrueli a nobis perpetuo dari et conferri postulavit. Nos itaque, qui ex nostro ducali regiminis officio fidelium servitia et grata obsequia perhennali donativo recompensare tenemur, licet idem Thomas pro premissis suis servitiis fidelibus et fidelitatum preclaris meritis plura et potiora a nobis mereri censeatur, tamen in aliqualem recompensationem premissorum servitiorum suorum predictas possessiones et portiones possessionarias ipsius Demetrii filii Nicolai, hominis heredum solatio orbatu ex eoque nostre collationi de iure attinentes, cum omnibus earum utilitatibus et pertinentiis, quibuslibet sub eisdem terminis et

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

confinibus metarum, quibus dudum per eundem Demetrium et eius predecessores habite fuerunt et possesse, predicto Thome filio Ladislai filii Simonis et Johanni filio predicti alterius Ladislai filii Elye et per eos suis heredibus, heredum suorum successoribus ex consensu et beneplacito excellentissimi et magnifici principis domini Lodouici Iherusalem et Sicile regis, fratris et domine Elizabeth regine, genitricis nostrorum carissimorum, prelatorum etiam et baronum maturo consilio donavimus, dedimus et contulimus et perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas, pariter et habendas. Et ut hec nostra donatio prescriptis Thome et Johanni facta robur obtineat perpetue firmitatis nec successu temporum per quospiam valeat et possit in irritum revocari, presentes concessimus litteras privilegiales dupplicis et autentici sigilli nostri pendentis munimine roboratas. Datum per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii, dilecti et fidelis nostri, sexto idus octobris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo, ducatus autem nostri anno primo.

17.

— szlavón–horvát–dalmát herceg Jakab fia Miklós tárnoki szervitornak adományozza a Bars megyei Ugróc birtokot, mivel az I. Lajos király Magyarországra való visszatértét jelentette számára. 1350. okt. 22. Pozsony

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. (Státní Archiv v Brne, Seilernové: Rodinny Archiv (Archiv Révayu a Serényiu) 24., fényképmásolata: DF 249 099.). Hátlapon, pecsét alatt: *relatio magistrorum Thome filii Petri, Cyko et Nicolai filii Briccii* és későbbi kézzel írott tárgymegjelölés.
Reg.: Halász: Szlavón 225. (no. 430.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 700.

Nos Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux memorie commendamus, quod Nicolao filio Jacobi servitori thavarnicali(!) aule domini Lodouici Hungarie, Iherusalem et Sicilie regis, illustris fratris nostri karissimi propter annuntiationem gaudii de adventu felici eiusdem domini regis in regnum suum Hungarie, qui cum litteris per eundem dominum regem missus fuerat, possessionem Vgroch vocatam in comitatu Borsyensi existentem ac tres mansiones, quas idem Nicolaus intra metas dicte possessionis Vgroch esse asserit, quarum mansionum terra Pasyth nuncupatur, dedimus perpetuo possidendam, prout collatio eiusdem possessionis ad nostram ducalem maiestatem dinoscitur pertinere et insuper promisimus eidem Nicolao et presentibus promittimus ab eodem domino rege sibi perpetuo conferendam impetrare et sollicitudinem habebimus ad impetrandum, quam si impetere non possemus, extunc unam aliam possessionem predictae possessioni consimilem preallegato Nicolao filio Jacobi sollicitabimus impetrare. In cuius rei memoriam has nostras litteras ipsi Nicolao duximus concedendas. Datum Posonii, secundo die Undecim milium virginum, anno Domini M° CCC° quinquagesimo.

18.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1350. dec. 28. — erdélyi herceg Miklós esztergomi bírónak és Rendel esztergomi harmincadszedőnek
Buda megparancsolja, hogy a részére lefoglalt vámot az esztergomi káptalannak adják vissza.

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. (Prímási Levéltár, Esztergom. Esztergomi Székesfőkáptalan Magánlt., Acta radicalia 24.2.6., fényképmásolata: DF 236 300.). Hátlapon, pecsét alatt: [*commissio domini*] *ducis [propria]*, továbbá más középkori kézzel: *Stephanus dux Transilvanus iudici civitatis Strigonyensis, ut non intronittat se de tributo capituli Strigonyensis.*

Ed.: F CD IX/1. 782. (no. 412.), MES IV. 43. (no. 10.).

Reg.: Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 752.

Stephanus Dei gratia dux Transilvanus fidelibus suis, Nicolao iudici et Rendel tributario civitatis Strigonyensis salutem et gratiam. Cum nos tributum Strigonyensis ecclesie per nos occupatum eidem capitulo, prout iuri ipsorum attinet, resignaverimus. Fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus mox intuitis presentibus dictum tributum in manus et dominium eiusdem capituli ac officialium suorum resignare debeatis. Amodoque et in posterum ad ipsum tributum exigendum vos intronittere non presumptis. Ita tamen, quod tributum predictum in ipsa civitate nostra Strigonyensis exigere non permittatis, sed ipsum capitulum dictum tributum in territoriis et iuribus eorum pro se ipsis exigere faciant more consueto. Secus non facturi. Datum Bude, in festo Innocentium, anno Domini M° CCC° quinquagesimo.

19.

1350. dec. 28. — erdélyi herceg az esztergomi vámot visszaadja az esztergomi káptalannak.
Buda

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. (Prímási Levéltár, Esztergom. Esztergomi Székesfőkáptalan Magánlt., Acta radicalia 24.2.7., fényképmásolata: DF 236 301.). Hátlapon, pecsét által eredetileg takarva: *commissio domini ducis propria*, továbbá: *Resignacio tributi ecclesie Strigonyensis Stephani ducis Transsilvania.*

Ed.: MES IV. 43–44. (no. 11.).

Reg.: Erdélyi Okm. III. 225. (no. 579.), Anjou-oklt. XXXIV. (1350) no. 753.

Nos Stephanus Dei gratia dux Transilvanus significamus tenore presentium, quibus expedit, universis, memorie commendantes, quod licet tributum Strigonyensis ecclesie pretextu quamplurimarum iniuriarum et perturbationum per exactionem eiusdem tributi in ipsa civitate nostra Strigonyensi civibus eiusdem civitatis nostre illatarum, cum pro eo, tum etiam ex eo, quod nobis certitudo non constabat, utrum tributum predictum ad ius ipsius ecclesie Strigonyensis pertineat, nec ne, occupari et pro nobis hucusque exigi fecerimus, quod tamen nunc ex veridica relatione quamplurimorum baronum et fidelium regni ipsum tributum ad dictam ecclesiam Strigonyensem attinere agnovimus. Ideo volentes ipsam ecclesiam Strigonyensem et clericos in eadem Dei servitio mancipatos omni reverentia in suis iuribus et libertatibus illese conservare sperantesque per hoc consequi premia eterne felicitatis et in celestium aquietate habitaculis, dictum tributum eidem ecclesie Strigonyensi duximus resignandum. Tali condicione interposita, quod ipsum tributum ullonquam tempore in dicta civitate nostra Strigonyensi exigatur, sed capitulum

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

eiusdem ecclesie ipsum tributum in territoriis et iuribus eorum exigere faciant iustitia exposcente. Datum Bude, in festo Innocentium, anno Domini millesimo CCC^o quinquagesimo.

20.

— erdélyi herceg Pósa fia Balázs aradi ispánnak és hátszegi várnagynak megparancsolja, hogy a megyében lévő gonosztevők ellen járjon el. 1351. jan. 26.
Felvinc

Eredeti: papír, szakadt, hiányos. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 91 422. (Festetics cs. lt., Arad 15.)
Hátlapon, pecsét alatt: *relatio Stephani filii Mychaelis*.
Reg.: Erdélyi Okm. III. 226. (no. 584.).

Stephanus Dei gratia dux Transilvanus fideli suo, magistro Blasio filio Pousa c[om]iti comitatus Orodyensis et castellano de Hathzak ac vicecomiti eiusdem salutem et gratiam. Cum nos pro extirpandis furibus, latronibus et aliis malefactoribus in dicto comitatu Orodyensi plusque in aliis comitatibus multiplicatis universas causas in eodem comitatu in vestra presentia movendas, exceptis possessionariis perpetuationibus, per vos commisimus iudicandas et diffiniendas. Fidelit[ati] vestre ducali edicto precipientes firmis damus in mandatis, quatenus nullas causas, [quas in] comitatu Orodyensi per quoslibet homines in vestri presentia movendas, in presentiam iudicis [curie re]gis vel palatini transmittere non¹ debeatis per eosdem iudicandas, sed easdem, exceptis possessionariis perpetuationibus et stationibus, ut premittitur, vel hiis, quas nos per alias litteras nostras in presentia nostre sublimitatis iusserimus transmitti et prorogari, vos iudicetis et sententialiter diffiniatis iustitia exposcente. Aliud facere non audentes. Datum in Felwynch, secundo die festi Conversionis beati Pauli apostoli, anno Domini millesimo CCC^o quinquagesimo primo.

¹ Szó a sor felett beszúrva.

21.

— erdélyi herceg [Lackfi] István szlavón–horvát bán kérésére átírja Erzsébet királyné 1351-ben kelt oklevelét (lásd: CDCr XII. 11–12. [no. 9.]), melyben a királyné átírta I. Lajos király oklevelét Csáktornya és Sztrigó várak adományozásáról (lásd: Anjou-oklt. XXXIV. no. 706.). 1351. (márc. 27. vagy utána)

Eredeti: hártya. S iniciálé. Fügőpecsétre utaló sodrat. DL 4153. (MKA NRA 516/44.).
Ed.: F CD IX/2. 84–85. (no. 21.) (Pray György kézírata alapján), CDCr XII. 13–14. (no. 10.).
Eml: I. Lajos király, 1376. febr. 28. (DL 73., MKA NRA 516/45.).
Reg.: Doc. Trans. X. 18. (no. 18.) (román), Erdélyi Okm. III. 229. (no. 593.).
Megj.: mivel a királyné átírt oklevele 1351. márc. 27-én kelt, a herceg azt átíró dokumentuma csakis ugyanarra a napra, vagy későbbre keltezhető.

Stephanus Dei gratia dux Transilvanus universis Christi fidelibus, presentibus et futuris, presens scriptum inspecturis salutem in eo, quo resident incrementa salutis. Ut digne

petentium extollenda sint, preconia ratio requirit sapientis. Proinde ad universorum notitiam, tam presentium, quam futurorum harum serie declaramus, quod vir magnificus, dominus Stephanus totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie banus nostre serenitatis adeundo presentiam quasdam litteras privilegiales excellentissime principisse, domine Elyzabeth eadem gratia regine Hungarie, genitricis formam et tenorem privilegii serenissimi et magnifici principis, domini Lodovici premissa gratia Hungarie, Ierusalem et Sicilie regis, fratris nostrorum karissimorum super donativa collatione castrorum Oztrogo et Chakturnya vocatorum ac possessionum seu villarum necnon aliarum utilitatum pertinentium ad eadem confecti in formam benivoli assensus, condonationis et acceptationis de verbo ad verbum transcriptive in se continentes tenoris infrascripti nobis demonstravit ac in eo, ut ipsas privilegiales litteras reginales acceptantes de verbo ad verbum transcribi ac dicte regali collationi de eisdem castris et possessionibus facte gratum nostre preberimus consensum ducalem et assensum nobis humilime flagitando. Quarumquidem litterarum privilegialium tenor talis est: (*Következék Erzsébet királyné 1351. márc. 27-i oklevele*) Nos itaque consonis et congruis supplicationibus ipsius domini Stephani bani, prout fidelibus virtutum suorum merita largiente regali dono prefulcitis, nostre ducali serenitatis incumbit benigno prodesse cum favore, memoratam donativam collationem predictorum castrorum possessionumque seu villarum necnon aliarum utilitatum pertinentium ad eadem prenominato Stephano bano, ut premissum est, factam ducali auctoritate habentes gratam utique et acceptam, premissas privilegiales litteras reginales tenorem ipsius regalis privilegii in se continentes de verbo ad verbum presentibus litteris nostris privilegialibus transsumptive redigi sigillique nostri pendentis appositione autentici seu maioris fecimus communiri. Datum per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii, dilecti et fidelis nostri, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo primo, septimo kalendas aprilis, ducatus autem nostri anno primo.

22.

1351. júl. 21. — erdélyi herceg Rendes András fia Miklós és Ábrahám Pál fia Mihály kérésére átírja a saját, 1350. máj. 17-én kelt oklevelét Ábrahám és Rendes birtokok visszaadásáról (lásd: No. 7.).

Átírta: somogyi konvent, 1353. aug. 3. (DL 91 451., Festetics cs. lt., Zala 26. l.).

Stephanus Dei gratia dux Transilvanus omnibus Christi fidelibus, presentium notitiam habituris, salutem in omnium Salvatore. Cum a nobis petitur, quod iustum et honestum est, decet maiestatem ducalem facilem prebere consen[sum,] [in] hiis presertim, que videntur suorum subditorum comodius convenire. Proinde ad universorum notitiam, tam presentium, quam futurorum, harum serie volumus pervenire, quod Nicolaus filius Andree de Rendes et Mychael filius Pauli de Abraam sua ac Stephani et Nicolai filiorum Gregorii, Iohannis filii Dyonisii de predicta Rendus, item Petri sacerdotis filii Gregorii, Mychaelis filii Iacobi et Pauli filii Omodei de iamdicta Abraam fratrum et proximorum suorum in personis nostre ducalis excellentie adeuntes presentiam litteras nostras patentes, sigillo nostro autentico seu maiori communitas nobis prius ducatum regnorum Scaluonie, Croatie et Dalmatie tenentibus, super facto resignationis quarundam

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

possessionarium portionum in predictis possessionibus Rendes et Abraam habitarium, nomine iuris nostri ducatus pro nostra maiestate olym recaptivatarum confectas demonstrarunt, supplicantes nostro culmini, ut super premissa resignatione possessionaria litteras nostras moderno nostro sigillo privilegialiter confectas ipsis dari et tenorem premissarum patentium litterarum nostrarum de verbo ad verbum ad easdem transcribi seu transsumi(!) facere dignemur, ipsas possessionarias portiones eis perhempnaliter, prout iuri ipsorum prius pertinuisse dignoscebatur, nove nostre resignationis titulo pacifice remittendo. Quarumquidem litterarum patentium tenor talis est: (*Következik István herceg 1350. máj. 17-i oklevele*) Nos itaque ducali pietate ammoniti, humilis suplicationibus(!) prescriptorum nobilium annuentes, premissarum possessionarium portionum in dictis possessionibus Rendes et Abraam habitarium resignationem in premissis litteris nostris patentibus contentam nova resignatione nostra approbantes, easdem litteras nostras patentes in nulla sui parte, prout confici fecimus, alicuius enormitatis seu vitii caligine offustas, ymo ex certa scientia omni veritatis vigore pollentes transumptive, sine diminucione et augmento presentibus inseri ac moderni sigilli nostri appositione¹ pendentis iussimus communiri. Datum per manus magistri Georgi aule nostre prothonotarii, dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo CCC^o L^{mo} primo, duodecimo kalendas augusti, ducatus autem nostri anno primo.

¹ Eredetiben a szó végi „s” betűt áthúzták.

23.

— erdélyi herceg Bereck fia Miklós brassói ispánnak és hivatalbeli utódainak megtiltja, hogy a barcasági papoktól elvegyék tizedjövedelmük negyedrészt. 1351. okt. 18. Buda

Eredeti: hártya. S iniciálé. Hátlapjára nyomott pecsét. Arhivele Statului Brasov. A Fekete Templom lt. 1.E.3. (fényképmásolata: DF 286 543.). ZW szerint hátlapján, a pecsét alatt: *relatio [K]onth filii Symonis*.

Másolat: Brassói Evangélikus Egyházközség Lt., A régi barcasági káptalan lt.: Acta capituli Barcensis 1.A.38.55 (fényképmásolata: DF 286 670.) (16. sz.).

Eml.: Erzsébet királyné, 1352. jún. 27. (Brassói Evangélikus Egyházközség Lt., A régi barcasági káptalan lt.: Oklevelek 1.E.184., fényképmásolata: DF 286 670.).

Ed.: SbgQuartSch 4. (1795) 140., Schölzer I. 31–32. (no. 12.) (részlet), Katona X. 15–17., Kósa 8–9., F CD IX/2. 85–87. (no. 22.), Teutsch 120–121. (no. 3.), Székely okl. I. 60–61. (no. 47.), ZW II. 80–81. (no. 664.), Doc. Trans. X. 66–67. (no. 69.) (román ford. is.).

Reg.: Kállay: Értekezés 206. (no. 8.) (1352-es dátummal), Bónis–Balogh nr. 1163., Erdélyi Okm. III. nr. 620.

Stephanus Dei gratia dux Transilvanus omnibus fidelibus suis, tam nobilibus, quam ignobilibus in regno nostro constitutis, ad quorum notitiam presentes fuerint devolute, specialiter Nycolao filio Briccii comiti de Braschaw necnon vicecomiti suo ac omnibus suis successoribus in perpetuum constituendis significamus, quod ad nostram accedentes excellentiam honorabiles viri et domini, dominus Nycolaus decanus et plebanus de Braschaw ac dominus Cristanus de Widenbach plebanus in persona omnium rectorum ecclesiarum dicti deconatus(!) de Brassaw, conquerendo ac supplicando nobis retulerunt defectus ac necessitates predictarum ecclesiarum videlicet, quod per predictum Nycolaum

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

filium Briccii et a suis antecessoribus ecclesie dicte magno gravamine premerentur ac sua libertate privarentur tali modo, quod quartam partem decime sibi usurparent ac in detrimentum ecclesiarum suarum hactenus usurpassent(!), quod tamen fieri de iure non debebat et de hoc per litteras nostrorum fidelium scilicet de Brassaw necnon Cybyniensium ac ad eos pertinentium¹ plenius sumus certificati. Nos igitur misericordia moti, cogitantes quoniam dies hominis breves sunt et etiam nostrum premissum, quod unumquemque in sua libertate atque iure gratiosius volumus conservare et specialiter dictum et gravamen atque iugum a cervice ac humero predictarum ecclesiarum dicti decanatus de Brassaw omnimode tollimus et resecamus. Quapropter vobis omnibus ac singulis et specialiter Nycolao filio Briccii comiti de Brassaw ac omnibus suis successoribus firmo firmius ac districte precipiendo damus in mandatis nostro ducali edicto, quatenus nullam partem decimarum ecclesiarum dictarum recipere nec vobis usurpare de cetero presumatis, quia decime scilicet tributa egentium animarum, ut iura testantur. Nichilominus volumus, ut ecclesiis eterni regis earumque rectoribus nullam molestiam nec gravaminem deinceps inferre audeatis et si vobis aliqua pars predictarum decimarum pro nostro castro vel vestra utilitate placuerit, a predictis sacerdotibus pecunia vestra comparare debetis et ipsi libentius vobis pre aliis favebunt et donabunt. Quare in premissis secus non facturi, sicut nostram ducalem gratiam graviter offendere formidatis. Igitur ad nostrum mandatum specialem firmitatem presentes sigillo nostro secreto tradimus roboratas. Presentes vero reddi volumus presentantibus. Datum Bude, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo primo, in die sancti Luce ewangeliste.

¹ *Eredetiben*: pertinentes.

24.

1350. dec. 28. – — erdélyi herceg oklevele a désiek kiváltságairól.

1351. dec. 27. k.

Buda

Eredeti: hártya. Archivele Statului Cluj. Dés város lt. Dés város tanácsa. Oklevelek 15. (fényképmásolata: DF 277 848.) A fényképfelvételek szerint az oklevél csersavas kezelés miatt szinte egészében olvashatatlan. Tartalma csak a már megjelent regesztákból ismerhető meg, itt az oklevél első ízben, a Történeti Lapokban, 1874-ben megjelent regesztájának szövege szerepel. Ebben a kiadványban az *inquindenis festi sacri*(!) után három ponttal jelezték, hogy *datatió*jának egy része már ekkor is olvashatatlan volt. A későbbi szerzők az oklevél dátumát október 18-ra tették, mivel István azon a napon egy másik erdélyi vonatkozású ügyben oklevelet adott ki. Hátlapjára nyomott pecséttel erősítették meg. Hátlapon 15. századi kéz írásával: *Non recipiant telium et ullum valeat in regno Hungarie aut <parti Transsilvania>*. (< > közötti kiegészítések Doc. Trans. 65–66. [no. 68.] alapján.)

Reg.: Tört. Lapok 1. (1874) 411. (no. 15.), ZW II. 81. (no. 665.), Doc. Trans. X. 65–66. (no. 68.) (román nyelvű), Erdélyi Okm. III. 236–237. (no. 621.).

„István erdélyi fejedelem /dux/ parancsa, hogy a Déésieknek, mint vámmenteseknek személyét, vagy vagyónát senki le ne tartóztassa, ’s csak saját bírójuk előtt legyenek perelhetők.”

25.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— szepesi–sárosi herceg Sáros és Kisszeben lakosainak megparancsolja, hogy 1351. dec. 28.
Tótsolymosi Apród János, királyi udvari jegyző és családja kezén lévő Tótsolymos birtok Buda
határai között fekvő erdő jogtalan használatától tartózkodjanak.

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. Štátny archív v Poprade Pobočka Prešov. Eperjes város levéltára: Középkori gyűjtemény 26. (fényképmásolata: DF 228 465.). Hátlapon, a pecsét alatt és az oklevél felső szélén kancelláriai jegyzet: *commissio domini ducis propria*.

Reg.: Iványi: Eperjes 26. (no. 56.).

Stephanus Dei gratia dux terre Scepsyensis et de Sarus fidelibus suis iudicibus, iuratis et universis civibus seu hospitibus de Sarus et de Scebinyo, item villicis, populis ac hominibus ad castrum Sarus vocatum pertinentibus, ad quorum notitiam presentium [pervenire volumus,] salutem et gratiam. Refert nobis magister Iohannes filius Nicolai dicti Aprod de Touthsolyumus notarius curie domini regis, fratris nostri karissimi in sua necnon Stephani et Blasii fratrum suorum personis conquerendo, quod vos silvam eorum intra metas dicte possessionis Touthsolyumus existentem uteremini et indifferenter succidi faceretis ita, quod iam ipsa silva devastari cepisset, propria vestra potentia et auctoritate in ipsorum preiudicium et gravamen. Super quo fidelitati vestre et quorumlibet vestrorum firmiter ducali sub edicto damus in mandatis, quatenus dictam silvam eorundem filiorum Nicolai dicti Aprod intra metas dicte possessionis eorum Touthsolyumus existentem contra ipsorum voluntatem uti et succidi facere nullomodo presumptis. Scientes, quod si secus facere acceptaveritis, per alias litteras nostras castellano de Sarus dedimus firmiter in mandatis, ut homines dictam silvam contra eorundem filiorum Nicolai voluntatem succidentes, quoscumque in eadem silva reperire poterit, in personis debeat dehonore, currus ipsorum et animalia ipsos trahentia auferendo. Et hec volumus in foris in vestri medio palam facere promulgari. Datum Bude, quarto die festi Nativitatis Domini, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} quinquagesimo primo.

26.

— szepesi–sárosi herceg Köbli Mikósnak, tárnokmesterének, ajtónállómesterének, ud- 1352. jan. 16.
varbírájának és szepesi várnagynak megparancsolja, hogy Sáros, Eperjes és Kisszeben Buda
lakosait szabadságaikban ne háborgassa.

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. Štátny archív v Poprade Pobočka Prešov, Eperjes város levéltára: Középkori gyűjtemény 27. (fényképmásolata: DF 228 466.). Hátlapján, pecsét által eredetileg takarva és a lap felső szélén kancelláriai jegyzet: *commissio domini ducis propria et relatio Iohannis lapicide* (egykorú kézzel), valamint: *confirmatio Stephani ducis Scepusiensis de libero iudicio* (más középkori kézzel), továbbá: *mandatum Stephani ducis Scepus et de Sáros, ut civitates Sáros, Eperies et Zeben libere iudicia exerceant de anno 1357* (későbbi kézzel).

Másolat: ugyanezen jelzet alatt (1806).

Ed.: Wagner: Sáros 450–451. (no. 3.), Bárdosy: Moldav. 147. (no. 75.), F CD IX/2. 165–166. (no. 70.).

Reg.: Lasztókay: Eperjes 4. (1352. jan. 7–13. közöttre keltezve), Iványi: Eperjes 26–27. (no. 57.).

Stephanus Dei gratia dux terre Scepsyensis et de Sarus fidei suo, Nicolao de Kubly tavarnicorum et ianitorum suorum magistro, iudici curie sue et castellano Scepsyensis salutem et gratiam. Fidelitati vestre presentium serie declaramus, quod Henchlinus

de Sarus, Nicolaus de Eperes et Hartus de Zeben civitatum nostrarum iudices in ipsorum necnon universorum civium et hospitem nostrorum civitatum earundem nominibus maiestatis nostre adeundo presentiam, propriarum litterarum vestrarum ipsis transmissarum exhibitionibus factis nobis in forma querele declararunt, quod in preiudicium prerogative ipsorum libertatis privilegiate per dominum Karolum olim inclitum regem Hungarie, genitorem nostrum karissimum confirmate inter ipsos vestrum viceiudicem ad adiudicantes causarum criminalium per ipsos acceptari facere voluissetis. Unde cum nos ipsas civitates nostras libertatibus earum quibuslibet volumus illese conservare, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus ad ea, que contra libertatem civitatum nostrarum predictarum asscribi fore dinoscuntur, tam scilicet in excipiendis iudiciis, quam aliis quibuslibet vos admittere et ratione premissorum ipsos nullatenus presumpmatis molestare. Presentes enim ipsis civibus et hospitem nostris in speciem iubemus resignari. Datum Bude, feria secunda proxima post octavas festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem M^o CCC^o quinquagesimo secundo.

27.

1352. febr. 19. — szepesi–sárosi herceg Aba nembeli Petőc fia Miklós mester kérésére átírja I. Lajos király 1344. jún. 15-én kelt oklevelét (lásd AO V. 548–560., Anjou-oklt. XXVIII. nr. 449.).
Buda

Átírta: budai káptalan, 1352. márc. 12. (DL 60 979., Rhédey cs. lt. 26.).

Ed.: AO V. 548–550. (nr. 338.).

Reg.: Doc. Trans. X. 108. (no. 101.), Erdélyi Okm. III. 242. (no. 640.).

Nos Stephanus dux Scepyiensis et de Sarus memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit universis, quod nobilis vir magister Nicolaus filius Pethouch de genere Aba, quondam woyuode Transilvanus, dilectus et fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis litteras patentes serenissimi principis, domini Ludouici Dei gratia illustris regis Hungarie, fratris nostri karissimi et senioris super gratia et libertatibus sibi per eundem gratiose ob merita servitorum et fidelitatum suorum datis et concessis, petens nobis humiliter et devote, ut ipsum in dictis gratia et libertatibus per dictum dominum regem concessis nostris in temporibus indempniter dignemur conservare, quarum litterarum tenor talis est: (*Következik I. Lajos király 1344. jún. 15-i oklevele*) Nos igitur petitiones dicti magistri Nicolai iustas fore per omnia cognoscentes dictas [litteras] fraternales et regias omni firmitate, ut nostri maioris et senioris prepollentes in nulla sui parte viciatas de verbo ad verbum presentibus insertas acceptantes eundem [magistrum] Nicolaum in dictis libertatibus per omnia assumpsimus et promittimus nostris in temporibus conservare pacifice et quiete. Quare vobis universis castellanis, comitibus et quibusvis officialibus nostris nunc et pro tempore constitutis ac in futurum per nos constituendis vicesque eorundem gerentibus, quibus presentes ostenduntur firmiter precipimus per presentes, quatenus visis presentibus dictum magistrum Nicolaum et eius successores in suis libertatibus superius seriose expressis pacifice et quiete iuxta continentiam dicti

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

domini regis, fratris nostri gaudere perpetuo permittatis atque gratulari, secus facere nullatenus audeatis. Datum Bude, in dominica Esto michi, anno Domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo secundo.

28.

— szepesi–sárosi herceg tudatja minden jogszolgáltatóval, hogy Lomnicai Jakab kiskorú fiai: Pál és János felett semmilyen ügyben ne bíraskodjanak, amíg a törvényes kort el nem érik. 1352. ápr. 24.
Buda

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 4276. (MKA NRA 1537/52.). Hátlapján, a pecsét alatt kancelláriai jegyzet: *commissio domini ducis propria et relatio Nicolai de Kubly*. Hátlapján 15. századi írással: *ad Lomnucza et ad Berzeuicze etc.*

Ed.: AO V. 575. (no. 358.).

Stephanus Dei gratia dux terre Scepsyensis et de Sarus fidelibus suis, universis prelatibus, baronibus, comitibus, castellanis, nobilibus, officialibus necnon civitatibus et liberis villis earumque rectoribus, iudicibus et villicis generaliterque omnibus iudicibus et iustitiariis ac eorum vicesgerentibus sub suo dominio seu ducatu constitutis et existentibus, quibus presentes ostenduntur salutem et gratiam. Cum nos Paulum et Iohannem filios Iacobi filii Iohannis de Lamnocha pueros in tenera etate constitutos de benignitate ducali medio tempore, donec legitimam pervenirent ad etatem, ut pro se ipsis in causis eorum valeant respondere, a iudicatu et iurisdictione vestra exemerimus. Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus dictos Paulum et Iohannem filios Iacobi filii Iohannis pueros in tenera etate constitutos medio tempore, donec legitimam pervenirent ad etatem, ut pro se ipsis in causis eorum valeant respondere, super aliquibus causis et causarum articulis, tam scilicet causis motis, quam movendis, exceptis causis tempore patris ipsorum iniciatis et novis possessionum occupationibus iudicare vel vestro astare compellere iudicati non audeatis et non presumptis. Sicut nostram gratiam graviter offendere pertimescitis. Datum Bude, in festo sancti Georgii martiris, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo secundo.

29.

— szepesi–sárosi herceg Konrád bártfai bíró és János bártfai polgár kérésére átírja I. Lajos király 1352. márc. 7-én kelt oklevelét (lásd: F CD IX/2. 142–143. [no. 56.]). 1352. máj. 17.

Átírta

1.: Zsigmond király, 1427. jún. 19. (Štátny archív v Poprade Pobočka Bardejov, Bártfa város levéltára: Középkori gyűjtemény no. 174.; fényképmásolata: DF 212 854.).

2.: Zsigmond király, 1427. jún. 19. (Štátny archív v Poprade Pobočka Bardejov, Bártfa város levéltára: Középkori gyűjtemény no. 185. fényképmásolata: DF 212 865.).

Ed.: F CD IX/2. 166–167. (no. 71.) (Kaprinai István másolatgyűjteménye alapján).

Nos Stephanus Dei gratia dux terre Scepsyensis et de Sarus memorie commendantes significamus, quibus expedit, universis, quod in die festi Ascensionis Domini, in anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo secundo ad nostre accedentes maiestatis 1352. máj. 17.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

presentiam fideles nostri, Conradus iudex de Barthfa¹ et Iohannes civis de eadem nobis quasdam litteras patentes excellentissimi principis domini Lodouici eadem gratia regis Hungarie, fratris nostri carissimi cum sigillo secreto eiusdem munitas exhibuerunt, quarum tenor talis est: (*Következik I. Lajos király 1352. márc. 7-i oklevele*) Nos itaque volentes actionibus seu ordinationibus predicti domini regis, fratris nostri carissimi penitus obtemperare, volumus, ymo firmiter precipientes damus in mandatis singulis prenominatis, videlicet omnibus comitibus, vicecomitibus, castellanis, telomatoribus, tributariis seu tributa habentibus vel etiam cuiuscumque condicionis existant nostris sub dictis terminationibus et mandatis, ne quisque ipsorum omnia et singula premissa prelibatis² hominibus ac incolis dicte civitatis nostre Barthfe³ per dictum dominum regem, fratrem nostrum carissimum facta seu ordinata et etiam per nos roborata infringere seu violare in parte vel in toto in perpetuum aliqualiter audeat an presumat ad indignationem nostram graviter evitandam. In cuius rei testimonium sigillum nostrum similiter secretum duximus apponendum. Datum die et anno prenotatis.

¹DF 212 865.: Bardfa.

²*Mindkét átiratban*: prelibata.

³DF 212 865.: Bardfe.

30.

1352. aug. 31. — szepesi–sárosi herceg Gölnic város bírójának, esküdtejének és polgárainak meghagyja, hogy Jekelfalvai Jekul fiainak Jekulfalva és Szentmargit birtokain élő jobbágyoktól collectát ne szedjenek.

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 83 266. (Bárczay cs. lt. 35/42.). Hátlapján, a pecsét felett és az oklevél felső szélén kancelláriai jegyzet: *relatio Blasii filii Pousa*, továbbá későbbi kéz által írott regeszta.

Stephanus Dei gratia dux terre Scepsyensis et de Sarus fidelibus suis iudici, iuratis civibus et universis hospitibus de Gylnech salutem et gratiam. Dicunt nobis Matheus et Dominicus filii Jekul, quod vos super propriis iobagionibus ipsorum de Jekulfolua et de Zenthmargita ac ad easdem pertinentibus¹ collectam et aliam exactionem quamlibet, eomodo, prout pertinentibus ad vos, reciperetis et exigeretis. Quare vestre fidelitati firmis damus in mandatis, quatenus a modo et deinceps super propriis iobagionibus dictorum Mathei et Dominici filiorum Jekul de Jekulfolua et de Zenthmargita ac pertinentibus² ad easdem collectam et aliam exactionem recipere et exigere non audeatis, sed eosdem in eorum iuribus pacificos et quietos permittatis. Aliud non facturi in premissis. Presentes etiam in speciem reddi volumus presentanti. Datum in castro Scepsyensi, feria sexta proxima post festum Decollationis sancti Iohannis baptiste, anno Domini millesimo CCC^o quinquagesimo secundo.

¹*Eredetiben*: pertinentes.

²*Eredetiben*: pertinentes.

31.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— szepesi–sárosi herceg megparancsolja a szepesi káptalannak, hogy küldje ki tanúbizonyosságát Perényi Miklós és fiai idézéséhez.

1352. okt. 25.
Szepesvárálja

Eredeti: F CD. szerint a Forgách cs. lt.-ban, ez a példány ma már nem fellelhető.

Átírta: szepesi káptalan, 1352. nov. 4. (Pécsi Püspöki és Káptalani Lt., Pécsi Püspöki Lt. Klimó Gyűjtemény 80. fényképmásolata: DF 285 824.).

Ed.: Schmauk: Suppl. 109–110. (no. 72.), Wagner I. 26–27. (no. 3.) (átíró oklevélben), F CD IX/2. 131–132. (no. 50.) (Wagner Károly másolatgyűjteménye alapján).

Reg.: F CD/2. 167–168. (no. 71.).

Stephanus Dei gratia [dux terre Sce]pusiensis et de Sarus fidelibus suis capituli ecclesie Scepusiensis salutem et gratiam. Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum [mittatis] hominem pro testimonio fidedignum, coram quo Synka filius Beke de Bayor aut Iacobus filius Iohannis de Frichke altero [absente homo] noster citet Nicolaum de Peren, Stephanum et Nicolaum filios eiusdem contra Laurentium de Wytez in nostram presentiam ad te[r]minum competentem] et post hec diem et locum ipsius citationis, nomina citatorum cum termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum in [suburbio castris Sce]pusiensis, feria quinta proxima ante festum sancti Demetrii martiris, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} secundo.

32.

— szepesi–sárosi herceg a jászói káptalannak megparancsolja, hogy küldje ki tanúbizonyosságát, aki a hercegi emberrel együtt megvizsgálja Jekelfalvi Jekul fiának panasztát.

1352. dec. 9.

Átírta: szepesi káptalan, 1352. dec. 14. (DL 83 267. Bárczay cs. lt. 35/31.) Vizfoltos, több helyen nehezen olvasható.

Stephanus Dei gratia dux terre Scepusiensis et de Sarus fidelibus suis, conventui de Iazo salutem et gratiam. Dicit nobis Dominicus filius Jekul de Jekulfolua, quod iudex Iuan et universitas hospitem nostrorum de Gylnich, anno Domini M^o CCC^{mo} XL^{mo} quinto, die dominico proximo post festum beati Mychaelis archangeli preteritum magistrum Matheum, fratrem suum uterinum preconcepta malitia interimichonantes(!), dolosa et iniqua suggestione [eorum(?)] captivitati fecissent mancipari et sic ipso fratre suo captivitate detento cum ipso possessionarium concordium non sponte, sed cohactus(!) faceri iussissent, ipsum Matheum per ipsum periculum mortis amministrar[... ..]do. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, [quo presente] Nicolaus filius Detricii de [Oz(?)] homo noster de premissis sciat et inquiret omnimodam veritatem. Et tandem omnium premissorum seriem in vestris litteris nobis fideliter rescribatis. Datum in crastino die festi Conceptionis Virginis gloriose, anno Domini M^o CCC^o L^{mo} secundo.

1345. okt. 2.

33.

1353. márc. 10. — szlavón–horvát–dalmát herceg oklevele a kaproncai polgárok kiváltságairól.
Zágráb

Eredeti: hártya, szakadt, hiányos, a szöveg az átírat alapján kiegészítve. S initálé. Fügőpecsétre utaló sodrat. HDA Grad Koprivnica, Oklevelek I/2. (fényképmásolata: DF 267 988.).

Átírta: zágrábi káptalan, 1355. jún. 13. (HDA Grad Koprivnica, Oklevelek I/6., fényképmásolata: DF 267 992.).

Ed.: Laszowski: Podatci 171–172. (no. 2.), CDCr XII. 149–150. (no. 107.).

Reg.: Halász: Szlavón 226. (no. 432.).

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, [presentium notitiam] habituris, salutem in salutis largitore. Quoniam subditorum fidelium incommoda decet ducalem maiestatem commodius reformare, proinde ad universorum notitiam harum [serie volumus] pervenire, quod cives et hospites nostri de Kapruncha¹ nostre maiestatis adeundo presentiam significarunt cum querela, ut diversitate et multimoda variatione et mutatione officialium ipsorum [fere iam externe] egestatis inopiam deducti haberentur, supplicantes exinde nostri culmini humiliter, ut eos ab huiusmodi incommoditate status eorum dignaremur relevare. Nos itaque supplicationibus eorundem c[ivium et ho]spitum nostorum ducali benignitate inclinati eisdem hanc libertatis prerogativam duximus annuendam, ut amodo et deinceps iidem cives et hospites nostri a iurisdictione et iudicatu, quorumlibet [iudicum] seu officialium in evum exempti habeantur. Iudicem [enim] singulis annis et plebanum, quem unanimiter voluerint, inter ipsos eligendi et constituendi habebunt facultatem [personis] per eosdem nobis presentatis. Idem iudex pro tempore constitutus cum suis iuratis concivibus universas causas inter ipsos emergendas more et consuetudine aliarum liberarum civitatum [iudicabit], qui si in reddenda iustitia cuiquam querelanti negligens affuerit, extunc ipsemet iudex civitatis ad ducalem vel magistri tavarnicorum presentiam legitime evocetu[r. Idem etiam] cives et hospites nostri universos usus et utilitates ipsius civitatis nostre, terras videlicet arabiles, campos, silvas, nemora, prata seu fenilia et generaliter quaslibet [alias utilitat]es eiusdem eomodo et sub hys limitationibus metarum ac terminis, quibus hucusque usu extitisse dinoscuntur, alienis iuribus et specialiter castri nostri Keukapruncha² necnon [loco sessio]nali seu curie³ ac edificiis domorum ducatus pertinentibus in eadem civitate Kapruncha⁴ existentibus salvius per omnia remanentibus pacifice percipient et quiete. Ita videlicet, quod ipsam] civitatem nostram Kapruncha⁵ undique ligneis firmamentis sive parietibus ob tuitionem ipsorum firmiorem circumvallare et in locis exituum ipsius civitatis, super duas port[as eius]dem similiter ligneis edificiis turres preparari et edificari facere, vana consueta et collectam iuxta numerositatem et rerum ipsorum quantitatem ducali semper dare et solvere tenebuntur maiestati. In cui[us rei] memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis sigilli nostri appositione communitas. Datum Zagrabye, per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii, [comitis] de Orbaz, dilecti et fidelis nostri in dominica Iudica, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tertio.

¹DF 267 992.: Kaproncha.

²DF 267 992.: Keukaproncha.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

³ *Eredetiben:* ciuere.

⁴ *DF 267 992.:* Kaproncha.

⁵ *DF 267 992.:* Kaproncha.

34.

— szlavón–horvát–dalmát herceg a krapinai polgárok és hospesek kérésére átírja I. Lajos király 1347. márc. 1-én kelt nyílt oklevelét (lásd: CDCr XI. 344–345. [no. 261.], Anjou-oklt. XXXI. (1347) 161.). 1353. márc. 12. Zágráb

Eredeti: hártya. N iniatiálé. HR-DAVŽ-4: Poglavarstvo slobodnog i kraljevskog povlaštenog trgovišta Krapina (Magistratus liberi et regio-privilegiati oppidi Krapina), 2.

Ed.: CDCr XII. 152. (no. 109.).

Reg.: Halász: Szlavón 226. (no. 433.).

Nos Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux significamus, quibus expedit, universis, presentium per tenorem memorie commendantes, quod cives et hospites nostri sub castro Crappina existentes ad nostre serenitatis accedentes presentiam exhibuerunt nobis quasdam litteras patentes excellentissimi et magnifici principis, domini Lodouici regis, fratris nostri karissimi anulari sigillo suo consignatas, super facto libertatis ipsorum emanatas et petentes nostram maiestatem, ut easdem auctoritate ducali acceptantes transumptive nostris litteris patentibus redigi sigillique nostri appositione communiri¹ facere dignemur. Quarum tenor talis est: (*Következik I. Lajos király 1347. márc. 1-i oklevele*) Nos enim iustis et consonis supplicationibus dictorum civium et hospitem de Crapina nostre serenitati porrectis favorabiliter inclinati dictas litteras ipsius domini regis, fratris nostri karissimi super libertate eorundem civium confectas in nulla sui parte viciatas auctoritate ducali acceptantes nostris litteris patentibus transumptive redigi sigillique nostri appositione fecimus communiri, totum tenorem earundem de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo. Datum Zagrabie, feria tertia proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo tertio.

¹ *Szó sor felett beszúrva.*

35.

— szlavón–horvát–dalmát herceg Szentjakabi Simon fia László fia Tamás, medvevári várnagy és unokatestvére, László fia Thar János kérésére elcseréli velük a hercegi adományból bírt Orbász megyei Rastigh, Ezeek, Kopel, Laaz, Polyna, Tharnowcz és Kowchan birtokokat a Körös megyei Szentpéter birtokra. 1353. ápr. 11.

Átírta: I. Mátyás király, 1458. márc. 28. > I. Mátyás király 1464. aug. 27. (DL 45 129. MNM Törzsanyag, Jankovich).

Ed.: Alsószlavóniai 41–43. (no. 32.), CDCr XII. 155–156. (no. 113.).

Reg.: Halász: Szlavón 226–227. (no. 434.).

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris, presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Universorum notitie, tam presentium, quam futurorum harum serie declaramus, quod quamquam possessiones et possessionarias portiones condam Demetrii filii Nicolai, hominis heredum solatio destituti, Rastigh videlicet, Ezeek, Kopeel, Laaz, Polyna, Tharnowcz et Kwchyan vocatas in dicto regno nostro Sclauonie, in comitatu de Orbaz existentes manibusque nostris ducalibus primum dictorum regnorum nostrorum nobis ducatum tenentibus iuridice redundatas Thome filio Ladislai filii Simonis de Zenth Iakab castellano nostro de Medwed et Iohanni dicto Thar filio Ladislai filii Elye fratri ipsius Thome patrueli intuitis fidelibus obsequiis et servitorum preclaris meritis, ipsi Thome filio Ladislai et in recompensationem eorundem aliqualem cum omnibus earum utilitatibus et pertinentiis quibuslibet ac sub certis limitationibus et terminis metalibus, quibus eodem per iamdictum Demetrium filium Nicolai hominem solatio heredum exorbitatum habite extiterunt et possesse, de beneplacito et sincera voluntate excellentissimi principis, domini regis Lodouici, fratris et domine regine, genitricis nostrorum carissimorum, prelatorum etiam et baronum regni quamplurimorum consulti consilio, heredum ipsorum in heredes perhennalis donationis titulo litteris nostris privilegialiter emanatis mediantibus duxeramus conferendas. Tamen, quia continue querele prefatorum Thome filii Ladislai et Iohannis dicti Thar super eo, ut eodem possessiones per nostram maiestatem ipsis, ut premititur, perpetuo collate in confinio dicti regni nostri Sclauonie adeo existerent, ut ipsis eodem ad pacificum usum et commode prosperum minime haberentur, aures nostres propulsarent, ideo saniori inducti consilio premissis possessionibus Rastigh videlicet, Ezeek, Kopeel, Laaz, Polyana, Tharnowcz et Kwchyan vocatis condam Demetrii filii Nicolai ab eisdem Thoma et Iohanne ipsis volentibus ablatis et castro nostro de Orbaz omnino applicatis, quandam aliam possessionem nostram ducalem Zenthpether vocatam, in eodem regno nostro Sclauonie, in comitatu Crisiensi habitam cum omnibus pertinentiis ad eandem iuribusque quibusvis et suis utilitatibus, que nunc sunt vel forent aut fieri possunt in futurum, similiter sub hiisdem certis limitationibus metarum et terminis, quibus hucusque erga manus nostras ducales vel banatus dignoscitur extitisse, pro premissis possessionibus permutationis et concambiali titulo eisdem Thoma filio Ladislai et Iohanni dicto Thar filio dicti alterius Ladislai, fratri suo patrueli et eorum heredibus ac heredum suorum successoribus premissis iure perhennali irrevocabiliter possidendam duximus conferendam. Assumentes nichilominus eosdem Thomam et Iohannem ac ipsorum successores ratione ipsius possessionis Zenthpether et ad eandem pertinentium, sic concambialiter eisdem per nos date et collate, ab omnibus impetitoribus processu temporum per omnia expedire. In cuius rei testimonium presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii et comitis de Orbaz, dilecti et fidelis nostri, tertio idus mensis aprilis, anno Domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimo tertio, ducatus autem nostri anno primo.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— szlavón–horvát–dalmát herceg a zágrábi káptalannak megparancsolja, hogy a Körös megyei Szentpéter birtokot járják be és iktassák Szentjakabi László fia Tamásnak és unokatestvérének Thar Jánosnak.

1353. máj. 14.
Zágráb

Átírta: zágrábi káptalan, 1353. máj. 21. > István szlavón–horvát–dalmát herceg, 1353. máj. 29. > I. Mátyás király, 1458. márc. 28. > I. Mátyás király, 1464. aug. 27. (DL 45 129. MNM Törzsanyag, Jankovich).

Ed.: Alsószlavóniai 47–48. (no. 35.), CDCr XII. 163–164. (no. 119.).

Reg.: Halász: Szlavón 227–228. (no. 437.).

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus suis, capitulo ecclesie Zagradiensis salutem et gratiam. Dicit nobis magister Thomas filius Ladislai filii Simonis aule nostre iuuenis, comes de Gresencze et castellanus de Medwe sua et Iohannis dicti Thar filii alterius Ladislai filii Elye fratris sui patruelis in personis, quod quedam possessio eorum Zenthpether vocata in comitatu Crisiensi existens, per nostram maiestatem in concambium aliarum possessionum suarum collata reambulatione et ibi satisfactione et ab aliorum possessionum iuribus per metales distinctione, separatione et sequestratione nimium indigeret. Super quo fidelitati vestre firmis damus in mandatis, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, in cuius presentia Stephanus filius Becke comes de Werewcze vel Iohannes filius Iohannis de Dobowcz, altero absente homo noster ad faciem dicte possessionis vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime convocatis et presentibus accedens reambulet eandem per veteres suas metas et antiquas, novas metas secus veteres, ubi necesse fuerit, erigendo reambulatumque ac ab aliorum possessionariis iuribus separatam et distinctam statuat et relinquat eandem prenotatis magistro Thome et Iohanni dicto Thar eo iure, quo ipsis pertinere dinoscitur, perpetuo possidendam ac habendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, eosdem contra prenomatos magistrum Thomam et Iohannem dictum Thar in nostram citet presentiam ad terminum competentem, rationem sue contradictorie inhibitionis reddituros et tandem premisse reambulationis et stationis seriem cum cursibus metarum ac si contradictum fuerit, nominibus citatorum in terminum assignatum nostre fideliter rescribatis maiestati. Datum Zagrabie, feria tertia proxima post festum Penthecostes, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tertio.

37.

— szlavón–horvát–dalmát herceg ítéletlevele Mihály fia László és társai ügyében.

1353. máj. 22., Zágráb

Eredeti: hártya, sérült. N initiaálé. Hátlapjára nyomott pecsét körvonala. GYMSML Soproni Lt., Sopron vármegye Lt., 4506. (fényképmásolata: DF 264 725.). Hátlapján későbbi kézek által írott tartalmi összefoglalók.

Ed.: Sopron vm I. 28–32. (no. 26.).

Reg.: Halász: Szlavón 228–229. (no. 439.).

Megj.: IV. László király bemutatott oklevélének regesztáját lásd: Reg. Arp. no. 3640.

1353. máj. 1. Nos Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit, universis, quod cum in octavis festi beati Georgii martiris proxime iam elapsis Ladislaus filius Mychaelis, Bazarad et Briccius fratres sui ac domina Rusa consors eiusdem Ladislai necnon Iohannes et Blasius filii Valterii de Planicha, ut in causam attracti contra Lachou filium Ladizlai filii Pousa actorem existentem in facto possessionis Kanizka vocate in districtu Ryche comitatus Crisyensis habite, iuxta continentiam litterarum Petri quondam vicebani, prout ex tenore earundem exitimus informati, instrumenta exhibere debuissent ipsisque octavis occurrentibus prefato Ladizlao filio Mychaelis pro se personaliter, pro aliis vero predictis consorte et fratribus suis cum sufficientibus litteris procuratoriis ab una, predicto enim Lachou personaliter parte ex altera coram nobili viro, magistro Iohanne filio Peteuch comite nostro Crisyensi comparentibus, idem Ladislaus filius Mychaelis quasdam litteras privilegialiter sigillatas de rege Ladizlao, inclite recordationis progenitore nostro karissimo loquentes, predictus etiam Lachou in contrarium earundem similiter litteras privielgiales ipsius domini Ladislai regis contra invicem exhibuissent, ipse siquidem magister Iohannes falsitatem ipsarum litterarum privilegialium ab eodem Ladislao rege loquentium per eundem Ladislaum filium Mychaelis tam pro se, quam pro eisdem fratribus et consorte sua exhibitarum recognoscens, litteralia instrumenta utrarumque partium, utputa dicta privilegia et litteras causidicas, sicut ipsius incumbibat officio, ob maioris iustitie observantiam ad comprobationem et exa[men] falsitatis dictarum litterarum privilegialiter confectarum de ipso domino Ladislao rege loquentium erga se reservasset nostroque demum litteratorio suscepto edicto ipsam causam inter easdem partes [in f]acto premissae possessionis Kanizka dicte suscitatae in eodem statu, simul cum dictis litteralibus munimentis ad comprobationem falsitatis ipsarum litterarum privilegialiter sigillatarum de Ladislao rege loquentium per eundem Ladislaum, ut premit[titur, in] sua fratrumque suorum et domine consortis sue personis exhibitarum erga se reservatis ad congregationem nostram generalem universis nobilibus et possessionatis hominibus necnon cuius[cunque status] et condicionis nostris regnicol[is in dicto regno nostro Sclauonie] constitutis et existentibus, in quindenis festi beati Georgii martiris Zagrabie celebratae, nostre necnon magnifici viri Nicolai filii Stephani dictorum regn[orum totius] Sclauonie et Croatie bani ac magistri Geo[rgii aul]e nostre prothonotarii et comitis de Orbaz vice nostre persone ad faciendam dictam congregationem iudicum delegatorum, iuratorum etiam assessorum et universorum nobilium p[re]scripte congregationis diffinitive sententiae ad examen [retulisset] ipsasque litteras utrarumque partium erga se, ut prefertur, reservatas nostro necnon eorundem iudicum nostrorum ac universitatis nobilium predictorum eiusdem congregationis nostr[ae] conspectui suo sigillo incluso presentasset expansisque [ipsis] litteris memorato Lachou actore personaliter, ipso vero Ladislao filio Mychaelis modo premissis pro se personaliter pro dictis autem fratribus et consorte suis cum litteris procuratoriis capituli Chazmensis ecclesiae et ipsis litteris omnibus perlectis et per eundem Lachou exhibitis instrumentis, quarum per tenores prefatam possessionem Kanizka quondam Dominici filii Athanyas extitisse et demum ob notorem criminem ipsius Dominici eadem possessione regis manibus redundata Iohanni filio Nicolai de Gerzenche ex regia collatione pertinuisse ab eodemque Iohanne emptionis titulo sibi devolutam affuisse
1353. máj. 8. Georgii martiris Zagrabie celebratae, nostre necnon magnifici viri Nicolai filii Stephani dictorum regn[orum totius] Sclauonie et Croatie bani ac magistri Geo[rgii aul]e nostre prothonotarii et comitis de Orbaz vice nostre persone ad faciendam dictam congregationem iudicum delegatorum, iuratorum etiam assessorum et universorum nobilium p[re]scripte congregationis diffinitive sententiae ad examen [retulisset] ipsasque litteras utrarumque partium erga se, ut prefertur, reservatas nostro necnon eorundem iudicum nostrorum ac universitatis nobilium predictorum eiusdem congregationis nostr[ae] conspectui suo sigillo incluso presentasset expansisque [ipsis] litteris memorato Lachou actore personaliter, ipso vero Ladislao filio Mychaelis modo premissis pro se personaliter pro dictis autem fratribus et consorte suis cum litteris procuratoriis capituli Chazmensis ecclesiae et ipsis litteris omnibus perlectis et per eundem Lachou exhibitis instrumentis, quarum per tenores prefatam possessionem Kanizka quondam Dominici filii Athanyas extitisse et demum ob notorem criminem ipsius Dominici eadem possessione regis manibus redundata Iohanni filio Nicolai de Gerzenche ex regia collatione pertinuisse ab eodemque Iohanne emptionis titulo sibi devolutam affuisse

declarabat, salvis et vigorosis repertis, falsitate etiam dictarum litterarum per eundem Ladislaum filium Mychaelis in sua et dicte consortis ac fratrum suorum personis exhibitarum privilegiali sigillo communitarum de ipso Ladislao rege loquentium in novitate cere et sigillari impressione eiusdem sigilli nobis ac ipsis nostris delegatis iudicibus iuratisque assessoribus eiusdem congregationis nostre, ymo cunctis intuentibus palam et expresse apparente. Cum nos discussionem premissorum in eadem congregatione nostra ad alterum diem distulissemus ipsasque litteras utrarumque partium sub impressione sigillorum dictorum iudicum nostrorum in ipso altero Dei iudiciario examini reexhibendas memorato magistro Iohanne filio Peteuch ad conservandum assignassemus. Tandem ipso die crastinante simul cum dictis iudicibus nostris deputatis iuratisque assessoribus et universis nobiles premissae congregationis nostre ad diffinitivam sententiam in causa memorata preferendam iudiciario pro tribunali sedissemus ipsasque litteras partium predictarum per eundem magistrum Iohannem iudiciario examini mandassemus presentari. Idem magister Iohannes personaliter exurgens animo vehementi perterritus tam predictas litteras ipsius domini Ladislai regis privilegiales omni integritate et vigore iustitiae pollentes in facto premissae possessionis Kanizka per eundem Lachou exhibitas, quam ipsas litteras similiter de ipso Ladislao rege loquentes falsa et iniqua suggestione emanatas per ipsum Ladislaum filium Mychaelis sua uxorisque et fratrum suorum predictorum personis exhibitas per eundem Ladislaum filium Mychaelis in hospitio suo in civitate nostra Grecensi habito fraudulenter verbo suo petitas et receptas ac clandestine asportatas fore indicavit, ubi idem Ladislaus filius Mychaelis in sue culpabilitatis iudicium in eadem congregatione nostra sepe et sepius publice promulgatus iuri parere non curavit, ymo iuxta ipsius magistri Iohannis verba prolata a facie iuris et iustitiae cum omnibus premissis litteralibus munimentis suis, videlicet falsis et falsa suggestione emanatis ac dicti Lachou veris et iusto colore per omnia, sicut conspeximus, emanatis in alterutrum exhibitis se fugitive absentavit. Quibus omnibus per ipsum Ladislaum filium Mychaelis sic perpetratis et excessis cum nos eosdem iudices nostros delegatos iuratosque assessores et universos nobiles ipsius congregationis nostre super sententiarum diffinitione premissae geste rei iuxta fidei et fidelitatis ipsorum constantiam habuissemus requisitos, iidem nostri iudices iuratisque assessores et universitas nobilium antedicta prefatum Ladislaum filium Mychaelis similiter cum dictis consorte ac Bazarad et Briccio uterinis necnon Iohanne et Blasio filiis Valterii de Planycha patruelibus fratribus suis, in quorum personis idem Ladislaus cum sufficientibus litteris procuratoriis in omnibus premissis locis et terminis comparuisse dinoscebatur, ratione exhibitionis premissarum litterarum privilegialiter sigillatarum ab eodem Ladislao rege loquentium false et iniqua suggestione confectarum in pena exhibitionis falsarum litterarum, ipsum vero Ladislaum solum pro dolosa et temeraria receptione litterarum suarum, videlicet simpliciter falsarum et falso sigillo ad modum sigilli ipsius domini Ladislai regis fabricati consignatarum ac prefati Lachou in facto possessionis Kanizka prenotate iusto colore emanatarum et asportatione eorundem ta[mquam] sedem maiestatis violantem capitali sententia et amissione omnium possessionum et bonorum suorum rite affirmarunt condemnandos. Unde quia ipse Ladislaus filius Mychaelis in diversis premissis locis et terminis tam pro se, quam pro eisdem consorte et fratribus suis uterinis et patruelibus cum sufficientibus litteris

procuratoriis in causa memorata prescriptas falsas et nequiter fabricatas litteras exhibuisse adinveniebatur, et demum id non aboriens irrogasse ac malum in peius commutare nostre maiestatis et honoris excrescentie in obprobrium per quod non modicum scandalum et vacillatio inter fideles regnicolas consuevit procreari nisi sano medicamento valerent restaurari, nostram sedem iudiciariam violando ipsas litteras per ipsos exhibitas, falsas et iniquas ac dicti Lachou veras et iustas in facto premissae possessionis Kanizka emanatas simul et semel indifferenter tempore celebrationis dicte congregationis nostre generalis de hospicio ipsius magistri Iohannis comitis nostri Crisyensis doloso per scrutinium fallaciter vulpina cautione excipiendo clandestine asportarat, ne ceteri hiis exemplati ad instar dyabolicis exemplis maligni spiritus persuasione similia in futurum attemptent perpetrare, ideo eorundem iudicum et iuratorum ac universorum nobilium regnicolarum nostrorum fidelium in ipsa congregatione nostra adherentium assertivam sanctionem et iuridicam deliberationem non resilientes, ipsum Ladislaum filium Mychaelis principalem et notorium omnium premissarum enormitatum criminaliumque excessuum illatorem in capitali sententia et amissione omnium suarum possessionum proprietatumque et bonorum ubilibet existentium ipsum prope contingentium, predictos vero Bazarad et Briccium uterinos necnon Iohannem et Blasium filios Valterii patruelles fratres suos ac Rusam consortem eiusdem ratione omnium premissorum pro latore falsarum litterarum ex eoque similiter in amissione omnium possessionum et bonorum suorum convincentes et condempnantes, sepefatam possessionem Kanizka in districtu Ryché, in comitatu Crisyensis predictis habitam cum omnibus suis utilitatibus premissae emptionis titulo memorato Lachou filio Pousa et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus unacum eisdem nostris iudicibus ad faciendam dictam congregationem delegatis et deputatis iuratisque assessoribus et universis nobilibus ipsius congregationis nostre de plena potestate ducali adiudicamus, damus et committimus perpetuo possidendam et habendam, salvis iuribus alienis et cum presentes nobis fuerunt reportate in formam nostri privilegii redigi faciemus. Datum quintodecimo die congregationis nostre predictae, in loco antedicto, anno Domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimo tertio.

38.

1353. máj. 23. — szlávón–horvát–dalmát herceg a zelnásárhelyi polgárok kérésére átírja Hahót Mik-
Zágráb lós szlávón bán 1344. ápr. 22-én kelt oklevelét (lásd: Anjou-oklt. XXVIII. [1344] 315.).

Átírta: váradi káptalan, 1408. okt. 19. (A. HAZU D-V/31. fényképmásolata: DF 230 476.).

Ed.: CDCr XII. 170. (no. 124.).

Reg.: Halász: Szlavón 228. (no. 438.).

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus in Christo fidelibus, presentem paginam inspecturis salutem in vero Salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Demetrius villicus, Philipus filius Laurentii et Mykch filius Benedicti iobagiones nostri de foro Zelna in Moroucha existentes suis et ceterorum iobagionum de eadem in personis ad nostre sublimitatis accedentes presentiam exhibuerunt nobis quasdam litteras privilegiales magnifici viri, Nicolai filii Stephani

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

confirmantes privilegium Mykch condam bani super libertatibus ipsorum confectas, supplicantes exinde nostre maiestati, ut easdem litteras privilegiales nostris litteris privilegialibus confirmare dignemur. Quarum tenor talis est: (*Következik Hahót Miklós szlavón bán 1344. ápr. 22-i oklevele*) Nos itaque supplicationibus dictorum Demetrii villici, Philippi filii Laurentii et Mykech filii Benedicti suis et ceterorum iobagionum de foro Zelna in personis nostre maiestati porrectis, ducali inclinati pietate premissas litteras privilegiales ipsius Nicolai bani super libertatibus eorundem confectas excepto premissis uno articulo videlicet, ut quicumque relicta fideiussione in predictam villam nostram venirent moraturi, relationem ipsius fideiussionis per quospiam non possint vel valeant molestari, acceptamus, approbamus et presentium litterarum nostrarum privilegialium testimonio confirmamus. Insuper annuimus et concessimus ipsis iobagionibus nostris de foro Zelna, ut nullus contra ipsos testes cum extraneis hominibus in causis in medio eorundem exortis adducere nec iuramentum cum eisdem extraneis hominibus valeat prestare quoquomodo. In cuius rei testimonium perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum Zagrabie, per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii comitisque de Orbaz, dilecti et fidelis nostri, decimo kalendas mensis iunii, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tertio, ducatus autem nostri anno primo.

39.

— szlavón–horvát–dalmát herceg a zágrábi káptalan kérésére átírja V. István király 1272. jún. 17-én kelt oklevelét a káptalan kiváltságairól (lásd: Reg. Arp. nr. 2213.).

1353. máj. 28.
Zágráb

Eredeti: hártya. S initálé. Fügőpecsétre utaló sodrat, HDA ACZ AA 13/96. (fényképmásolata: DF 256 379.).

Ed.: Kercselich: Hist. eccl. Zagrab. 132., Farlati V. 435., F CD IX/6. 65. (no. 69.) (részlet), Mon. Hist. civ. Zagr. 205–207. (no. 228.), CDCr XII. 174–175. (no. 127.).

Reg.: Halász: Szlavón 229–230. (no. 440.).

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris, presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Universorum notitie, tam presentium, quam futurorum harum serie volumus fieri manifestum, quod cum feria tertia proxima post festum Corporis Christi, anno incarnationis eiusdem M^o CCC^o quinquagesimo tertio de Grechensi civitate, loco mansionis nostre zelo spiritualis devotionis cordialiter inducti progrediendo kathedralem seu episcopalem ecclesiam Zagrabiensem ex fundatione Ladislai in honorem Stephani [et]¹ sanctissimorum quondam regum Hungarie beatorum recordationum, illustrium progenitorum nostrorum constructam visitassemus, honorabili viri, capitulum ipsius Zagrabienensis ecclesie in eadem katedrali ecclesia genuorum flexibus se in terram prostratis plurimorumque litteralium munimentorum super libertatibus prefate ecclesie Zagrabienensis, tam ab ipso sanctissimo rege Ladislao, ipsius ecclesie, ut premittitur, fundatore, quam aliis suis successoribus regibus obtentis emanatorum et confectorum, aureis videlicet et cereis bullis pendentibus privilegialiter consignatorum, exhibitionibus factis nostram humilibus flagitarunt precibus maiestatem super eo, ut inter cetera ipsius ecclesie litteralia munimenta privilegium domini

1353. máj. 28.

Stephani regis infrascripti tenoris, aurea sua bulla consignatum, confirmans privilegiales litteras domini Bele regis, patris sui confirmatorias litterarum privilegialium regis Andree, similiter sub bulla aurea confectarum, sepefate Zagradiensi ecclesie libertatum prerogativas ab eodem domino Andre rege obtentas et concessas explicantium acceptare, approbare, ratificare tenoremque eiusdem privilegii de verbo ad verbum perpetuam ad cautelam nostris litteris privilegialibus transumpmi faciendo, plena ducali potestate dignemur confirmare. Cuius tenor talis est: (*Következik V. István király 1272. jún. 17-i oklevele*) Nos itaque supplicationibus ipsius Zagradiensis ecclesie capituli iustitie consonis ducali pietati inclinati, recensitis etiam et in memoriam revocatis suis fidelibus obsequiis, que tempore primi adventus nostri in Zagrabiam, loco mansionis nostre habiti sumpme fidelitatis studio, prout regie stirpis in adventu, Deo devoti et fideles capellani sacris expansis reliquiis nobis in obviam occurrendo sollempniter consueverunt ymnizare(!) ac decencia munera victualiumque varietates sollicitè amministrare faciendo, impendere procurarunt. In horum et ceterorum plurimum, que ad presens suo modo prolixa essent presentibus seriatim explanari, in aliqualem recompensationem [e]asdem litteras privilegiales dicti domini Stephani regis, tenorem litterarum privilegialium annotati Bele confirmative litteras dominorum Andree quondam inclitorum regum Hungarie, in se seriatim explicantes in nulla sui parte, prout diligenter examinari fecimus, viciatas, premissarum libertatum ipsius capituli Zagrabiensis ecclesie prerogativas munitiones in eisdem privilegialiter insertas acceptamus, ratificamus, approbamus et ex mera plenitudine ducalis potestatis perpetuo valituras confirmamus, totum tenorem earundem litterarum domini Stephani regis ad cautelam uberiolem de verbo ad verbum transumptive presentibus inseri faciendo. In cuius rei testimonium perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii et comitis de Orbaz, dilecti et fidelis nostri, loco, die et anno supradictis, dicti autem nostri ducatus anno primo.

¹ *Tollban maradt.*

40.

1353. máj. 28. — szlávón–horvát–dalmát herceg a zágrábi káptalan kérésére áírja IV. Béla király 1269. dec. 22-én kelt oklevelét, melyben megerősítette II. András 1217-ben kelt diplomáját a káptalan kiváltságairól (lásd: Reg. Arp. no. 323. és 1623.).

15. századi egyszerű másolata: A. HAZU D-I/13. (fényképmásolata: DF 230 097.) Valószínűleg ennek az oklevélnek egy másik példányát őrizték a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában DL 35 867. (MKA, Collectio Kukuljevicsiana) jelzet alatt. Ez a példány mára elkallódott, a felvételek tanúsága szerint már 1948-ban sem volt fellelhető.

Ed.: Kercselich: Not. Prael. 147., Koller III. 61–63., Katona X. 70–73., F CD IX/2. 243–245. (no. 119.). Reg.: Halász: Szlávón 230. (no. 441.).

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore. Universorum notitie harum serie declaramus, quod cum feria tertia proxima post festum

Corporis Christi, anno incarnationis eiusdem millesimo trecentesimo quinquagesimo tertio de Greczensi civitate, loco mansionis nostre zelo spiritualis devotionis cordialiter inducti progrediendo kathedralem seu episcopalem ecclesiam Zagrabiensem ex fundatione sanctissimi Ladislai in honorem Stephani [et]¹ beatorum recordationum quondam regum Hungarie, illustrium progenitorum nostrorum constructam visitassemus, magister Lucas archidiaconus de Regun in ecclesia Quinqueecclesiensis, venerabilis in Christo patris domini Nicolai, premissa gratia ipsius Zagrabiensis ecclesie episcopi in temporalibus vicarius generaliter vice et nomine eiusdem domini episcopi, domini sui, necnon totum prefate Zagrabiensis ecclesie capitulum in eadem ecclesia katedrali genuorum flexibus se prostratis quamplurimorumque litteralium munimentorum super libertatibus prefate Zagrabiensis ecclesie confectorum et emanatorum, tam ab ipso sanctissimo rege Ladislao, ut premittitur, ipsius ecclesie fundatore, quam ab aliis suis successoribus regibus dicte ecclesie privilegialiter aureis bullis et cereis consignatorum exhibitionibus factis nostram humilibus precibus flagitarunt maiestatem, ut inter cetera ipsius ecclesie litteralia munimenta privilegiales litteras domini Bele regis confirmantes privilegium regis Andree, sui genitoris carissimi aurea bulla sua consignatum super confirmatione etiam privilegialium litterarum libertates sepe prefate Zagrabiensis ecclesie necnon eiusdem prorogativas ab eodem domino Andree rege obtentas et concessas explicantium infrascripti tenoris acceptare, comprobare et de pietati ducali potestate totum tenorem earundem presentibus inseri faciendo perpetuam ad cautelam nostris litteris privilegialibus dignaremur confirmare. Quarum tenor talis est: (*Következik IV. Béla király 1269. dec. 22-i oklevele*) Nos itaque supplicationibus eorundem Luce vicarii in ipsius domini Nicolai episcopi persona factis necnon totius dicti Zagrabiensis ecclesie, fidelium nostrorum iustitie consonis ducali pietate inclinati, recensitis etiam et in memoriam revocatis fidelibus obsequiis eorundem domini Nicolai episcopi et dicte ecclesie sue capituli, que tempora primi adventus nostri in Zagrabiam, loco mansionis nostre habiti summe fidelitatis studio, prout fideles et devoti capellani, regie stirpis in adventu consueverunt solemniter ympnizare(!) factis, expansis reliquiis in obviam occurrendi, decentia munera victualiumque varietates solliciter amministare faciendo, nobis impendere procurarunt ac in horum et ceterorum similium, que ad presens seriatim et suo modo prolixa essent explanari, dictorum domini Nicolai episcopi et sui capituli fidelium obsequiorum recompensationem aliqualem, premissarum libertatum ipsius Zagrabiensis ecclesie privilegiales munimentorum et prerogativarum tantorum in dictis privilegialibus litteris domini Bele regis confirmatorie explicantes acceptamus, ratificamus, approbamus et ex mera plenitudine ducalis pietatis perpetuo valituras confirmamus, totum tenorem earundem privilegialium litterarum domini Bele regis ad cautelam de verbo ad verbum transsumtive presentibus inseri faciendo. In cuius rei testimonium perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Georgii, aule nostre prothonotarii et comitis de Orbaz, dilecti et fidelis nostri, quarto kalendas mensis iunii, in loco antedicto, anno ab Incarnatione Domini supradicto, ducatus autem nostri anno primo.

1353. máj. 28.

¹ *Tollban maradt.*

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1353. máj. 29. — szlavón–horvát–dalmát herceg Szentjakabi László fia Tamás mester kérésére átírja a Zágráb zágrábi káptalan 1353. máj. 21-én kelt oklevelét Szentpéter birtok határjárásól és iktatásáról (lásd CDCr XII. 168–169. [no. 123.]).

Áírta: I. Mátyás király, 1458. márc. 28. (DL 45 129, MNM Törzsanyag, Jankovich).

Ed.: Alsószlavóniai 51–51. (no. 37.), CDCr XII. 175–176. (no. 128.).

Reg.: Halász: Szlavón 230. (no. 442.).

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris salutem in Domino sempiternam. Universorum notitie harum serie volumus fieri manifestum, quod magister Thomas filius Ladislai filii Simonis aule iuvenis, comes de Grescencze et castellanus de Medwe suo necnon Iohannis dicti Thar filii alterius Ladislai fratris sui patruelis in personis ad nostram accedens presentiam litteras Zagrabiensis ecclesie capituli ad nostrum litteratorium mandatum super facto reambulationis, statutionis et erectionis metarum possessionis Zenthpeter vocate, in comitatu Crisiensi existentis, pridem per nostram maiestatem sibi titulo permutationis et concambii perhennaliter(!) date et collate, rescriptionales infrascripti tenoris nobis demonstravit, supplicans deinde nostro culmini et premissam possessionariam reambulationem et metales erectiones in ipsis litteris capituli Zagrabiensis contentas et expressas [...] ¹ ipsasque litteras capituli transsumptive in forma nostri privilegii de verbo ad verbum redigi facientes ducali auctoritate dignemur confirmare. Quarum tenor talis est: (*zágrábi káptalan, 1353. máj. 21.*).

Nos itaque iustis et legitimis supplicationibus prefati magistri Thome sua et Iohannis dicti Thar fratris sui patruelis in personis maiestati nostre porrectis ducali benignitate inclinati, prefatam possessionariam reambulationem et statutionem ac metarum eiusdem erectiones, prout ex tenore earundem litterarum capituli extitimus informati, nullo contradictore apparente rite et legitime factas acceptamus, approbamus, ratificamus et de plena pietate ducalis maiestatis perpetuo valiture confirmamus, totum tenorem premissarum litterarum capituli Zagrabiensis ecclesie rescriptionalium de verbo ad verbum transsumptive presentibus inseri facientes. In cuius rei testimonium presentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum Zagrabie, per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii et comitis de Orbaz, quarto kalendas mensis iunii, anno Domini in eodem millesimo CCC^{mo} quinquagesimo tertio, ducatus autem anno primo.

¹ A *hajtásvonalnál olvashatatlan.*

-
1353. jún. 3. — szlavón–horvát–dalmát herceg Atyinai Jakab fia János mester kérésére Atyina birtokra pallosjogot adományoz.

Eredeti: hártya, vízfoltos, nehezen olvasható. S initálé. Fügőpecsétre utaló sodrat látszik. HDA NRA 1509/19. (fényképmásolata: DL 33 598.). Plica alatt: *relatio Iohannis fili Peteuch.*

Ed.: CDCr XII. 176–177. (no. 129.).

Reg.: Halász: Szlavón 230–231. (no. 443.).

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod magister Iohannes filius Iacobi de Athyna aule nostre miles sua Nicolaique filii Iohannis, Petri filii Nicolai et Laurentii filii Petri ac ceterorum fratrum suorum patruelium, nobilium de eadem Athyna in personis ad nostram accedens presentiam significavit cum querela, ut fures et latrones ac ceteri malefactores in circumiacentiis dicte possessionis eorum Athyna sub spe et confidentia importuna, ut ipsa possessio ipsorum ea prerogativa libertatis, quod notorii malefactores pro causis criminalibus capitali sententia iuridice punirentur, eadem nudata esset depravata, ideo multiplicati haberentur, quod iam ipsi et ad ipsos pertinentes fere nimie paupertatis inopiam existerent, deducti supplicans exinde nostre humiliter maiestati, ut de premissis remedio oportuno ducali benignitate dignaremur confovere. Nos itaque auditis querelis ipsius magistri Iohannis filii Iacobi necnon intuitis fidelibus obsequiis eiusdem ex gratia speciali, quam etiam pro tranquilliori comodo(!) regnicolarum nostrorum, ut ipsorum malefactorum numerus minueretur, ipsis nobilibus de Athyna hanc libertatis prerogativam duximus annuendam, ut fures, latrones et generaliter quoslibet malefactores capitali sententia plectendos, qui inter terminos dicte possessionis eorum Athyna reperti et detenti extiterint, ipsimet nobiles vel eorum officiales in eadem possessione ipsorum Athyna in omnibus terminalibus casibus iudicandi et iuxta quiditatem(!) eorundem malefactorum excessuum capitali sententia condemnandi, suspendendi et quolibet supplicio feriendi a modo et deinceps habeant facultatem. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii, comitis et castellani de Orbaz, dilecti et fidelis nostri, tertio nonas mensis iunii, anno Domini millesimo CCC^o quinquagesimo tertio, ducatus autem nostri anno primo.

43.

— szlavón–horvát–dalmát herceg László fia Lachou kérésére átírja a zágrábi káptalan 1353. máj. 25-én kelt oklevelét (lásd CDCr XII. 171–172. [no. 125.]).

1353. jún. 3.
Zágráb

Eredeti: hártya. S iniciálé, függőpecsétre utaló sodrat. DL 41 207. (MNM Törzsanyag, Szapáry).

Ed.: CDCr XII. 177–178. (no. 130.).

Reg.: Halász: Szlavón 231. (no. 444.).

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore. Universorum notitie serie presentium volumus fieri manifestum, quod Lachou filius Ladizlai ad nostram accedens presentiam quasdam litteras capituli Zagrabiensis ecclesie super facto reambulationis et statutionis possessionis Kaniska vocate ac eorundem metarum erectionis ad litteratoriam petitionem magnifici viri, Nicolai filii Stephani dictorum regnorum nostrorum Sclauonie et Croatie bani eidem amicabiliter rescriptionales infrascripti tenoris nobis demonstravit supplicans maiestati nostre, ut premissam possessionariam reambulationem, statutionem et earundem metarum

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

distinctiones acceptare ipsasque litteras capituli Zagrabienſis uberiorem ad cautelam, de verbo ad verbum litteris noſtris privilegialibus tranſſumpſi faciendo dignemur confirmare. Cuius tenor talis eſt: (*Következik a zágrábi káptalan 1353. máj. 25-i oklevele*) Nos itaque ſupplicatione prefati Lachow gratanter inclinati ipſas litteras capituli Zagrabienſis eccleſie formam premiſſe poſſeſſionarie reambulationis et ſtatutionis continentes ſeriatim de verbo ad verbum preſentibus tranſſumpſi faciendo ratificamus, approbamus et preſentium litterarum noſtrarum privilegialium teſtimonio plena ducali poſteſtate perpetuo valituras confirmamus. In cuius rei teſtimonium perpetuamque firmitatem preſentes conſeſſimus litteras noſtras privilegiales pendentis et autentici ſigilli noſtri munimine roboratas. Datum Zagrabie, per manus magiſtri Georgii aule noſtre prothonotarii et comitis de Orbaz, dilecti et fidelis noſtri, tertio nonas menſis iunii, anno dominice incarnationis antedicto, ducatus noſtri anno primo.

44.

-
1353. ſzept. 16. — ſzlavón–horvát–dalmát herceg a poſzegai káptalannak megparancſolja, hogy az Buda Iwahun fia Miklós és teſtvére, Jakab, valamint Radyn fia Domonkos közötti perben a vizsgálatot folytassa le.

Átírta: poſzegai káptalan, 1353. okt. 23. (DL 4 386. MKA NRA 575/19.).

Ed.: AO VI. 120–121. (no. 79.) (átíró oklevélben), CDCr XII. 195–196. (no. 145.).

Reg.: Halász: Szlavón 231–232. (no. 445.).

- Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux fidelibus ſuis, capitulo eccleſie beati Petri de Poſaga ſalutem et gratiam. Dicit nobis Nicolaus filius Iwahun ſua et Iacobi fratris ſui in personis, quod ipſi unacum Dominico filio Radyn in lite exiſterent et cum ipſi in quindenſi feſti Nativitatis beati Iohannis baptiſte nunc preteritis in villa Kyriſoduarhel, in ſede iudiciaria ad deſcenſum ipſorum ire voluiſſent, prefatus Dominicus filius Radyn cum hominibus ad ipſum pertinentibus et ſpecialiter unacum Moyus filio Alexandri, tunc legitimo procuratore ipſius Dominici exiſtente contra ipſos inſurgendo, manibus armatis evaginato gladio, niſi Deo protegente ſe defendere potuiſſent, ipſos utique interfeciſſet et quod idem Dominicus in oppoſitum et preiudicium molendini eorum in fluvio Desnyche vocato exiſtentis aliud molendinum pro ſe preparari feciſſet et conſtrui ac homines ad forum ipſorum in poſſeſſione
1353. júl. 8. Zenth Iwan celebrari conſuetum venientes, in quindenſi feſti Paſſce Domini prefatus Dominicus tranſmiſſis ſuis famulis omnibus bonis et rebus eorum ſpoliari feciſſet et denudari, lite tamen inter ipſos pendente. Retulit etiam prefatus Nicolaus, quod cum predictus Dominicus quoddam privilegium capituli eccleſie Chasmenſis ſub rotundo ſigillo eiſdem confectum per ipſum Nicolaum in dicta ſede iudiciaria coram iudicibus eorum ordinariis exhibitum nomine falſi privilegii recaptivaiſſet iidemque iudex et ceteri nobiles in ipſa adiudicatione conſedentes de falſitate et veritate dicti privilegii per ipſum capitulum Chasmenſe informari voluiſſent, idem Nicolaus ſuum factum per ipſum capitulum diſcernendum¹ pro eo, quia ipſum ſuſpectum haberet, ſe non admiſſiſſet, nec ipſam adiudicationem fieri voluiſſet. Super quo fidelitati veſtre firmiter precipiendo mandamus, quatenus veſtrum mittatis hominem pro teſtimonio fidedignum, in cuius

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

presentia Bartholomeus filius Mathyus vel Stephanus filius Nicolai sive Nicolaus filius Stephani aut Thomas filius Iohannis an alter Iohannes filius Gregorii aliis absentibus homo noster ab omnibus, quibus decet et licet, diligenter de premissis investigando sciat et inquirat omnimodam veritatem et post hec, prout vobis veritas constiterit, premissorum nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, feria secunda proxima post festum Exaltationis sancte Crucis, anno Domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimo tertio.

¹ Szó a sor felett beszúrva.

45.

— szlavón–horvát–dalmát herceg Mike fia Miklós kérésére átírja Hahót Miklós bán 1346. júl. 6-án kelt oklevélt, Miklós és családja nemessé emeléséről (lásd: CDCr XI. no. 231., Anjou-oklt. XXX. nr. 501.). 1353. nov. 27. Zágráb

Átírta:

- 1.: Margit szlavón–horvát–dalmát hercegnő, 1355. jan. 20., lásd 57. szám.
 - 2.: I. Lajos király, 1355. febr. 2. DL 35 874., MKA Collectio Kukuljevicsiana.
 - 3.: I. Lajos király, 1355. febr. 2. > császári káptalan, 1356. márc. 12., DL 35 861. MKA NRA 1540/66.
 - 4.: I. Lajos király, 1355. febr. 2. > zágrábi káptalan, 1372. nov. 11. DL 32 990. MKA NRA 135/11.
- Ed.: Laszowski: Podjeljenje 75–76., CDCr XII. 212–213. (no. 158.) (DF 230 407. alapján).
Reg.: Halász: Szlavón 232. (no. 447.).

Stephanus Dei gratia totius¹ Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris, notitiam presentium habituris salutem in Domino sempiternam. Ut ea, que aguntur, in tempore inviolabiliter apud posteros perseverent, litterarum testimonio solent perhempnari. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Nicolaus filius Myke filii Matheus in nostram accedendo presentiam exhibuit² nobis quoddam privilegium³ Nicolai bani, priori et antiquo sigillo suo consignatum super exemptione et translatione a iobagionatu castri Crisyensis⁴ facta confectum tenoris infrascripti petens nostram serenitatem humiliter et devote, ut ipsum privilegium⁵ domini Nicolai bani et exemptionem ac translationem a iobagionatu ipsius castri expressam in eodem acceptare, approbare et ratificare nostraque auctoritate ducali eidem et suis posteritatibus dignaremur confirmare. Cuius tenor talis est: (*Következék Miklós szlavón–horvát bán 1346. júl. 6-i oklevele*) Nos itaque iustis et iuri consonis petitionibus eiusdem Nicolai filii Myke nobis porrectis inclinati⁶ iamdictum privilegium dicti domini bani super dicta exemptione et translatione a iobagionatu ipsius castri Crisiensis⁷ rite et legitime et sine omni suspicione emanatum fore conspicientes, quoad omnes sui continentias de verbo ad verbum presentibus insertum simulcum prenomina exemptione per iamdictum dominum banum expressa in eodem gratanter acceptamus, approbamus et ratificamus ducalique auctoritate eidem Nicolao filio Myke necnon Gregorio fratri suo ex nostra gratia pro suis fidelibus servitiis exemptionem annuentes prenotatam ita, ut et ipse unacum possessionibus suis a iobagionatu castri modo simili exemptus et in cetum ac numerum nobilium regni collocatus et agregatus per nos habeatur ac more ipsius domini bani eosdem a dicto iobagionatu, honore, servitio

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

et solutione qualibet ipsius iobagionatus castri predictos Nicolaum et Gregorium filios Myke ac eorum heredes, successores et posteritates simulcum universis possessionibus eorum ubilibet existentibus pure in perpetuum eximentes presentis privilegii nostri patrocínio mediante. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes eisdem concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici⁸ sigilli nostri munimine roboratas. Datum Zagrabie,⁹ per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii, comitis et castellani nostri de Orbaz¹⁰, dilecti et fidelis nostri, quinto kalendas mensis decembris, anno dominice incarnationis M^{mo} CCC^{mo} L^{mo}¹¹ tertio, ducatus autem nostri anno primo.

¹ DF 230 407.-ben helyette: eorundem regnorum. Margit hercegnő 1355. jan. 20-án kelt átíró oklevelében (nr. 57.) István herceg oklevelének intitulációja szokatlan formában íródott. Noha a hercegnő kiadványa a legkorábbi a herceg diplomáját fenntartó oklevelek közül, jelen kiadásban István intitulációjának a többi átíratban szereplő és a herceg más, eredetiben ránk maradt okleveleiben olvasható változata áll.

² DL 35 861.: exhybuit.

³ DL 32 990., 35 861., 35 874.: szó után beszúrva: domini.

⁴ DL 35 861., 35 874.: Crisiensis.

⁵ DL 32 990., 35 861., 36 874.: szó után beszúrva: dicti.

⁶ DF 230 407.-ből hiányzik, DL 32 990., 35 861., 35 874. hozza.

⁷ DL 32 990., 35 861.: Crisyensis.

⁸ DL 32 990., 35 861., 35 874.: auctentici.

⁹ DF 23 0407.-ből hiányzik, DL 35 874., DL 35 861., 32 990. hozza.

¹⁰ DL 32 990., 35 874., 35 861.: Vrbaz.

¹¹ A datatio Margit hercegnő oklevele alapján (DF 230 407.).

46.

1353. dec. 8. — szlávón–horvát–dalmát herceg Ambrus, kaproncai jegyzőnek és hivatalbeli utódainak engedélyezi, hogy a város tizedének tizenhatod részét a saját részükre felhasználják.
Zágráb

Eredeti: hártya. S iniciais hiányzik. Fügőpecsétre utaló sodrat. HDA Grad Koprivnica, Oklevelek I/3. (fényképmásolata: DF 267 989.). Hátlapon és a plica alatt kancelláriai jegyzet: *commissio propria et relatio Mathye sacerdotis*.

Ed.: Laszowski: Podatci 172–173. (no. 3.), CDCr XII. 215–216. (no. 161.).

Reg.: Halász: Szlávón 233. (no. 448.).

[S]tephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris, salutem in omnium Salvatore. Universorum notitie harum serie declaramus, quod quia civitatem nostram Kappruncha vocatam ea prerogativa libertatis, quam civitas nostra Grecensis habere dinoscitur, fecimus prefulciri, intuitis fidelibus servitiis magistri Ambrosii civis et notarii dicte civitatis nostre Kappruncha, que nobis in diversis nostris transitibus per ipsam civitatem nostram faciendis, prout ex certa scientia exinde extitimus informati, sumpna cum diligentia noscitur impendisse, hanc eidem magistro Ambrosio et sibi succedentibus notariis gratiam ex favorabilitate ducali specialem duximus faciendam, ut a modo et deinceps sedecimam partem universorum proventuum decimalium in blado et vino et aliis necessariis de ipsa civitate nostra et suburbio eiusdem proventibus idem magister Ambrosius vel sibi succedentes notarii contradictione dictorum civium nostrorum de dicta Kappruncha obstare non valente, iure perpetuo liberam percipiendi

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

et pro se ipsis recipiendi habeant facultatem. Preterea vobis villico, iuratis et universis hospitibus de dicta Kappruncha, nunc constitutis et constituendis in futurum firmo ducali sub edicto damus in mandatis, quatenus dictam sedecim partem universorum proventuum seu reddituum decimalium ab ipsa civitate nostra et de suburbio eiusdem proveniri debentem ipsi magistro Ambrosio vel suis successoribus notariis sine diminutione et defaltatione aliquali extradari, exsolui et amministrari facere debeatis, vigore nostre gratie ipsi facta mediante, sicut nostram maiestatem graviter offendere formidatis. Secus facere non audentes in premissis. In cuius rei testimonium firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et auctentici (!) sigilli nostri munimine consignatas. Datum Zagrabie, per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii et comitis ac castellani de Orbaz, dilecti et fidelis nostri, sexto idus mensis decembris, anno ab incarnatione Domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimo tertio, ducatus autem nostri anno primo.

47.

— szlávón–horvát–szlávón herceg a kaproncai polgárok kérésére megengedi, hogy a Kőkapronca várához tartozó erdőkből saját használatukra fát vághassanak.

1354. jan. 7.
Zágráb

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. HDA Grad Koprivnica, Oklevelek I/4 (fényképmásolata: DF 267 990.). Hátlapján, eredetileg a pecsét által takarva kancelláriai jegyzet: *commissio ducis propria, presentibus magistris Ioanne filio Peteuch et Stephano filio Mychaelis*; valamint más középkori kéztől származó tárgymegjelölés: *Littera Stephani ducis Sclauonie super silva*.

Ed.: F CD IX/2. 327–328. (no. 161.) (Kaprinai István másolatgyűjteménye alapján), Laszowski: Podatci 173. (no. 4.), CDCr XII. 218–219. (no. 163.).

Reg.: Halász: Szlávón 233. (no. 449.), Anjou-oklt XXXVIII. (1354) no. 5.

Nos Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux memorie commendantes, tenore presentium significamus, quibus expedit, universis, quod Jekul villicus, Ambrosius notarius et Mychael filius Nicolai cives nostri de Kappruncha nostre maiestatis adeundo presentiam nobis declarare curarunt, quod dicta civitas nostra Kappruncha silva pro usu et utilitate civium et hospitem nostrorum de eadem necessaria plurimum indigeret, supplicantes exinde nostram humilime maiestatem, ut de hoc ipsis remedio oportuno dignaremur confovere. Nos itaque supplicationibus ipsorum civium et hospitem nostrum ducali benignitate¹ inclinati duximus eysdem annuendum, quod a modo et deinceps de lignis silvarum castri nostri de Kukappruncha pro edificiis domorum et eorum usibus, nisi vendicioni non exposuerunt, absque prohibitionem et perturbationem quorumlibet castellanorum nostrorum excidendi et recipiendi habeant facultatem cives nostri annotati. Preterea vobis, magistro Thome filio Ladizlai castellano nostro de Kukappruncha nunc constituto et aliis in futurum consituendis firmo ducali sub edicto damus in mandatis, quatenus dictos cives et hospites nostros de dicta Kappruncha ratione usuum et utilitatum dictarum silvarum ipsius castri nostri perceptionis molestare, agravare vel aliquo modo perturbare non audeatis, sed easdem silvas nostras ipsis civibus et hospitibus nostris modo premissis ad utendum² per nostram maiestatem datas et concessas uti et percepi facere

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

permittatis absque omni exactione aliquali. Aliud non facturi in premissis. Datum Zagrabie, secundo die festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} quinquagesimo quarto.

¹ Szó után kihúzza: ducali.

² Szó után kihúzza: ipsis.

48.

1354. febr. 20. — szlávón–horvát–dalmát herceg István, a dubicai Szt. Szűz-kolostor priorjának kérésére átírja [V.] István király 1270-ben kelt oklevelét (lásd: Reg. Arp. no. 2009.).
Zágráb

Eredeti: hártya, nehezen olvasható. S iniciálé. Fügőpecsétre utaló sodrat. DL 35 140. (MKA Acta Paulinorum, Dubica 2.).

Másolat: ugyenezen jelzet alatt (egyszerű, 17. századi).

Ed.: Alsószlavóniai 52–53. (no. 38.), CDCr XII. 226–227. (no. 169.).

Reg.: Halász: Szlávón 233–234. (no. 450.), Anjou-oklt. XXXVIII. (1354) no. 84.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux universis Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Universorum, tam presentium, quam futurorum notitie harum serie volumus pervenire, quod vir religiosus, frater Stephanus prior ordinis fratrum Heremitarum sancti Pauli ecclesie beate Virginis circa liberam villam Dobyensem sua et totius conventus sui ordinis in personis ad nostre maiestatis accedens presentiam quasdam litteras privilegiales quondam serenissimi principis domini Stephani regis Hungarie, avi nostri karissimi pie memorie confirmantes litteras villici et universorum civium et hospitem de dicta Dobycha super collatione cuiusdam particule terre ipsi ordini Heremitarum facta confectas nobis demonstravit, supplicans exinde nostre humiliter maiestati, ut easdem ratas habere et nostris litteris privilegialibus transumpmere pro eodem ordine de benignitate ducali dignaremur confirmare. Quarum tenor talis est: (*Következik V. István király 1270. évi oklevele*) Nos itaque supplicationibus dicti fratris Stephani prioris suo et dicti conventus sui ordinis nomine nostre humillime porrectis maiestati, ob zelum specialis devotionis, quam erga predictum gerimus ordinem, ducali pietate inclinati dictas litteras privilegiales ipsius domini Stephani regis, avi nostri karissimi non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, ymmo omni suspicione carentes et premissam possessionariam collationem eisdem heremitis per iamdictos hospites nostros de Dobycha ex annuentia dicti Colomani, olym dictorum regnorum nostrorum ducis factam et in ipsis litteris expressam ratificamus, acceptamus, approbamus et de certa scientia et liberalitate ducali pro ipso ordine Heremitarum Deo famulantium perpetuo valituras confirmamus presentium patrocinio mediante, totum tenorem earundem de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine consignatas. Datum Zagrabie, per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii et comitis de Orbaz, dilecti et fidelis nostri, decimo kalendas mensis marcii, anno dominice incarnationis millesimo CCC^o quinquagesimo quarto, ducatus autem nostri anno secundo.

49.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— szlavón–horvát–dalmát herceg Beke fia Leontius hercegi udvari lovag kérésére Körös megyei Kretin és Bresztovc, valamint Verőce megyei Chernech birtokait mentesíti a neki járó nyestbőradó alól.

1354. ápr. 7.
Zágráb

Eredeti: megsemmisült. Fényképmásolata: DL 94 423. (Pongrácz cs. bashalmi lt. I/23.). Fényképen függőpecsétre utaló sodrat látszik.
Reg.: TT 19. (1896) 508–509., Halász: Szlavón 234. (452.), Anjou-oklt. XXXVIII. (1354) no. 187.

Nos Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit, universis, quod intuitus fidelitatibus et servitiis Leontii filii Beke aule nostre militis nostre maiestati exhibitis et impensis, licet a nobis plura et maiora pro premissa mereretur, tamen in aliqualem recompensationem suorum servitiorum hanc gratiam specialem eidem duximus faciendam, ut in possessionibus suis, videlicet Crechen, Breztouch in comitatu Crisiensi existentibus et in possessione sua Chernech in comitatu de Vereuche existenti exactio marturinarum per nostros exactores marturine vel per alios pro tempore constitutos vel constituendos non exigatur, immo omnino prefate possessiones a predicta collecta marturinarum exempto habeantur. Preterea vobis, universis baronibus, comitibus parochyalibus, castellanis vel eorum officialibus, bano regni Sclauonie vel exactoribus marturinarum eorundem et generaliter cuiusvis preheminentie(!) et dignitatis hominibus inter terminos nostri ducatus constitutis et constituendis in futurum firmo ducali sub edicto damus in mandatis, quatenus predictam exactionem marturinarum in preallegatis possessionibus ipsius Leontii nullo modo exigere vel exigere facere presumpmatis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras sigilli nostri secretiori munimine roboratas. Datum Zagrabie, feria secunda proxima post dominicam Ramispalmarum, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo quarto.

50.

— szlavón–horvát–dalmát herceg előtt Paris fia Fülöp és ugyanannak fia János, hercegi udvari ifjú Obroua nevű birtokuk egy részét a zágrábelőhegyi ágostonos remetéknek adományozzák.

1354. máj. 10., Zágráb

Eredeti: HR-HDA-653. Pavlinski samostan Remete, fasc. I no. 9. Hártya, S iniciálé. Függőpecsétre utaló sodrat. CDCr szerint hátlapján: *Super villam Obrouo in provincia Monoszló*.
Átírta: császári káptalan, 1453. dec. 10. (HR-HDA-653. Pavlinski samostan Remete, fasc. I. no. 9.).
Ed.: CDCr XII. 236–238. (no. 179.), Doc. Art. Paulin. III. 321.
Reg.: Halász: Szlavón 234–235. (no. 453.), Anjou-oklt. XXXVIII. (1354) no. 271.

Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris presentium notitiam habituris, salutem in eo, a quo dependent salutis incrementa. Quoniam gesta mortalium sunt cum tempore fluentia¹ et inbecilis(!) memorie statum plerumque turbat oblivio et obumbrat, provida rationis cautela humanis actibus diuturne durationis firmitatemque postulantibus litterarum adhiberi consuevit testimonium efficax et perhempne. Proinde universorum notitie, tam presentium, quam futurorum harum serie

declaramus, quod nobilis vir, magister Philipus filius Parys et Iohannes filius eiusdem, aule nostre iuvenis in nostre maiestatis presentia personaliter consituti, confessi extiterunt oraculo vive vocis, quod ipsi, tamquam eorum salutis memores, volentes celestia preponere terrenis et perpetuo durabilia caducis, matura deliberatione prehabita de possessione ipsorum emptitia, Obroua vocata quandam possessionariam portionem, in qua ecclesia in honore Omnium Sanctorum constructa extiteret, ab angulo videlicet ipsius ecclesie usque quandam suam piscinam, Chernoka vocatam et usque ad silvam suam propriam in latitudine adiacentem, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis, videlicet cum quadam piscina, Mykudyna nuncupata, terris arabilibus, fymatis(!), campestribus, fenetis, pratis ac aliis quibuslibet suis usibus et obventionibus, si que nunc sunt vel forent aut fieri possunt in futurum, pro sue et parentum et omnium progenitorum et consanguineorum suorum animarum remedio et salute, ob reverentiam etiam Virginis gloriose, in qua totam fiduciam et spem gererent singularem, confidentes insuper orationibus, vigiliis et ieiuniis ac aliis operibus divinis virorum religiosorum fratrum Heremitarum ordinis sancti Agustini(!) de promontorio Zagrabieni et sperantes eorundem suspiriis divinitus et gemitibus eterna et felici beatudine facilius se² remuneraturos dedissent, locassent, donassent et contulissent dictis fratribus Heremitarum ordinis sancti Agustini(!) de dicto promontorio Zagrabinesi, iugiter ibidem Deo devote famulantibus et existentibus, in perpetuam elemosynam iure perpetuo et irrevocabiliter et irretractabiliter per ipsos Heremitas et eorum successores possidendam, tenendam pariter et habendam, hac prerogativa eisdem concessa, quod porci eorundem fratrum Heremitarum, si quos pro se ipsis servare poterunt in glandinibus silvarum ipsorum, velut proprii absque aliquo debito et censu pascantur et utantur, tali condicione mediante, quod dicti fratres Heremitarum unum ex ipsis sacerdotem cum alio layco converso eiusdem religionis in dicta ecclesia pro divinis officiis inibi exercendis conservabunt et quod iidem aliquales litteras capituli vel conventus factum ipsius nove donationis tangentes salvis dictis litteris nostris presentibus super dicta donatione confectis vel tenorem earundem cum aliquibus litteris transsumptendis nullo quesito colore poterunt et valebunt facere emanari modo aliquali. Ita etiam insuper adiecto, quod si prenominati fratres Heremitarum quascumque possessiones, excepta dicta possessionaria portione invenire et aliunde optinere poterunt, extunc ius patronatus in eisdem pro se ipsis et eorum heredibus in perpetuum deberet remanere contradictione non obstante. In cuius confessionis et premissae possessionarie donationis testimonium firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales, pendentis et autentici(!) sigilli nostri munimine consignatas. Datum Zagrabie, per manus magistri Georgii aule nostre prothonotarii et comitis de Orbaz, dilecti et fidelis nostri, sexti ydus mensis maii, anno ab incarnatione Domini millesimo CCC^{mo} quanquagesimo quarto, ducatus autem nostri anno secundo.

¹ *Eredetiben: fluenti.*

² *Szó a sor felett beszúrva.*

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— szlavón–horvát–dalmát herceg Rathk fia Miklóst és rokonait, valamint Péter fia Bankot, marócsai várjobbágyokat a várjobbágyi állásból birtokaikkal együtt felmenti és a nemesség soraiba emeli.

1354. máj. 15.
Ivanics

Eredeti: hártya, vízfoltos. N iniciálé. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 41 241. (MNM Törzsanyag, Jankovich.). Hátlapján, a lap felső szélén kancelláriai jegyzet: *commissio propria presentibus Iuan et Petheu de Kaztanych*; a pecsét alatt: *commissio propria presentibus predictis*; valamint kézöbbsi kéz által írott latin nyelvű regesztá. Ugyenezen szám alatt késői másolata. (19–20. sz.)

Ed.: F CD IX/6. 286–288. (no. 4.), Kukuljević: Jura I. 124–125. (no. 94.), CDCr XII. 238–240. (no. 181.).

Reg.: Halász: Szlavón 235. (no. 454.), Anjou-oklt. XXXVIII. (1354) no. 285.

Nos Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit, universis, quod Nicolaus filius Rathk nobilis iobagio castri de Moroucha su[a], Iwan et Georgii filiorum Nicolai fratrum patruelium ac Martini filii Brokon vitrici suorum necnon Bank filii Petri similiter nobilium castrensiu[m] de eodem comitatu Moroucha in personis ad nostre serenitatis accedendo conspectum, fidelitates et servitia fidelia prefatorum patris, fratrum et vitrici suorum in diversis regni nostri expeditionibus unacum magnifico viro, Mykch quondam dictorum regnorum Sclauonie et Croatie bano contra regni [emu]los, morte et sanguinis effusione memborumque mutilationibus ac aliis multimodis periclitationibus et captivationibus, qu[e per singula] longum esset enarrare, excellentissimo domino Lodouico regi Hungarie, fratri nostro karissimo et nobis per consequens, prout referentibus potioribus regni nostri nobilibus exinde certitudinaliter fuimus informati, sumpma cum aviditate fidelitatis exhibitas et impensa, nostre [maiestati] proponens et declarans ac in nostri reducens memoriam cum effectum, supplicans exinde nostram humilime [et devote] maiestatem, ut cum eysdem gratiose agendo, ipsos ac eorum heredes simulcum possessionibus eorum de premissis nobili iobagionatu castri ex pietate ducali generose eximere dignaremur. Nos itaque, qui ex suscepti nostri regiminis [officio] cunctorum fidelium fa[mula]ntium vocis aures pietatis inclinare tenemur, presertim hys, qui se et sua personarum [per] pericula pro constantia fidelitatis casibus fortune exponere non formidant, supplicationibus ipsius Nicolai filii Rathk premissis modo nobis porrectis [du]cali favorabiliter inclinati, recensitis fidelitatibus et servitiis prenominatorum nobilium iobagionum modo prehabito impensis, licet ydem pro premissis ampliori dono insigniri a nostra mererentur maiestate, tamen ad presens in recompensationem servitorum ipsorum aliqualem hanc eysdem libertatis prerogativam [...] innata ducali benignitate duximus annuendam, quod prefatos Nicolaum filium Rathk, Iwan et Georgium filios Nicolai ac Martinum filium Brokon necnon Bank filium Petri et eorum heredes ac posteritates simulcum universis possessionibus et possessionariis eorum portionibus a dicto nobili iobagionatu castri de Moroucha penitus et per omnia eximimus, in cetum et numerum purorum regni nobilium et servientium regalium, nulla pristine ignobilitatis macula in eisdem reservata generose in perpetuum duximus [ag]regandos. Preterea vobis bano, comitibus parochyalibus et iudicibus nobilium [comitatus] de Moroucha, [nunc] constitutis et aliis in futurum [constituendis], [firmo] ducali sub edicto damus in mandatis, quatenus prefatos Nicolaum filium Rathk,

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Iuan, Georgium, Martinum et Bank filium Petri ac ipsorum heredes ratione nobilis iobagionatus castri cum possessionibus eorum molestare et perturbare non audeatis, sicut nostram indignationem graviter offendere formidatis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras patentes sigilli nostri maioris munimine roboratas. Datum in Iuanch, feria quinta proxima post quindenas festi sancti Georgii martiris, anno Domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimo quarto.

¹ *Hajtásvonalnál olvashatatlan.*

52.

1354. júl. 13. — szlávón–horvát–dalmát herceg oklevele a Beke fia Leontiusnak adott kiváltságokról.
Zágráb

Eredeti: megsemmisült. Fényképmásolata: DL 94 424. (Pongrácz cs. bashalmi lt. 1/24.) Függetlenpecsét-re utaló sodrat. Plicán a Ch betűkapcsolat olvasható.

Reg.: TT 19. (1896) 508., Halász: Szlávón 235–236. (no. 455.), Anjou-oklt. XXXVIII. (1354) no. 362.

Nos Stephanus Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie dux memorie commendantes tenorem presentium significamus, quibus expedit, unversis, quod intuitis fidelitatibus et servitiis Leontii filii Beke aule nostre militis nostre maiestati exhibitis et impensis, licet a nobis plura et maiora pro premissis mereretur, tamen in aliqualem recompensationem suorum servitiorum forum in possessione sua Crethen vocata in comitatu Crisiensi existenti singulis ebdomodis feria secunda celebrandum mediantibus litteris nostris privilegialibus duximus annuendum. Tandem idem Leontius nostre maiestati humiliter supplicans, ut eidem de maioribus ex ducali benignitate dignaremur providere, cuiusquidem supplicationibus ducali favorabiliter inclinati hanc gratiam specialem eidem duximus faciendam, ut in dicta sua possessione Crethen vocata die fori vel aliis diebus subsequentibus comites camararum nostrarum nunc et pro tempore constituti vel constituendi denarios novarum monetarum per se vel per suos officiales exponere non presumptant atque valeant, et insuper idem Leontius vel sui posteritates quoscumque malefactores, fures vel latrones in suis possessionibus videlicet Crethen, Breztouch in dicto comitatu Crisiensi existentibus vel in possessione sua Chernech in comitatu de Vereuche existenti in maleficiis reprehendere possit, extunc eosdem malefactores ibidem in prefatis possessionibus ipse Leontius vel sui posteritates ac eorum officiales iuxta exigentiam qualitatis criminalium suorum excessuum condigno supplicatio puniendi et condempnandi habeant facultatem. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessi[mu]¹s litteras nostras sigilli nostri secretiori munimine roboratas. Datum Zagrabie, in festo beate Margarete virginis, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo quarto.

¹ *Tollban maradt.*

53.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Margit szlavón–horvát–dalmát hercegnő Gergely fia Német János, ennek testvére, Gergely, valamint fr. patrueleseik Doroszló fiai: Doroszló, János és Imre negyven, Doroszló és Obakua birtokon lakó jobbágját felmenti a neki járó nyestbőardó megfizetése alól. 1354. okt. 6. Buda

Eredeti: hártya. N iniciálé. Hátlapjára nyomott pecsét. ZML, Mohács előtti oklevelek gyűjteménye 338. (fényképmásolata: DF 254 164.). Hátlapján, a pecsét által eredetileg takarva és a bal felső szélén kancelláriai jegyzet: *commissio propria domine ducisse*.

Ed.: Halász: Bajor Margit 110–111. (no. 1.).

Reg.: Halász: Szlavón 236. (no. 457.), Anjou-oklt. XXXVIII. (1354) no. 431., Zalai regeszták no. 29.

Nos Margareta Dei gratia regnorum Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit universis, quod nos intuitis fidelitatibus et fidelium servitiorum meritis magistri Iohannis dicti Nemeth filii Gregorii, collectas nostras marturinas, que ex parte quadraginta iobagionum eiusdem magistri Iohannis ac Gregorii uterini, necnon Iohannis, Dorozlou et Emerici filiorum Dorozlou patruehium fratrum ipsius magistri Iohannis in possessionibus eorundem Dorozloch, que alio nomine Kanyzka appellatur, et Obakua residentium nostre maiestati provenire debebantur, eidem magistro Iohanni et dictis fratribus suis in perpetuum pure et per omnia duximus relaxandas. Quare vobis exactoribus dictarum collectarum nostrarum marturinarum nunc constitutis et in futurum constituendis firmis damus in mandatis, quatenus pretactos quatraginta iobagiones dicti magistri Iohannis et fratrum suorum predictorum in prelibatis possessionibus eorundem commorantes ratione premissarum collectarum nostrarum marturinarum molestare vel agravare non debeatis, aliud, sicut nostram indignationem incurrerere formidatis, non facturi in premissis. Datum Bude, in octavis festi beati Mychaelis archangeli, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo quarto.

54.

— szlavón–horvát–dalmát hercegnő megparancsolja Miklós [szlavón–horvát] bánnak, a zágrábi ispánnak és az adószedőknek, hogy a zágrábmezei várjobbágyokat szabadságukban ne korlátozzák. 1354. dec. 2. Buda

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. HDA Archivum communitatis nobilium de Turopolje: Diplomata et donationes I/70. (fényképmásolata: DF 267 914.).

Ed.: Laszowski I. 71–72. (no. 70.), CDCr XII. 259. (no. 195.).

Reg.: Halász: Bajor Margit 111. (no. 2.), Halász: Szlavón 236. (no. 458.), Anjou-oklt. XXXVIII. (1354) no. 501.

Megj.: a szövegben I. Károly király 1333. júl. 4-én kelt (lásd: Anjou-oklt. XVII. [1333] no. 336.) és I. Lajos király 1352. márc. 25-én kelt oklevelére (lásd: CDCr XII. 83–84. [no. 58.]) utalnak.

Margareta Dei gratia regnorum Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa fidelibus suis, magnifico viro, Nicolao dictorum regnorum suorum Sclauonie et Croatie bano et comiti Zagrabienensis, ac universis officialibus, necnon quarumlibet collectarum suarum exactoribus, vicesque eorundem gerentibus, quibuslibet nunc constitutis et in futurum constituendis, quibus presentes ostendentur, salutem et gratiam. Cum nos universos iobagiones castri Zagrabienensis ultra Zauam, in Campo Zagrabienensi commorantes in eorum libertatibus per serenissimos principes, dominos condam Karolum, clare

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

memorie et Lodouicum, fratrem nostrum karissimum, illustres reges Hungarie eorundemque predecessores efficacissimorum instrumentorum vigoribus eisdem iobagionibus castri Zagrabiensis datis et concessis ille[se¹] velimus conservare, fidelitati vestre et vestrorum quorumlibet singillatim seu distinctim firmis damus in mandatis, quatenus pretactos iobagiones castri Zagrabiensis in premissis eorum libertatibus per pretactos dominos reges eis datis indempniter debeatis conservare, contra premissorum suorum litteralium instrumentorum series pretactas eorum libertates exprimentium in nullo molestando. Datum Bude, tertio die festi beati Andree apostoli, anno Domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo quarto.

¹ *Tollban maradt.*

55.

1354. dec. 4. — szlávón–horvát–dalmát hercegnő a zágrábi várjobbágyok nevében előtte megjelenő Buda Mykych fia István comes terrestris és Stanamer fia Márk várjobbágy kérésére átírja I. Lajos király 1352. márc. 25-én kelt oklevelét (lásd CDCr XII. 83–84. [no. 58.]).

Eredeti: hártya. M iniciáléja hiányzik. Függépcsétre utaló sodrat. HDA Archivum communitatis nobilium de Turopolje: Diplomata et donationes 1/71. (fényképmásolata: DF 267 915.). Hátlapon: *littere domine Margarethe regine super libertatibus nobilium Castri Za[grabiensis]*.

Ed.: Laszowski I. 72–73. (no. 71.), CDCr XII. 261–262. (no. 197.).

Reg.: Halász: Bajor Margit 112. (no. 3.), Halász: Szlávón 236–237. (no. 459.), Anjou-oklt. XXXVIII. (1354) no. 503.

[M]argareta Dei gratia regnorum Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa universis Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis seu¹ presentium notitiam habituris salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Stephanus filius Mykych comes terrestris et Mark filius Stanamer iobagiones castri Zagrabiensis, fideles nostri suis necnon universorum iobagionum castri eiusdem vice et nominibus ad nostre maiestatis accedentes presentiam, exhibuerunt nobis quasdam litteras patentes serenissimi principis domini Lodouici, premissa gratia illustris regis Hungarie, fratris nostri karissimi confirmantes litteras patentes quondam domini Karoli regis, genitoris sui clare memorie tenorem quarundam litterarum privilegialium domini Ladizlai, olim similiter regis Hungarie, felicis recordationis super libertatibus ipsorum emanatarum in se denotantes tenoris infrascripti, nostram humiliter deprecantes maiestatem, ut easdem de verbo ad verbum presentibus transcribi faciendo, pretactas libertates eorundem acceptare, approbare dignemurque ratificare. Quarum tenor is est: (*Következik I. Lajos király 1352. márc. 25-i oklevele*) Nos igitur petitionibus predictorum Stephani filii Mykych et Mark filii Stanamer suis et necnon ceterorum iobagionum dicti castri Zagrabiensis nominibus, nostre maiestatis in premissis porrectis, clementer exauditis, predictas litteras ipsius domini Lodouici regis, litteras patentes iamdicti quondam domini Karoli regis, genitoris sui tenorem dictarum litterarum privilegialium prelibati domini Ladizlai olim similiter regis Hungarie in se continentes, confirmative transcribentes, simul cum

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

prescriptis libertatibus iamdictorum iobagionum dicti castri Zagradiensis acceptamus, approbamus et presentis scripti patrocínio in perpetuum valere ratificamus, totum tenorem prefatarum litterarum iamdicti domini Lodouici regis de verbo ad verbum in formam presentium litterarum nostrarum privilegialium transcribi faciendo. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum Bude, feria quinta proxima ante festum beati Nicolai confessoris, anno Domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimo quarto.

¹ Szó a sor felett beszúrva.

56.

— szlavón–horvát–dalmát hercegnő Mike fia Miklós kérésére átírja István szlavón–horvát–dalmát herceg 1353. nov. 27-én kelt oklevelét Miklós nemessé emeléséről (lásd 46. szám).

1355. jan. 20.

Eredeti: hártya. N iniciálé. Függepecsétje elveszett. A.HAZU D-IV/36. (fényképmásolata: DF 230 407.)

Ed.: Laszowski: Podjeljenje 75–76., CDCr XII. 265. (no. 201.).

Reg.: Halász: Bajor Margit 112. (no. 4.), Halász: Szlavón 237. (no. 460.).

Nos Margaretha Dei gratia regnorum Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa memorie commendantes significamus tenore presentium, quibus expedit universis, quod Nicolaus filius Myke filii Matheus in nostram accedendo presentiam exhibuit nobis quoddam privilegium serenissimi principis et domini, domini Stephani ducis, consortis nostri karissimi, felicis recordationis, petens nos cum instantia, ut ipsum privilegium dicti domini nostri acceptare, aprobare et ratificare eidem et suis posteritatibus dignaremur confirmare. Cuius tenor talis est: (*Következik István szlavón–horvát–dalmát herceg 1353. nov. 27-i oklevele*) Nos igitur donationi et confirmationi eiusdem domini ducis Stephani, domini et consortis nostri karissimi, felicis¹ memorie derogare nolentes, set potius adherere, ad petitiones eorundem Nicolai et Gregorii filiorum Myke ipsorum privilegium eorum per eundem dominum ducem, consortem nostrum karissimum super premissis emanatum, non abrasum, nec cancellatum neque in aliqua sui parte vicinatum de verbo ad verbum presentibus inseri facientes perpetuo valere confirmamus et ad eiusdem rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras nostras concessimus privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri, domini Petri prepositi ecclesie Castri Ferrei et cancellarii nostri, in die festi beatorum Fabiani et Sebastiani martirum, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo quinto.

¹ Szó kétszer szerepel.

57.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1355. márc. 1. — szlavón–horvát–dalmát hercegnő oklevele az emberölésben vétkesnek talált zágrábi
Buda polgárok büntetéséről.

Eredeti: hártya, sérült. N iniciálé. Hátlapjára nyomott pecsét. DAZ Diplomata 4/36. (fényképmásolata: DF 255 432.). Hátlapján, pecsét által részben takarva és a pecsét felett kancelláriai jegyzet: *commissio propria domine ducisse*.

Ed.: Mon. Hist. civ. Zagr. I. 207. (no. 230.), CDCr XII. 282. (no. 212.).

Reg.: Halász: Bajor Margit 113. (no. 5.), Halász: Szlavón 237. (no. 461.).

Nos Margaretha Dei gratia regnorum Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa memorie commendamus, quod nos civibus et hospitibus de civitate Grecensi per presentes annuimus [et] concessimus, ut hominum interfectores seu omicide(!) iuxta libertatis ipsorum prerogativam extra propriam civitatem et communitatem eorundem hospitem [omnino] exules sint et exclusi, ymo penitus secundum exigentiam ipsorum libertatum privilegiatarum de medio ipsorum evellentur ita, ut nunquam ipsam [civita]tem et in eorum consortium aliquibus cautelis et occasionibus ingredi valeant atque possint, aut condigno supplicio excessuum suorum feriantur et [puni]antur, quia nil iustis iustitia prodesset, si malis malitia eorum non obsesset. Si vero voluntas ipsius communitatis et consensus fuerit, [ut ta]les omicidas(!) in eandem civitatem et in consortium eorum assumpmant et recipiant, extunc id et nos volumus et testimonio presentium assentimus, non tamen [aliquo] modo contra ipsorum voluntatem, ut est premissum, ingredi valeant atque possint. Datum Bude, in secunda dominica Quadragesime, qua cantatur Reminiscere, a[nn]o Domi[ni] M^{mo} CCC^{mo} quinquagesimo quinto.

58.

-
1355. márc. 1. — szlavón–horvát–dalmát hercegnő a szlavón bánnak és a hercegnői tárnokok mesterének, továbbá mindenki másnak megparancsolja, hogy a zágrábi polgárokat szabadságukban ne háborgassák.

Eredeti: hártya, felső szélén hiányos, mely a törzsszöveget nem, de a hátlapon olvasható jegyzetet érinti. M iniciálé. Hátlapjára nyomott pecsét. A. HAZU D V/4. (fényképmásolata: DF 230 447.). Hátlapon kancelláriai jegyzet: [...]*domine ducisse*.

Ed.: Mon. Hist. civ. Zagr. I. 208. (no. 231.), CDCr XII. 281–282. (no. 211.).

Reg.: Halász: Bajor Margit 113. (no. 6.), Halász: Szlavón 238. (no. 462.).

Margaretha Dei gratia regnorum Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa fidelibus suis, universis prelatibus, baronibus, comitibus, castellanis et vices eorundem gerentibus, aliisque iudicibus et iustitiariis dictorum regnorum nostrorum, tam secularibus, quam ecclesiasticis presentibus et in futurum constituendis, quibus presentes ostendentur, salutem et gratiam. Noveritis, quod accedentes ad nostram presentiam Anthonius iudex, magister Petrus filius Ligeri et Iwan litteratus filius Iohannis cives Grecenses in propriis eorum ac universorum hospitem nostrorum de eadem civitate Grecensi personis nostre querulose significarunt maiestati, quod ipsi a nostris officialibus contra ipsorum libertatem per nos ignotam pluries fuissent molestati et infestati indebite, petentes nos, ut ipsos in eorum libertatibus a predecessoribus nostris felicium recordationum eis gratiose concessis dignaremur et

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

nos misericorditer conservare. Cum igitur nos inspectis eorum iustis et legitimis precibus libertati a sanctis predecessoribus nostris ipsis concessa derogare non velimus, sed potius benigne adherere, idcirco fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus eosdem hospites nostros contra ipsorum libertatem privilegiam vel cuiusvis preeminentie prerogativam in nullis causis seu causarum articulis in iudicio seu extra iudicium perturbare, aggravare, molestare aut perturbari facere aliquatenus presumpmatis, quia volumus et promittimus presentium per tenorem eosdem hospites in quibuslibet eorum libertatibus nunc et amodo et eorum posteritates in futurum conservare indempniter et illese. Unde volumus, ut per quoslibet ad nos pertinentes in libertatibus ipsorum conserventur, et specialiter bano nostro et magistro tawarnicorum nostrorum et deinceps aliis, quibus presentes ostendentur, firmo damus sub edicto, ut nihil contra ipsorum libertatem agere aut ex eis quitquam confringere debeant aut presumpmant modo aliquali. Datum Bude, in secunda dominica XLme, qua cantatur Reminiscere, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} L^{mo} quinto.

59.

— szlavón–horvát–dalmát hercegnő Péter fia László kaproncai várnagynak meghagyja, hogy a kaproncai polgárokat az István hercegtől nyert szabadságaikban ne háborgassa. 1355. ápr. 27. Buda

Eredeti: papír. Hátlapjára nyomott pecsét. HDA Grad Koprivnica, Litterae 1/5. (fényképmásolata: DF 267 991.). Hátlapon, későbbi kézzel: *Littera super silva et pratis Margarethe consortis Stephani ducis, mandans eosdem civitatem Kaproncha in eorum iuribus conservare.*

Ed.: F CD IX/2. 416–417. (no. 204.), Laszowski: Podatci 174. (no. 5.), CDCr XII. 288–289. (no. 217.).

Reg.: Halász: Bajor Margit 113–114. (no. 7.), Halász: Szlavón 238. (no. 463.).

Megj.: Valószínűleg István herceg 1353. márc. 10-én kiadott oklevelére hivatkoznak a szövegben (lásd: 34. szám).

Margaretha Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa fideli suo, Ladislao filio Petri castellano de Kapruncha nunc constituto et aliis castellanis, pro tempore in eodem castro constituendis salutem et gratiam. Nuncciauerunt(!) nobis universitas civium et hospitem nostrorum de Kapruncha, quod vos contra libertatem eorum, quam dominus Stephanus dux, condam [con¹]thoralis noster ipsis contulisset, ac contra eorum consuetudinem ipsos nimium molestaretis, ita quod silvas et feneta, que prius et ex antiquo usi fuerunt, uti ipsis non permitteretis, eos frequenter prohibendo de eisdem, cum igitur dicta civitas Kapruncha ita, sicut ipsum castrum, nostra fore censeatur, et ob hoc ipsos in eorum libertatibus velimus conservare, fidelitati vestre firmiter et districte precipiendo mandamus, quatenus dictos cives et hospites nostros de Kapruncha in eorum libertate, quam ipse dominus dux, dominus noster ipsis dedit et contulit, pacifice permittatis et eos contra dictam libertatem ipsorum de dictis silvis et fenetis prohibere non audeatis et non presumpmatis. Datum Bude, feria secunda proxima post festum sancti Georgii martiris, anno Domini M^o CCC^{mo} quinquagesimo quinto.

¹ *Tollban maradt.*

60.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1355. nov. 30. — szlavón–horvát–dalmát hercegnő Cacestayn-i Rudolf nyestebőradó-szedőnek megparancsolja, hogy Pekri Lőrinc fia Pál és rokonai Pekri-Szentgyörgy és más birtokai után semmilyen adót ne szedjen.
Zágráb

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. A. HAZU D-V/8. (fényképmásolata: DF 230 453.). Hátlapon, a pecsét által eredtileg takarva és a lap felső szélén kancelláriai jegyzet: *commissio propria*.

Ed.: CDCr XII. 313–314. (no. 236.).

Reg.: Halász: Bajor Margit 114. (no. 8.), Halász: Szlavón 238. (no. 464.).

Megj.: Erzsébet királyné szövegben hivatkozott oklevele 1282–1283 körül kelhetett, lásd: RD no. 144.

Margareta Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa fidelibus suis, comiti Rodolfo de Cacestayn dicatori et exactori collectarum suarum matririnarum nunc constituto et aliis dicatoribus et exactoribus earundem collectarum ac vices ipsorum gerentibus in futurorum constituendis, quibus presentes ostendentur, salutem et gratiam. Noveritis, quod magister Paulus filius Laurentii de Pukur in sua ac Nicolai filii sui persona necnon magister Petrus dictus Castellan gener eiusdem magistri Pauli in persona nobilis domine Anna vocate, consortis sue ad nostre serenitatis accedentes presentiam exhibuerunt nobis duo privilegia, unum scilicet incliti principis domini Ladislai illustris regis Hungarie, felicitis memorie et aliud quondam serenissime principisse domine Elizabet regine dicti regni Hungarie et totiusque Sclauonie, de Machou et de Bozna ducisse, genetricis eiusdem Ladislai regis, in quibus inter cetera vidimus contineri, quod ipsi et eorum heredes collectam marturinarum, septem denarios banales et vectigalia, quod vulgariter zulusina vocatur, de populis et iobagionibus ipsorum in possessionibus eorum Pukur Zengurg et in aliis omnibus in dicto regno Sclauonie existentibus solvere non tenerentur. Quare vobis firmiter et districte precipendo damus in mandatis, quatenus dictam collectam marturinarum, septem denarios ac vectigalia super annotatis iobagionibus ipsius magistri Pauli et Nicolai filii sui ac possessionibus eorundem, necnon super possessionibus et iobagionibus prenominata nobilis domine Anna vocate, consortis prenominati magistri Petri dicti Castellan, filie scilicet eiusdem magistri Pauli, quas idem magister Paulus ipsi domine perpetuo contulit, dicare et exigere non audeatis et non presumpmatis, ipsosque ratione premissorum in nullo audeatis molestare, sicut nostram gratiam graviter offendere formidatis. Datum Zagrabie, in festo sancti Andre apostoli, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo quinto.

61.

-
1355. dec. 20. — szlavón–horvát–dalmát hercegnő a zágrábi káptalannak visszaadja a Zlaunouch nevű falut, mely Acsa nembeli Lukács fia András rendelkezéséből illette meg őket, és amelyet Miklós szlavón bán erőszakkal Medve várához csatolt.
Buda

Eredeti: hártya. M iniciálé. Fügőpecsétre utaló sodrat. HDA ACZ AA 95/6, fényképmásolata: DF 256 900.).

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Átírja a császári káptalan, 1458. ápr. 18-án (HDA ACZ AA 23/23, fényképmásolata: DF 256 497.).
Ed.: Halász: Bajor Margit 114–116. (no. 9.).
Reg.: Kercselich: Hist. eccl. Zagrab. 132., Katona X. 117., F CD IX/2. 417–418. (no. 205.), CDCr XII.
no. 238., Halász: Szlavón 238–239. (no. 465.).

Margaretha Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa universis Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore. Ea, que devotio Christi fidelium ad profectum et commodum sancte matris ecclesie offert vel disponit, convenit superiori ad effectum perducere et stabilitate perpetua roborare. Hinc est, quod discreti viri, domini, capitulum Zagrabiensis ecclesie nobis seriose exponere curaverunt, quod nobilis vir Endrey filius Lukachii de genere Acha olim infirmitate gravatus, sanus tamen mente in claustrum fratrum predicatorum Zagrabie tunc existens quandam villam suam Zlaunouch vocatam inter possessiones et terras episcopales et eiusdem capituli constitutam in presentia quamplurium ecclesiasticarum et secularium personarum ipsis et ecclesie Zagrabiensi legaveret intuitu pietatis ipsamque villam vigore dicti legati et testamenti ydem capitulum annis quamplurimis possederant pacifice et quiete, quamvis postmodum Nicolaus condan banus totius Sclauonie, ipsam villam potentialiter ab eodem capitulo abstulerit et applicaverit ad servitia castri Medwe, quare nobis humiliter supplicarunt, quatenus ob reverentiam Dei et sanctorum regum Stephani et Ladislai et pro salute anime excellentissimi principis, domini Stephani bone memorie, quondam Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducis, nostri consortis ac etiam pro eo, quia ipse dominus Stephanus dux ob gaudium nativitatis incliti principis, domini Iohannis ducis, sui primogeniti, nostri filii karissimi tunc Zagrabie existens firmo proposito concepto promiserat eidem capitulo donationem facere de possessionibus magni valoris, quam morte preventus nequivit adimplere, dignaremur ipsam villam restituere eidem capitulo et ecclesie Zagrabiensi possidendam, sicut prius more et libertate, quibus alias possessiones eorum noscuntur possidere. Certificata igitur de premissis et singulis premissorum per viros ecclesiasticos et nobiles illarum partium et specialiter de generatione predicta habitaque deliberatione matura cum nostris baronibus ad supplicationem eiusdem capituli, consideratis supraexpositis predictam villam cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis, prout eam primo idem capitulum possiderant, restituimus eidem capitulo et ecclesie Zagrabiensi in ea libertate, qua alias possessiones eorum noscuntur possidere, perpetuis temporibus possidendam, pleno iure facientes ipsum capitulum in possessionem et dominium eiusdem ville per Iacobum litteratum, nostrum hominem introduci hoc expresso, quod predictus dominus Iohannes dux, filius noster karissimus premissam donationem domini Stephani ducis, patris sui, cum pervenerit legitimam ad etatem, nichilominus perducet ad effectum in maioribus considerato voto patris sui, prout sibi Dominus inspirabit. In quorum omnium testimonium et perpetuam firmitatem presentes nostro sigillo maiori, pendentis communitas duximus concedendas. Datum Zagrabie, in vigilia festi beati Thome apostoli, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto.

62.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1356. jan. 10. — szlavón–horvát–dalmát hercegnő familiárisának, Tamás fia Istvánnak a neki, valamint elhunyt férjének, István hercegnek teljesített szolgálataiért hagyja a testvérével, Miklóssal és fr. patruelisával, Mihállyal közös Podgorje nevű birtokuk után fizetendő hegyvámot.
Zágráb

Eredeti: hártya. Függetőpecsétre utaló sodrat. Első sor *scriptura longior*. HDA DMV no. 63. (fényképmásolata: DF 218 559.). Előlapon, szöveg felett és a hátlapon kancelláriai jegyzet: *commissio propria et relatio Jenolini Teutonici*.

Másolat: DL 4586. (NRA 1509/32) (1850., hiteles).

Ed.: Spiess: Aufklärger. i. d. Gesch. u. Diplomatik 262. (nr. 2.), F CD IX/2. 500–501. (no. 241.), CDCr XII. 320–321. (no. 239.).

Reg.: Halász: Bajor Margit 116. (no. 10.), Halász: Szlavón 239. (no. 466.), Rábai no. 17., Anjou-oklt. XL. (1356) no. 18.

Margareta Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris salutem in vero Salvatore. Dignum est et omni ratione consentaneum, ut hii, qui principibus suum pro tempore exhibent obsequium, sui laboris premio non fraudentur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Stephanus filius Thome aule nostre familiaris ad nostre sublimitatis personaliter accedens presentiam suas fidelitates et servitia cum sumpma sagacitate ac sine intermissione, primum quondam serenissimo principi, domino Stephano duci, domino et conthorali nostro karissimo pie memorie in sua curia propriis suis facultatibus et expensis continue residendo, specialiter sua servitia, dum idem dominus noster dux in subsidium incliti principis, domini Ludouici illustris regis Hungarie, karissimi fratris sui in Seruiam cum valido exercitu contra regem Rasscie se transtulerat, exhibitas et impensa nostre studuit declarare maiestati, demumque ipso domino nostro duce Domino volente debitum humane nature fragilitatis exsoluto continue in curia nostra residendo, prenominate Stephanus nostre incessanter studuit servire maiestati, sperantes etiam ipsum Stephanum filium Thome serenissimo principi, domino Iohanni duci, filio nostro karissimo et nobis in eadem fidelitate persistere et servitia fidelia exhibere in futurum, licet idem a nostra maiestate pro premissis suis servitiis plura mereretur, tamen in aliqualem suorum servitorum recompensationem tributum montis, quod de possessione ipsius Stephani, item Nicolai uterini et Michaelis patruelis fratrum eiusdem Stephani Pothgorya nominata, hereditaria nostre maiestati provenire deberet, eisdem Stephano et Nicolao filiis Thome et Michaeli ac ipsorum heredibus et successoribus perpetuo et in evum duximus relaxandam. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum Zagrabie, per manus discreti viri, domini Petri prepositi Castriferrei, aule nostre cancellarii, in dominica proxima ante octavas festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem M^o CCC^o quinquagesimo sexto.

63.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— szlávón–horvát–dalmát hercegnő megparancsolja a zágrábi káptalannak, hogy Pryztawschyna nevű birtokát, melyet elhunyt férjének lelki üdvéért és fiának szerencsés előmeneteléért a zágrábhegyfoki pálos remetéknek adományozott, járják be és iktassák a remete atyáknak.

1356. jan. 14.
Zágráb

Átírta:

1. zágrábi káptalan, 1356. jan. 15. > Margit szlávón–horvát–dalmát hercegnő, 1356. jan. 15–ápr. 4. (lásd: 65. szám.).

2. zágrábi káptalan 1356. jan. 15. > Margit szlávón–horvát–dalmát hercegnő, 1356. jan. 15–ápr. 4. > zágrábi káptalan, 1401. szept. 5. (lásd 65. szám.).

Ed.: Arkiv za povjestnicu jugoslavensku. Kniga III. Uredio Ivan Kukuljević Sakcinski. Zagreb 1854. 86–87. (no. 9.) (átíró oklevélben), Mon. Hist. civ. Zagr. I. 209–210. (no. 233.), CDCr XII. 321–322. (no. 241.), Doc. Art. Paulin. III. 320–321.

Reg.: Halász: Bajor Margit 116–117. (no. 11.), Halász: Szlávón 239–240. (no. 467.), Rábai no. 26., Anjou-oklt. XL. (1356) no. 27.

Margareta Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa fidelibus suis, discretis viris, capitulo Zagrabiensis ecclesie salutem et gratiam. Noveritis, quod nos possessionem nostram Pryztawschyna¹ vocatam iuxta possessionem Gradschan² adiacentem ob spem, quam in beatam Virginem gerimus singularem ac ob remedium anime quondam incliti principis, domini Stephani ducis, domini et conthoralis nostri karissimi³ necnon pro felici statu incliti principis, domini Iohannis ducis, filii nostri karissimi, fratribus Heremitis ecclesie beate Virginis de promontorio Zagrabiensi perpetuo duximus conservandam. Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, in cuius presentia magister Benedictus filius Dominici, Chorus⁴ de Morowcha⁵ aut Gatal de Hraschyna famulus eiusdem magistri Benedicti, altero absente homo noster, accedat ad faciem predictae possessionis Pryztawchyna vocate convocatisque vicinis et commetaneis eiusdem universis et ipsis presentibus statuatur eandem cum universis utilitatibus et pertinentiis eiusdem, sub hiis conclusionibus metarum et terminis, quibus ipsa hactenus nostre maiestati pertinuisse dignoscebatur, dictis fratribus Heremitis perpetuo possidendam, si per quospiam non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citat illos contra annotatos fratres Heremitas in nostram presentiam ad terminum competentem rationem contradictionis ipsorum reddituros et post hanc statutionem dicte possessionis vel si contradictum fuerit, tunc diem et locum citationis et nomina citatorum cum termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum Zagrabie, secundo die octavarum festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem MCCCL sexto.

¹ Az 1401-ben készült átíratban: Pryztauchyna.

² A szó az 1401-es átírás alapján pótolva.

³ Az oklevél 1356-ban készült átírása inentől kezdve jórészt olvashatatlan, a szöveg az 1401-ben készült átírás alapján pótolva.

⁴ CDCr: Thomas.

⁵ Arkiv: Moraucha.

1356. — szlavón–horvát–dalmát hercegnő átírja a zágrábi káptalan oklevelét a zágrábhegyfoki pálos remetéknek általa adományozott, Pryztawschyna nevű birtok iktatásáról (lásd: CDCr XII. 322–323. [no. 242.]).

Eredeti: HR-HDA-653. Pavlinski samostan Remete, fasc. I no. 10. Hártya, sérült, hiányos, restaurált. Sárga sodraton függő pecsétje elveszett.

Átírta: zágrábi káptalan, 1401. szept. 5. (HR-HDA-653. Pavlinski samostan Remete, fasc. I no. 10.).

Tartalmi átírása:

1. Lendvai István és Lendvai János szlavón bánok, 1382. jan. 5. > Zsigmond király, 1407. aug. 26. DL 34 350. (Acta Paulinorum, Remete 2/1.).

2. Lendvai István és Lendvai János szlavón bánok, 1382. jan. 5. > Garai Miklós szlavón bán, 1397. szept. 14. > zágrábi káptalan, 1389. jan. 9. > zágrábi káptalan, 1398. okt. 17. > zágrábi káptalan, 1399. szept. 9. > Garai Miklós szlavón bán, 1401. márc. 14. > Zsigmond király, 1402. okt. 27. > Zsigmond király, 1405. aug. 26. > zágrábi káptalan, 1422. június 3. > Zsigmond király, 1423. jan. 5. > Cillei Frigyes szlavón bán 1424. aug. 20. > csázmái káptalan, 1425. ápr. 18. > Pálóczi Máté országbíró, 1425. jún. 19. DL 34 963. (Acta Paulinorum Remete 2/12.).

Ed.: Arkiv za povjestnicu jugoslavensku. Knjiga III. Uredio Ivan Kukuljević Sakcinski. Zagreb 1854. 86–87. (no. 9.), Mon. Hist. civ. Zagr. I. 210–211. (no. 235.), CDCr XII. 383–384. (no. 286.).

Reg.: Mályusz: Pálosok 136–137. (no. 4.), Halász: Bajor Margit 118. (no. 12.), Halász: Szlavón 240. (no. 468.), Rábai no. 654., Anjou-oklt. XL. (1356) no. 685.

Margareta Dei gratia totius Sclauonie, Croatie et Dalmatie ducissa omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore. Iustis petentium desideriis facilem prebere consensum ius invitat, equitas persuadet et ducalis excellentia exortatur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod religiosi viri, fratres Heremite ecclesie beate Virginis de promontorio Zagrabiensi ad nostre serenitatis accedentes presentiam exhibuerunt nobis quasdam litteras clausas capituli Zagrabiensis ecclesie super statutione possessionis Priztawschyna¹ vocate confectas precantes nostram humillime maiestatem, ut easdem acceptare nostrisque litteris privilegialibus dignemur confirmare. Cuiusquidem tenor talis est: (*Következik a zágrábi káptalan 1356. jan. 15-i oklevele*) Nos itaque iustis et legitimis supplicationibus dictorum fratrum Heremitarum favorabiliter inclinati dictas litteras ipsius capituli Zagrabiensis ecclesie nobis porrectas super statutione dicte possessionis Pryztawschyna nuncupate emanatas acceptamus, approbamus, ratificamus et testimonio presentium litterarum nostrarum privilegialium perpetuo valituras confirmamus, totum tenorem eiusdem de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine consignatas. Datum Zagrabie, per manus discreti viri, domini Petri prepositi Castriferrei, aule nostre cancellarii, anno eiusdem MCCCL sexto predicto.

¹ 1401-es átíratban: Priztauschina.

² Arkiv: Pryzstaschyna.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— hercegnő intézkedik a magyar királyi családtól kapott jegyajándékával kapcsolatban.

1356. ápr. 4.
Bécs

Eredeti: F CD szerint a bécsi levéltárban.
Ed.: F CD IX/2. 499–500. (no. 240.).
Reg.: Rábai no. 160., Anjou-oklt. XL. (1356) no. 170.

Margarita Dei gratia etc. ducissa Bauarie etc. publice recognoscimus presentium per tenorem, quod omnia munimenta omnesque et singulas litteras, quas pretextu dotis seu donationis nostre propter nuptias ab excellentissimo ac gratioso principe, domino Ludouico Vngarie, Ierusalem et Sicilie rege, necnon illustri principe, domino Stephano Sclauonie duce illustri, nostro conthorali, felicis recordationis vel a preclara domina Elisabeth, genitrice seu queisque aliis habemus vel in potestate nostra in posterum invenirentur, easdem cassamus et cassas et irritas nuntiamus, decernentes eas viribus omnino carere ---¹ nullumque dicto domino Ludouico vel genitrici ipsius ---² damnum vel preiudicium generare; excepta dumtaxat littera, quam pro LX mill[ium] flor[enum] super civitatem Tyrnaw ratione dotis predictae habemus, que in sui robore permanebit. Datum Vienne, fer[ia] II. post Letare, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo sexto.

¹ Kiadásban hiányos.

² Kiadásban hiányos.

66.

László oppelni herceg átírja I. Lajos magyar király és Erzsébet anyakirályné számára átadott megbízóleveleit.

1366. márc. 23.
Prága

Eredeti: hártya. Pergamenszalagon függő ép pecsét. Státni Ustredi Archiv v Praze (Csehország). Archiv Ceske Koruny: Listiny a listy. 952. (fényképmásolata: DF 287 477.) Hátlapon: *procuratorium in personam ducis Wladisalii Opoliensis ad tractandum pro matrimonio inter W[ladislaum] regem Boemie et Elyzabeth filiam ducis Stephani confirmando* (15. századi kézzel).

Ed.: František Martin Pelcl: Lebensgeschichte des Römischen und Böhmisches Königs Wenceslaus, enthält die Jahre 1361–1395. nebst einem Urkundenbuche von hundert sechzehn jetzt erst gedruckten Diplomen, Briefen und Akten. Mit zwey Kupfern. Erster Theil. 1788. Urkundenbuch zur Lebensgeschichte des Römischen und Böhmisches Königs Wencezlaus. 12–14. (no. 13.), F CD IX/3. 535–538. (nr. 293.) (mind a három oklevél).

Nos Wladislaus Dei gratia dux Opuliensis notum facimus tenore presentium universis, quod serenissimus princeps et dominus, dominus Ludowicus rex Ungarie, dominus noster gratiosus nos procuratorem, actorem, factorem, negotiorum suorum gestorem, nuntium et syndicum suum specialem constituit, prout in littera auctoritatis et potestatis nobis tradita continetur expressius. Cuius tenor sequitur in hec verba: (*Következik I. Lajos király 1365. dec. 20-i oklevele*) Nos igitur procuratoris, actoris, factoris, nuntii et syndici fungentes officio auctoritate nobis in ea parte concessa de expresso et speciali mandato dicti domini nostri, regis Ungarie et serenissime principis, domine Elizabeth senioris eiusdem regni regine, domine nostre gratiose, infrascriptam litteram sigillis domini regis et domine regine predictorum sigillatam serenissimo et invictissimo

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

principi et domino, domino Karolo quarto, divina favente clementia Romanorum imperatori semper augusto, et Boemie regi, domino nostri gratioso assignavimus. Cuius tenore sequitur in hec verba: (*Következik I. Lajos király és Erzsébet királyné 1366. febr. 24-i oklevele*) In cuius rei testimonium presentes litteras fieri et nostro sigillo iussimus roborari. Datum Prage, anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto, die XXIII mensis martii.

67.

1367. jan. 15. — és Móric fia Simon mester oklevele arról, hogy Német Nyklinus nem fizette meg tar-
Damásd tozását Osl fia János mesternek.

Eredeti: papír. Hátlapján két, kerek pecsét maradványai. DL 41 697. (MNM Törzsanyag.).

Másolat: ugyanazon szám alatt (1913).

Ed.: Sopron vm. I. 370–371. (no. 255.).

1367. jan. 8. Nos Ladislaus dux Opuliensis et magister Symon filius Mauritií memorie commendamus per presentes, quod cum iuxta continentiam litterarum serenissimi et magnifici principis, domini Lodouici incliti regis Hungarie anulari sigillo suo consignatarum magister Nyklinus Nemeth filius Laurentii de Frahno magistro Iohanni filio Osl de Azonfalua in octavis diei Strenarum iam preteritis in Ponte Mauritií coram nobis viginti quinque marcam, quamlibet marcam cum decem pensis computando, solvere debuisset, ipsi octavis advenientibus prenominatus magister Nyklinus non venit, neque misit, nec predictam pecunie quantitatem solvere curant, ut debebat. Datum in Damas, octavo die termini prenotati, anno Domini M^o CCC^o LX^{mo} septimo.

68.

1370. márc. 5. **Erzsébet hercegnő** a IV. Károly német-római császárral és fiával, Vencel cseh királlyal
Buda kötött házassági szerződéséből fakadó kötelezettségek alól Károlyt, Vencelt és Csehország minden előkelőjét felmenti.

Eredeti: hártya. E iniciálé. Łokietek Erzsébet királyné kör alakú pecsétjét függesztették rá. Státni Ustredi Archiv v Praze (Csehország). Archiv Ceske Koruny: Listiny a listy. 1039. (fényképmásolata: DF 287 478.) Hátlapján: *Elisabeth filia ducis Stephani renuntiat contractui per Elizabeth etc et regem Ungarie consummando(?)*.

Ed.: F CD IX/4. 244–246. (no. 143.).

Elizabeth quondam ducis Stephani clare memorie filia notum facimus tenore presentium universis, quod quamvis alias inter serenissimum et invictissimum principem et dominum, dominum Karolum quartum Romanorum imperatorem, semper augustum et Bohemie regem illustrem ab una, necnon serenissimos principes, dominum Lodouicum regem Vngarie, patruum nostrum et dominam Elizabeth senioremem eiusdem regni reginam, aviam nostram parte ab altera in illustris principis,

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

domini Vencezlai regis Bohemie et nostri personas contractus favorabilis amititie et parentele pro matrimonie consumpmando initus et firmatus fuerit, ad cuius robur prefati domini imperatoris, domini Vencezlai regis Bohemie eius filii et prefatorum nostrorum avie et patruui nostri necnon principum eorum, comitum, baronum et procerum utrobique promissiones, obligationes, sponsiones, iuramenta, federa et littere pariter accesserunt, sicut hoc eodem littere, que pro securitate partium hinc inde sigillate et acte noscuntur, plenissime protestantur. Quia tamen nobis consumpmatio dicti contractus ex certis causis displicuit et prefatus dominus imperator dissolutionem eius admisit ad prefatorum nostrorum avie et patruui, videlicet regis et regine Vngarie instantiam et rogatum. Nos igitur animo deliberato, non per errorem aut improvide, scilicet prefatorum regis et regine Vngarie, avie et patruui nostrorum necnon principum, comitum, baronum et procerum eorum accedente consensu et consilio, de certa nostra scientia prefatos serenissimos principes, dominum imperatorem predictum et dominum Wencezlaum regem Bohemie, eius filium necnon universos et singulos principes, predictos ecclesiasticos et seculares, comites, barones et proceres regni Bohemie, quos prefata omnia et eorum quodlibet quovismodo possint concernere, ab omnibus et singulis huiusmodi promissionibus, obligationibus, sponsionibus, federibus et iuramentis prefatis regi et regine Vngarie, subditis eorum et nobis et nostris factis et prestitis super eodem contractu, de quibus ex litteris seu vive vocis oraculo aut alio quovismodo valet esse notitia, absolvimus, liberamus, committamus et dimittimus, necnon absolutos, liberos, committatos et demissos penitus nuntiamus. Renuntiantes expresse pro nobis, necnon serenissimis principibus, rege et regina Vngarie, avia et patruo nostris ac omnibus et singulis, quorum interest aut interesse poterit, omni simpliciter actioni, repetitioni, monitioni et impetitioni, quibus supradictis serenissimis principibus, domino Karolo Romanorum imperatori et domino Wencezlao eius filio, necnon prefatis eorum principibus, comitibus, baronibus ac proceribus regni Bohemie super eodem contractu, dependentibus ab eodem seu connexis eidem instantiam facere valeremus presentium harum nostrarum sigillo litterarum. Datum Bude, quinto die mensis martii, anno Domini M^o CCC^o septuagesimo.

69.

Durazzói Károly Szlavónia hercege felszólítja az ispánokat és várnagyokat, hogy a zágrábmezei várjobbágyokat az I. Lajos király 1364. márc. 6-án kelt oklevelében foglalt szabadságaikban (lásd: CDCr XIII. 348–350. [nr. 256.]) ne háborgássák. 1371. ápr. 16. Csicsán

Eredeti: hártya. Hátlapjára nyomott pecsét. HDA Archivum communitatis nobilium de Turopolje: Diplomata et donationes I/85. (fényképmásolata: DF 267 918.).
Ed.: Laszowski I. 88–89. (no. 85.), CDCr XIV. 320–321. (no. 238.).
Reg.: Halász: Szlavón 240–241. (no. 469.).
Megj.: I. Lajos király 1364. márc. 6-án kelt, a szövegben említett oklevelének jelzete: DF 267 919.

Nos Karolus Duracii et Sclauonie dux memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit, universis, quod Petrus filius Stephani comes terrestris de campo

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1364. márc. 6. Zagrabiensi cum Petro filio Jaxe, Vrbanio filio Petri, Mark filio Mathey, Lucasio filio Wlchyak, Egydio filio Stephani, Vito filio Endre, Iwank filio Iohannis et Martino filio alterius Iohannis ac aliis nobilibus iobagionibus de dicto campo Zagrabiensi ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis quasdam litteras serenissimi principis, domini Lodouici Dei gratia regis Hungarie et Polonye(!), domini et fratris nostri privilegiales anno Domini M^{mo} CCC^{mo} LX^{mo} quarto pridie nonas mensis marcii, regni autem sui vicesimo tertio transumptive confirmantes confectas, petentes nos humiliter, ut eosdem in libertatibus eorum in dictis litteris privilegialibus contentis et expressis conservare dignaremur, quorum iustis et legitimis petitionibus acquiescentes universis comitibus et castellanis vel vices eorum gerentibus pro nunc constitutis vel pro tempore constituendis firmiter precipientes mandamus per presentes, quatenus prefatos nobiles iobagiones castri ac eorum heredes et successores in dictis eorum libertatibus in prescriptis litteris regalibus, ut est prehabitu, contentis et expressis conservare teneantur. Aliud nullatenus audentes in premissis. Datum in Chichan, quarto die octavarum festi Passce Domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo} primo.

70.

1371. ápr. 27. — egész Szlavónia hercege István fia Péter zágrábmezei comes terrestris és a zágrábmezei várjobbágyok kérésére átírja I. Lajos király 1364. márc. 6-án kelt oklevelét (lásd CDCr XIII. 348–350. [no. 256.]).

Eredeti: Hártya, vízfoltos. N iniciálé. Ép függőpecsét. HDA Archivum communitatis nobilium de Turopolje: Diplomata et donationes. 1/86. (fényképmásolata: DF 267 919.). Hátlapon: *littera Karoli ducis super libertatibus nobilium campi Zagrabiensis*.

Ed.: Laszowski I. 89–90. (no. 86.), CDCr XIV. 326–327. (no. 244.).

Reg.: Halász: Szlavón 241. (no. 470.).

Nos Karolus de Duracio dux totius regni Sclauonie memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit, universis, quod Petrus filius Stephani comes terrestris de campo Zagrabiensi, Petrus frater Jaxa, Vrbanus filius Petri, Mark filius Mathie, Lucasius filius Wlchyak, Egidius filius Stephani, Vitus filius Endree, Iwank filius Iohannis et Martinus filius alterius Iohannis nobiles iobagiones dicti campi Zagrabiensis in suis et aliorum universorum nobilium iobagionum castri de dicto campo Zagrabiensi personis ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis quasdam litteras privilegiales serenissimi principis, domini Lodouici Dei gratia regis Hungarie et Polonie, domini et fratris nostri karissimi libertatem ipsorum eis factam confirmantes tenoris infrascripti suplicantes(!) nobis humili precum cum instantia, ut easdem de verbo ad verbum presentibus inserendo sub nostro ducali sigillo auctentico(!) pro eisdem transcribi facere dignaremur ad cautelam. Quarum tenor talis est: (*Következik I. Lajos király 1364. márc. 6-i oklevele*) Nos siquidem supplicationibus eorundem comitis terrestris et aliorum nobilium iobagionum castri predicti campi Zagrabiensis ducali cum favore inclinati predictas litteras privilegiales regales illesas et omni suspicionis vitio carentes toto tenore earundem presentibus de verbo ad verbum inserto transcribi et transsumpti sigilloque nostro ducali auctentico(!) pendentem consignari fecimus ad cautelam. In cuius

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

rei testimonium presentibus sigillum nostri ducatus autenticum duximus appendendum.
Datum Zagrabie, quarto die festi beati Georgii martiris, anno Domini millesimo CCC^o
LXX^{mo} primo.

71.

— Szlavónia hercege megparancsolja Zággráb megye hatóságának, hogy folytassák le a vizsgálatot Töttös fia László mester panaszáról. 1371. máj. 6.
Zággráb

Átírta: Zággráb megye, 1371. máj. (DL 5 928., MKA NRA 346/33.).

Ed.: F CD IX/4. 382–384. (no. 222.) (Kaprinai István másolatgyűjteménye alapján, földrajzi nevek nélkül).

Reg.: Halász: Szlavón 241. (no. 471.).

Karolus de Duracio dux regni Sclauonie fidelibus suis, comiti vel vicecomiti ac iudicibus nobilium comitatus Zagrabienensis salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona magistri Ladislai filii Teuteus, quod Haga castellanus domini Stephani episcopi Zagrabienensis de Hraztoucha feria quarta proxima post festum beati Andree apostoli nunc preteritum armatis et potentiariis manibus cum suis complicibus ex commissione eiusdem domini episcopi ad quandam possessionem ipsius magistri Ladislai Jusynch vocatam potentialiter irruendo quendam servientem predialem ipsius magistri Ladislai, Lector nomine, in eadem possessione commorantem omnibus suis rebus privando duobus vulneribus letalibus fecisset sauciari, de hoc non contentus idem Haga filiam eiusdem Lectoris de domo sua extrahendo et deturpando violari fecisset et tandem eodem tempore¹, quibusdam iobagionibus de Vinodol pro maiori dehonestatione faciendam cum eandem assignasset, quam usque nunc ibidem conservasset deturpatam, lite tamen pendente inter ipsum magistrum Ladislaum et dominum episcopum prenotatum. Super quo fidelitati vestre firmiter precepiendo mandamus, quatenus unum vel duos ex vobis transmittatis, qui ab omnibus, quibus decet et licet, sciat et inquirat et investiget super premissis conscientiose omnimodam veritatem et post hec, prout vobis exinde veritas constiterit, nobis vestris in litteris fideliter rescribatis seriatim. Datum Zagrabie, in festo beati Iohannis ante portam Latinam, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo} primo. 1370. dec. 4.

¹ *Tollban maradt.*

72.

— Szlavónia hercege a János fia Mihály mester, lovag (miles) és Töttös fia László mester közötti pert elhalasztja. 1371. máj. 8.
Zággráb

Eredeti: papír. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 77 472. (Zichy cs. zsélyi lt. 211.B.534.) Hátlapon: *pro magistro Ladislao filio Tuteus contra magistrum Mychaelem filium Iohanni militis de Campo Zagrabienensis ad octavas festi beati Iacobi apostoli prorogatoria.*

Ed.: Zichy III. 423. (no. 311.), CDCr XIV. 340–341. (no. 253.).

Reg.: Halász: Szlavón 241–242. (no. 472.).

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

1371. máj. 1. Nos Karolus de Durac[i]o dux¹ regni² Sclauonie³ damus pro memoria, quod causam, quam magister Mychael filius Iohannis militis, pro quo Iohannes filius Georgii cum litteris procuratoriis capituli Zagrabiensis ecclesie astitit, contra magistrum Ladislaum filium Teutus, pro quo Thomas filius Endre cum litteris procuratoriis capituli Quinqueecclesiensis comparuit, iuxta continentiam litterarum domini Petri Zudor quondam dicti regni Sclauonie bani prorogatarum in octavis festi beati Georgii martiris movere habebat, coram nobis petitionibus procuratoribus partium⁴ ad octavas festi beati Iacobi apostoli proxime venturas statu sub priori perhemptorie duximus prorogandam. Datum Zagrabie, octavo⁵ die termini prenotati, anno Domini millesimo CCC^{mo} LXX^{mo} primo.

¹ Szó a sor felett beszúrva.

² Szó a sor felett beszúrva.

³ Sor felett beszúrva a következő alakban: Sclaionie.

⁴ Szó a sor felett beszúrva.

⁵ Szó a sor felett beszúrva.

73.

-
1371. aug. 10. — Szlavónia hercege előtt csanyói Dénes fia Miklós és fr.-ei otoki Domonkos fia Jánost és Zágráb Mihály fia Istvánt Otok birtokon fekvő részeik haszonélvezetétől eltiltják.

Eredeti: papír. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 41 850. (MNM törzsanyag). Hátlapján: *pro Nicolao Benedicto et Petro filiis Dyonisii de Chanouch contra Iohannem filium Dominici et Stephanum filium Mychaelis de Otok super prohibitione usuum et utilitatuum possessionarie portionis eorundem filiorum Dyonisii in eadem possessione Otok habite factam memorialis.*

Ed.: CDCr XIV. 364. (no. 273.).

Reg.: Halász: Szlavón 242. (no. 473.).

Nos Karolus Duracii et regni Sclauonie dux memorie commendamus per presentes, quod Nicolaus filius Dyonisii de Chanouch in sua ac Benedicti et Petri fratrum suorum personis ad nostram accedens presentiam per modum protestationis nobis significare curavit, quod Iohannes filius Dominici et Stephanus filius Mychaelis de Otok usus et utilitates possessionarie eorum portionis ipsos in predicta possessione Otok vocata contingentis, specialiter autem silvam eiusdem contra eorum voluntatem et legitimam prohibitionem perciperent et de eisdem indebite uterentur, unde facta protestatione huiusmodi idem Nicolaus filius Dyonisii sua et predictorum fratrum suorum vice et nominibus, quibus supra, eosdem¹ Iohannem filium Dominici et Stephanum filium Mychaelis cunctosque ad eos pertinentes ab ulteriori dicte possessionarie portionis eorum indebita usuum et utilitatum ac silve eiusdem perceptione facienda contradicendo prohibuit coram nobis. In cuius protestatorie prohibitionis testimonium presentes duximus concedendas communi iustitia suadente. Datum Zagrabie, in festo beati Laurentii martiris, anno Domini millesimo CCC^{mo} LXX^{mo} primo.

¹ Eredetiben: easdem.

74.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

— Szlavónia hercege felkéri a pozsegai káptalant, hogy küldje ki tanúságttevőjét, akinek a jelenlétében Töttös László Scelo birtokának jogtalan használatától az oklevélben felsoroltakat a hercegi ember eltiltja.

1372. márc. 25.
Zágráb

Eredeti: papír. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 77 507. (Zichy cs. zsélyi lt. 211.B.546.) Hátlapon: *fidelibus suis capitulo ecclesie beati Petri de Pasega pro magistro Ladislo filio Tuteus de Blyna prohibitoria.*

Ed.: Zichy III. 453–454. (no. 344.), CDCr XIV. 413–414. (no. 304.).

Reg.: Halász: Szlavón 243. (no. 476.).

Karolus regnorum Duracii et Sclauonie dux fidelibus suis, capitulo ecclesie beati Petri de Pasega salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona magistri Ladislai filii Tuteus, quod Petrus filius Stephani, Andreas filius Varisa, Benedictus, Iohannes et Petrus filii eiusdem Andree, Wrathk filius Wrathyna et Petrus filius eiusdem Wrathk et Andreas et Damianus filii Iohannis filii Phillipi(!), Markus filius eiusdem Phillipi(!) ac Nicolaus filius predicti Marci necnon Valentinus et Stephanus filius Lucasii filii predicti Phillipi(!) quasdam possessionarias portiones eiusdem magistri Ladislai in possessione Scela vocata habitas, in quarum pacifico¹ dominio prefatus magister Tuteus, pater eiusdem magistri Ladislai extitisset, voluntate indebite uti facerent et potentialiter uterentur de eisdem, quos ab ulteriori usufructatione earundem potentialiter prohibere vellet magister Ladislaus antedictus iure regni observato. Super quo fidelitati vestre precipientes mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nicolaus filius Lyuban vel Iwan filius Iacobi sive Nicolaus filius Dominici aut Iohannes filius Iohannis seu Benedictus filius Symonis an Dyonisius vel Gyurgek frater eiusdem de Blyna aliis absentibus homo noster ad facies predictarum possessionarium portionum, quas prefatus magister Ladislaus filius Tuteus in dicta possessione Scelo vocata² suas esse asserit, accedendo vicinis et commetaneis suis universis et specialiter predictis nobiles legitime inibi convocatis et presentibus eosdem nobiles et alios quoslibet ab ulteriori indebita usufructuum perceptione predictarum possessionariarum portionum ipsius magistri Ladislai et se de eisdem violenta intromissione facienda prohibeat regni consuetudine requirente et post hec seriem premissae prohibitionis nobis fideliter rescribatis. Datum Zagrabie, in die Cene Domini, anno eiusdem M° CCC° LXX° secundo.

¹ Szó a sor felett beszúrva.

² Szó a sor felett beszúrva.

75.

— Szlavónia hercege felkéri a pozsegai káptalant, hogy a dobrakucsai Pál fiai Nelepech és Miklós, valamint Jablanycha-i Beke fia Lőrinc közötti perben folytassa le a vizsgálatot.

1372. ápr. 8.
Zágráb

Átírta: pozsegai káptalan, 1372. ápr. 21. (DL 103 334., Batthyány cs. lt., jelzet nélküli oklevelek).

Reg.: Halász: Szlavón 243. (no. 477.).

Karolus regnorum Duracii et Sclauonie dux fidelibus suis, capitulo ecclesie beati Petri de Posega salutem et gratiam. Dicitur nobis in personis Nelepech et Nicolai filiorum Pauli de Dobrakucha, quod Lanceus filius Beke de Jablanycha feria tertia proxima post festum

1372. márc. 30. Pasce Domini proxime preteritum ad possessionem eorundem Nelepech et Nicolai¹ ad predictum castrum eorum Dobrakucha vocatum pertinentem potentialiter veniendo quosdam duos iobagiones eorundem, Stephanum et Buken nominatos, diris vulnerum
1372. márc. 31. plagis letaliter sauciari et quod feria quarta tunc sequenti quandam silvam eorundem circa domum ipsorum habitam per suos iobagiones similiter potentialiter succidi et demactari et ad possessionem suam asportari domosque iobagionum eorundem quamplures in villa Huzonazela vocata habitas cum omnibus eorum edificiis et² ligneis operibus modo simili ad suam possessionem transduci fecisset in grando preiudicium eorundem et iacturam, lite tamen pendente inter ipsos. Super quo fidelitati vestre precipientes mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Nouak filius Marci de Urbaz vel Gregorius filius Iohannis de Posega aut Stephanus filius Voyk aliis absentibus homo noster ab omnibus, quibus decet et licet, sciat, inquirat et investiget super premissis conscientiose omnimodam veritatem. Et post hec, prout vobis exinde veritas constiterit, nobis fideliter rescribatis. Datum Zagrabie, feria quinta proxima post octavas festi Pasce Domini, anno eiusdem millesimo CCC^{mo} LXX^{mo} secundo.

¹ *Eredetiben*: Nicolaum.

² *Szó a sor felett beszúrva.*

1372. máj. 1. — Szlavónia hercegeének oklevele a Budróci Péter fia György panasza nyomán lefolytatott vizsgálatról.
Racsa

Eredeti: papír. Hátlapjára nyomott pecsét. A. HAZU D-V/106. (fényképmásolata: DF 230 551.). Hátlapján külzet: *pro Georgio filio Petri de Budrou[ch] contra Iohannem Georgium et Petov filios Petov de Chapouch inquisitoria.*

Ed.: CDCr XIV. 416–417. (no 307.).

Reg.: Halász: Szlavón 243–244. (no. 478.).

- Karulus de Duracio regni S[clau]onie dux damus pro memoria, quod cum nos ad instantem et legitimam petitionem querimoniam Georgii filii Petri nobilis de Budrouch Elyam filium Lourandi hominem nostrum specialem de districtu Garigh ac Stephanum et Grab filios Nicolai de Gorbounik ad infrascripta rescinda et inquirenda legitime duxissemus transmittendos, qui demum ad nos exinde reversi nobis concorditer retulerunt(!) in hunc modum, quod ipsi feria sexta proxima ante octavas festi beati
1372. ápr. 30. Georgii martiris nunc proxime preteritas illic accedendo ab omnibus, quibus decuisset et licuisset, scilicet nobilibus et ignobilibus comprovincialibus necnon al[i]s communibus illarum partium hominibus diligenti [conscienciosa] investigatione prehabita de infrascriptis talem scivissent meram et omnimodam veritatem, quod homines, Georgius et Petov filii Petov de Chapouch sabbato proximo ante dominicam Ramispalmarum
1372. márc. 20. nunc preteritam cum eorum complicibus armatis et potentiariis manibus prefatum iobagionem ipsius Georgii filii Petri, Stephanum nomine, recipiendo ad possessionem ipsorum transduxissent moraturum ipsumque solum Georgium interficere voluissent ad domum suam propriam irruendo, Andream vero dictum Meth famulum ip[s]ius Georgii in deductione dicti iobagionis graviter fecissent vulnerari, quedam etiam vulnera super

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Paulum famulum eiusdem vidissent, sed utrum eodem tempore fuerint illata, de hoc ignorarent, lite pendente inter ipsos. Datum in Racha, in festo beatorum Philippi et Iacobi apostolorum, anno Domini millesimo CCC^{mo} LXX^{mo} secundo.

77.

— Szlavónia hercege Péter zágrábi főesperes és testvére, Endre, valamint annak fiai kérésére átírja Szécsi Miklós volt szlavón bán 1367. ápr. 24-én kelt oklevelét.

1372. jún. 15.
Zágráb

Eredeti: hártya. N iniciálé. Ép függépecsét. DL 5517. (MKA NRA 455/21.). Hátlapon: *super possessione Ztreza et possessione Plawnycza*.
Reg.: Halász: Szlavón 245. (no. 481.).

Nos Karolus regnorum Duracii et Sclauonie dux memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit universis, quod honorabilis vir dominus Petrus archidiaconus Zagrabiensis suo personaliter viceque et nominibus Endree fratris sui uterini ac filiorum eiusdem Endree ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis quasdam privilegiales litteras magnifici viri, domini Nicolai de Zeech quondam dicti regni Sclauonie bani super statutione et metarum erectione possessionis Ztresa vocate pro eisdem facta confectas tenoris subsequentis, petens nos suo viceque et nominibus, quibus supra, cum instantia, ut quia easdem propter viarum discrimina ac infortunitos casus secum semper in specie deferre non auderent, ideo tenore earundem presentibus de verbo ad verbum inserto easdem transscribi facere et nostri sigilli auctentici(!) appositione consignari facere dignaremur ad cautelam. Quarum tenor dinoscitur esse talis: (*Következik Szécsi Miklós szlavón bán 1367. ápr. 24-i oklevele*) Nos siquidem supplicationibus(!) eiusdem domini Petri archidiaconi nominibus, quibus supra, nobis porrectis iustis et moderativis ducali cum favore inclinati predictas litteras ipsius domini Nicolai bani privilegiales sanas fore et omni suspicionis vitio carere repertas, toto tenore earundem presentibus de verbo ad verbum inserto, sub sigillo nostri ducatus auctentico(!) pendenti transcribi fecimus ad cautelam. Datum Zagrabię, in festo beatorum Viti et Modesti martirum, anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo secundo.

78.

— Szlavónia hercege Péter zágrábi főesperes és testvére, Endre, valamint Endre fiai kérésére átírja I. Lajos király 1366. dec. 13-án kelt pátens oklevelét (CDCr XIII. 596–598. [no. 423.]).

1372. jún. 15.
Zágráb

Eredeti: hártya. N iniciálé. Függépecsétre utalós sodrat. DL 33 466. (MKA NRA 562/1.).
Ed.: CDCr XIV. 421–422. (no. 312.).
Reg.: Halász: Szlavón 244–245. (no. 480.).

Nos Karolus regnorum Duracii et Sclauonie dux memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit universis, quod honorabilis vir, dominus Petrus archidiaconus Zagrabiensis suo personaliter viceque et nominibus Endree fratris sui

uterini ac filiorum eiusdem Endree ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis quasdam litteras serenissimi principis, domini Lodouici Dei gratia regis Hungarie et Polonie, domini et fratris nostri carissimi patentes super quadam concambiali possessionarie permutatione, quod eisdem facta, confectas tenoris subsequenter, petens nos suo viceque et nominibus, quibus supra, cum instantia, ut quia easdem propter viarum discriminia et infortunitos casus secum semper in specie deferre non auderent, ideo tenore earundem presentibus de verbo ad verbum inserto easdem transscribere facere et nostri sigilli auctentici(!) appositione consignari facere dignemur ad cautelam. Quarum tenor dinoscitur esse talis: (*Következik I. Lajos király 1366. dec. 13-i oklevele*) Nos siquidem supplicationibus(!) eiusdem domini Petri archidiaconi nominibus, quibus supra, nobis porrectis iustis et moderativis ducali cum favore inclinati, predictas litteras ipsius regie maiestatis patentes sanas fore et omni suspicionis vitio carere repertas, toto tenore earundem presentibus de verbo ad verbum inserto sub sigillo nostri ducatus auctentico(!) pendenti transcribere fecimus ad cautelam. Datum Zagrabie, in festo beatorum Viti et Modesti martirum, anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo secundo.

79.

1372. jún. 16. — Szlavónia hercege felkéri a pozsegai káptalant, hogy Cserneki János fia György és társai Demeter fia Denk és társai elleni panaszt vizsgálják ki.

Eredeti: papír, vízfoltos. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 6031. (MKA NRA 1598/38.). Hátlapon: *fidelibus suis capitulo ecclesie beati Petri de Pasega pro Georgio filio Iohannis de Chernyk et aliis intrascriptis inquisitoria.*

Ed.: Alsószlavóniai 84–85. (no. 53.), CDCr XIV. 423. (no. 314.).

Reg.: Halász: Szlavón 244. (no. 479.).

1372. ápr. 6–8. Karolus regnorum Duracii et Sclauonie dux fidelibus suis, capitulo ecclesie beati Petri de Pasega salutem et gratiam. Dicit nobis Georgius filius Iohannis de Chernyk in sua ac Pauli filii Bokou, Mychaelis filii Iohannis, Dominici et Stephani filiorum Deseu, Kormus, Thome, Gregorii, Leukus, Demetrii et Benedicti filiorum Egidii, Thome, Dezyslou et Nicolai filiorum Nicolai de eadem Chernyk, quod Denk filius Demetrii, Ladislaus filius Anthonii et Alk filius Aladarii de Radouanch unacum Paulo et Ladislao filiis Mathei de Scychnik ac Martino notario dicte ecclesie vestre et aliis eorum complicitibus feriis tertia, quarta et quinta post octavas festi Passce Domini proxime preteritas manibus armatis et potentiariis ad possessionem ipsorum Rasthych vocatam irruentes viginti octo iobagiones ipsorum de eadem Rasthych sub fideiussione existentes cum omnibus eorum bonis, rebus et domibus contra consuetudine huius regni ad possessiones ipsorum in comitatu Wrbaz existentes potentialiter abduci facientes, Iwk filium Ozlada officialem ipsorum in domo sua propria verberari faciendo, trecentos cubulos frugum et decem lardos eorundem in domo eiusdem existentes ac universas res eiusdem Iwk potentialiter abstulissent et auferri fecissent, lite inter ipsos Thomas filium Nicolai et Paulum filium Bokou ab una ac inter Denk filium Demetrii parte ex altera pendente. Super quo fidelitati vestre precipientes mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Farcasius filius Iwan de Lyphyna vel Iohannes filius Iwanka de

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Fracashege aut Thomas filius Petheu sive Bartholomeus filius Martini de Berzthanouch seu Iohannes filius Blasii an Thomas filius Beke seu Petrus filius Iwanka de Zelnech aliis absentibus homo noster ab omnibus, quibus decet et licet, sciat, inquiret et investiget super premissis conscientiose omnimodam veritatem. Et post hec, prout vobis exinde veritas constiterit, nobis fideliter rescribatis. Datum Zagrabie, secundo die festi beatorum Viti et Modesti martirum, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} LXX^{mo} secundo.

80.

— Szlavónia hercegeének oklevele Vidig fia Janes és társai Csázmamelléki András fiai sérelmére elkövetett hatalmaskodásairól.

1372. márc. 28. – nov. 1. k.
Körös

Eredeti: papír. Hátlapjára nyomott pecsét. DL 41 868. (MNM törzsanyag).

Tartalmilag átírta: Cillei Hermann szlavón bán, 1425. márc. 31. (DL 43 628., MNM Törzsanyag).

Reg.: Halász: Szlavón 245. (no. 482.)

Megj.: A szövegben említett egyik hatalmaskodás Nagyböjt idején történt, ami 1372-ben febr. 15-én kezdődött. Mivel az oklevél írója elmúltként (*preterita*) emlékezik meg a Nagyböjt időszakáról, ezért a dokumentum keltét Húsvét utánra tehetjük, ami a vonatkozó évben márc. 28-ra esett. Mivel 1372. nov. 1-én Károlyt már dalmát–horvát herceggént ismerjük (lásd: CDCr XIV. 458. [no. 339.]), ezért szlavón herceggént kiadott oklevele korábban kelt.

Nos Karulus Dei gratia regni Sclauonie dux damus pro memoria, quod cum nos ad infrascriptam inquisitionem faciendam Andream filium Martini comitem terrestrem comitatus Krisyensis pro nostro homine transmissemus virum fidedignum, tandem ipse ad nos rediens nobis dixit isto modo, quod ipse ab omnibus, a quibus decuisset et licuisset, nobilibus comprovincialibus et ignobilibus ac ab aliis cuiusvis status et condicionis illarum partium hominibus talem scivisset veritatem, quod Janes filius Vidig, Tormak filius Petri, Marcus filius¹ Nicolai unacum aliis consociis eorum ex mandato destructione² et transmissione Stephani Voyuode et Pauli villici de Racha sexta feria nunc proxime preterita diei luesscente ad possessionem Mathye, Laurentii et Dominici filiorum Andree de Chasmamelleky Platerna vocata potentialiter irruentes septis sue curie dilaceratis et disruptis, hostiis domorum eius confractis, lectisternia sororum eorundem filiorum Andree necnon cistis confractis, universa eius linteola, tres lardos cum medio pecudes et pecora et unum servum suos necnon universas res eiusdem servi potentialiter auferentes ad dictam possessionem de Racha depulissent et deportassent. Hys non contenti sabbato tunc in mediate consequenti similiter ad dictam possessionem suam venientes et gregem porcorum eius reperientes, quosdam ex illis porcis vulnerassent, quosdam interfecissent et quosdam deportassent et quod predictus Janes molendinum suum in fluvio Chasma habitum destruxisset et anichilasset et quod in quadragesima nunc proxime preterita fenum dictorum filiorum Andree quidam, qui filii Janes appellantur, concremassent et concremari fecissent. Datum Krisy, tertio die inquisitionis prenotate, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} septuagesimo secundo.

¹ Szó után kihúzza: Petri.

² Eredetiben: destruatione.

81.

1373. máj. 7. — Dalmácia és Horvátország hercege megparancsolja Trau városának, hogy Marislava lánya, Velislava perét folytassák le.
Zára

Eredeti: lappang. Lucius kézírata szerint a traui városi tanács levéltárának töredékei között volt. (Metropolitanski i kaptolski archiv u Splitu, Ostavština Ivana Lučića Luciusa, scr. B. volt. 540. fol. 111.).
Ed.: Lucio: Trau 299., F CD IX/4. 506–507. (no. 293.), CDCr XIV. 519–520. (no. 398.).

Karolus de Duracio Dalmatie et Croatie dux fidelibus nostris, comiti, iudicibus et communi civitatis Traguriensis salutem et gratiam. Intellecta (!) ab egregio domino Francisco de Georgii milite aule regie certam causam seu questionem ad presens pendere in civitate Tragurii inter dominam Velislauam, filiam quondam domine Marislaue, uxorem Lechouaz de Bosna ex una parte et Vrse Ioannis et Danielelem Ioannis et Ioannem Palmuti de Tragurii et certos alios, de quibus conquerit dicta domina Velislaua¹ per ipsos certa bona quondam matris sue ad se pertinentia iniuste detineri, ex altera et per dictos sibi adversantes dictam dominam in iudicio impediri, apponentes eidem se in iudicio adesse non posse absque consensu dicti viri sui secundum formam statutorum dicte civitatis, eapropter causam predictam examinandam et cognoscendam commisimus nobilibus et sapientibus viris, dominis Francisco de Georgio et Galeacio de Surdis, vicario appellationum, qui visis et examinatis certis attestationibus per ipsum dominum Franciscum receptis in dicta civitate Tragurii ex commissione eidem Francisco facta per dominum Rafelem de Surdis de Placentia, comitem Iadrae et tunc per totam Dalmatiam vicarium generalem, super quibusdam incoationibus et capitulis porrectis coram ipso per dictam dominam Velislauam, nobis diligenter retulerunt dictum Lecouaz hereticum fore et infidelem, quare dicta domina Velislaua de iure subiecta esse non tenetur dicto viro suo et per consequens in iudicio vel extra consensum dicti viri sui non tenentur postulare, non obstante forma dicti statuti, quod intelligi debet factum fore per contradictas dicti statuti inter fideles, tantum secundum iuris formam, iuris civilis et canonici, quibus cavetur, in quantum esse fidelem infideli non fore subiectum, nec eius parere mandato. Unde nobis precipiendo mandamus, quatenus non obstante forma dictorum statutorum et obiectionibus dicte partis adverse dictam dominam audire debeatis libere in iudicio, etiam absque consensu heretici supradicti et eidem in omnibus faciatis iustitie complementum. Datum Iadre, 1373. die 7. mensis mayi, indictione XI.

¹ CDCr-ben: Vladislava.

(1375. nov. 24. u.) — Dalmácia és Horvátország hercege I. Lajos király parancsa értelmében megőrzi Suhouara falu birtokában Jánost, a Szent Grisogonus monostor apátját és a monostort.

Átírta: zárai káptalan, 1449. márc. 23. (Istorijski Arhiv Zadar. Spisi i pergamene samostana Sv. Kresevana u Zadru, 14/1/172., fényképmásolata: DF 285 571.).
Ed.: CDCr XV. 169–170. (no. 128.).
Megj: A dokumentum *datatiót* nem tartalmaz, hozzávetőleges keltét az átírt oklevél határozza meg.

Serenissime princeps, reverende pater et domine cum debita reverentia humili obedientia et recomendatione premissa. Noviter venerabilis pater et devotus, carissimus dominus

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Iohannes etc. divina providentia dignus abbas monasterii sancti Grisogoni de Iadera, hiis diebus non longe preteritis pro parte vestre regie maiestatis coram mea presentia presentari fecit certas vestras notas litteras impressas vestri parvo sigillo cum cimera munitas, quod secretum vestrum est, tenoris et continentie subsequenter: (*Következik I. Lajos király 1375. nov. 24-i oklevele, lásd CDCr XV. 155–156. [no. 117.]*) Quarum litterarum ipsius vestre serenitatis attento tenore cupientes ipsas executioni debite demandare et attribuere ius suum, cui racionabiliter debetur, maxime ad indagandam et sciendam veritatem de premissis, si sic se habet, prout exponitur, pro parte affati abbatis et quod aliud in contrarium non reperiatur, statim remota omni prolongatione prenominatus abbas amonitus et requisitus fuit pro parte vestre curie, quod omnia et quecumque privilegia et documenta alia haberet, facientia et iuvantia causam suam ostendere et presentare debuisset. Qui dictus abbas in mei presentia et coram meo consilio omnia sua privilegia originalia presentari fecit, quorum privilegiorum et specialiter primi privilegii, videlicet donationis tenor talis est: anno dominice incarnationis millesimo septuagesimo, indictio nona, augusto regnante Romano tertio, etc. hic obmittuntur(!) tenores privilegiorum, quia habentur insolempne trassumpto, ut premissum est. Quibus quidem litteris seu privilegiis diligenter inspectis, attentis et provisus coram nostra presentia iuxta veridicam relationem nobis factam de contentis ipsorum privilegiorum et coram nostro consilio percepimus, quod villa, que dicitur Suhouara, cum suis hominibus, iobagionibus et iuribus, quibuscumque spectantibus ad dictam villam, ex speciali concessione catholicorum regum Vngarie facta ecclesie seu abbacie sancti Grisogoni et eius rectoribus, prenominata villa Suchouarre spectat racionabiliter ad rectum dominum ipsius abbacie omni prorsus contradictione cessante. Ex quo pensantes, quod principum et magnatum interest favere, dotare et deffensare(!) ecclesias et eorum bona salvare et protegere a quibuscumque volentibus indebite occupare bona ecclesiarum quarumcumque necnon ea augmentare reddendo Deo, que Dei sunt, hac igitur consideratione pie et iuste moti provisum et mature deliberatum fuerat iuxta determinationem et decisionem sani mei consilii, quod attento tenore et continentia vestrarum litterarum et omnium documentorum seu privilegiorum productorum pro parte ipsius abbatis in et super causa affata super villa ipsa erat conservandus et manutenendus affatus abbas nomine et pro parte ipsius sui monasterii eiectis possessoribus ab inde quibuscumque cum perceptione omnium et quorumcumque iurium suorum. Vester reverens humilis et obediens frater Karolus de Duracio eadem gratia Dalmatie et Crohatie(!) dux.

83.

1070. szept. 1. – dec. 31.

— Dalmácia és Horvátország hercegének ítéletlevele a Cetinai Nelipcius és Nenade fiai: Wulkech és Hoztoyna közötti perben.

1376. máj. 5.
Zára

Eredeti: hártya. K. initálé. Fügőpecsétje kiszakadt. DL 38 492. (Frangepán cs. lt. 17.) Hátlapján későbbi kéz által írott latin nyelvű tartalmi összefoglaló.

Ed.: Josip Kolanović: Hrvatsko običajno pravo prema ispravama XIV. i XV. stoljeća. 95–97. Arhivski vjesnik 36. (1993) 85–98.

Karolus de Duratio Dalmatie et Crohatie(!) dux universis presentes nostras litteras inspecturis, tam presentibus, quam futuris salutem et dilectionem sinceram. Que per

inadvertentiam conceduntur et veritate tacita impetrantur, carere debent rationabiliter impetratis et sunt merito revocanda. Sane, dum olim questio, que vertebatur inter comitem Iohannem condam comitis Nelipcii de Cetina actorem ex parte una et nobiles vires Wulkec Nenadich ac Hoztoyna, fratres et praximos suos conventos ex parte altera de quibusdam possessionibus in districtu Radobillye sistentibus emptitiis, ut dicitur, agitata fuisset in curia nostra Iadre et ex eo, quod predictus Vulkec et alii, cum eo superius nominati citati et vocati fuerint semel et bis, tantum ut comparerent coram nobis super questionem predictam responsuri et non comparuerent in termino ipsis prefixo. De consilio certorum iurisperitorum et iudicum curie nostre Latinorum, qui consuetudines Crohatie(!) tamquam inassueti in eis penitus innotabant, credentes iuxta regii Sicilie consuetudines et prout ius comune declarat, contumaces in primo termino ob eorum contumaciam certo modo condempnantur et actor causa rei servande usque ad anni circulum inducitur et ponitur in possessionem bonorum partis adverse seu convente, que per actorem petuntur eidem. Quequidem consuetudines non servatur in partibus Crohativis(!), sed secundum ipsas consuetudines alii termini exinde sunt servandi, prout successive post latam sententiam ad nostrum pervenit auditum. Sentiamus inadvertenter contra dictas consuetudines Crohativas(!) nostro consilio Latinorum totaliter innotas et protulimus in scriptis quandam sententiam sub nostro sigillo, quod comes Iohannes predictus poni deberet in corporalem possessionem dictarum possessionum et hoc causa rei servande, ut prefertur. Demum vero successu temporis dum pars adversa ipsius comitis Iohannis super dictam sententiam sentiret se penitus aggravatam, excellentie nostre humiliter supplicavit, ut circa declarationem veriorum consuetudinum Crohatie(!) habendam in iudicio castri et sedis Tininii, ubi iura Crohatorum(!) convenienter redduntur et clarius lucidantur, per homines antiquos Crohatie(!), in talibus expertos committere dignaremur. Nos igitur ipsius partis adverse dicti comitis Iohannis iustis petitionibus in hac parte benigniter inclinati, pro declaratione et cognitione veridica¹ gravaminum, que pars ipsa supradictam sententiam procedebat, cognitionem ipsius cause Petro filio Martini comiti Tininii et Holacchorum necnon Francisco Dentiti de Neapoli dicto Naccarollo, nostri hospitii senescallo et Guidoni de Mathafarris de Iadra familiaribus nostris commissimus de scientia nostra certa, ut personaliter accederent ad sedem iudicii dicti castri Tininii et vocatis per eos antiquioribus hominibus dictarum partium Crohatie(!), qui scirent consuetudines ipsarum partium et unacum eis examinarent diligenter et cognoscerent ac terminarent, quicquid esset rationabiliter exinde terminandum, iuxta consuetudines Crohativas(!). Quiquidem nostri commissarii iuxta nostrum mandatum ad predictam sedem personaliter accesserunt et antiquiores homines, quos invenire potuerunt, magis expertos in sciendo consuetudines Crohativas iamdictas vocari fecerunt et hiis omnibus pro tribunali sedentibus et auditis ac examinatis iuribus dicte cause, presentibus ambabus partibus supradictis finaliter terminarent, quod prefatus comes Iohannes poni non debuit in possessionem modo premissa secundum consuetudines Crohativas antedictas. De cuius cause terminatione dicti nostri commissarii per eorum litteras nobis apud Budam plenius retulerunt, quod iddem(!) comes Iohannes non fuit ponendus in possessione, ut prefertur, et partes ipsas ad inclitam regiam maiestatem² fraternam et nostram excellentiam transmiserunt.

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Et perpeti volentes, tamquam de dictis consuetudinibus veridice³ informati, quod in posternum pretextu dicte sententie dicta pars converta nullatenus valeat aggravari nec preiudicium aliquod ipsa sententia possit eidem gravare. Eandem sententiam, tamquam tacita veritate a nostra excellentia obtemptam et, ut premittitur, per inadvertentiam prolata, tenore presentium de certa nostra scientia annullamus, irritamus, cassamus et viribus et efficaciam vacuumus, ita, quod nullius censeatur nec censi debeat ex nunc inantea ipsam sententiam fore alicuius roboris vel vigoris. Et si aliquo futuro tempore dictus comes Iohannes aut alii pro parte sua in iudicio vel extra ipsum produceret quoquomodo pro cassa et irrita omnimode habeatur nec ad sui suorumque heredum iuvamen seu cautelam obtineat roboris firmitatem dictumque comitem Iohannem excludentes omnino auctoritate presentium ab assignatione dictarum possessionum sibi, ut premittitur, assignaturum et prefatos Vulkez et Ostoyna filios Nenade et fratres et proximos eorum ex causis preassumptis non tantum, ut prefertur, emptitiis, sed universis patrimonialibus eorum possessionibus sit privatos et expoliatos, sub colore dicte sententie in dominium earundem titulo, quo prius, possidere dignoscebantur, eas per Gregorium filium Moric hominem nostrum ducalem fecimus introduci. In cuius rei testimonium et certitudinem premissorum presentes revocatorias nostras litteras exinde fieri et pendenti nostro sigillo iuximus communiri. Datum Iadre, anno Domini M^o CCC^o LXX° sexto, die VI° mensis maii, XIII° indictione.

¹ *Eredetiben*: veritica.

² *Eredetiben*: magestatem.

³ *Eredetiben*: veritice.

84.

— és János macsóí bán, az Itáliába küldött magyar sereg kapitányai Benedek bán embereit biztosítják zsoldjuk kifizetéséről.

1380. szept. 18.
Arezzo

Eredeti: papír. Szöveg alatt két, vörös viaszba nyomott pecsét. DL 42 163. (MNM Törzsanyag, Véghely).

Nos Karolus de Duracio et etc. et Iohannes banus Machouiensis exercitus regie maiestatis Ungarie in Italia capitanei generaliter universis familiaribus domini Benedicti bani in exercitu iamdicto militantibus. Si decem diebus nobiscum in territorio fueritis Florentino et infra dictum tempus solutionis nostre ac gagiorum vobis debitorum residuum habere vero non posse cognoveritis, pro vobis et vestris gentibus quas tunc reperiemini vos habere, quequidem velint ad regia servitia reamanere, ex tunc vobis tenore presentium liberam concedemus recedendam, promittentes ex nunc vobis absque solutione non ducere per miliaria quindecim ultra Florentie civitatem ac testantes ubique locorum non per vos, sed defectu pecunie remanere, quin iussa regis compleantur. In quorum testimonium presentes vobis impendimus sigillis nostris solitis comunitas. Datum Aretii, die XVIII mensis septembris, III° indictio.

85.

1384. dec. 26. **Oppelni László** herceg és Garai Miklós nádor szövetséget köt egymással.
Buda

Eredeti: hártya, hátlapján megerősítve. Két függőpecsétje közül az egyik elveszett, másik (Garai Miklósé) természetes színű pecsétje zöld sodraton függ. DL 7351. (MKA NRA 1530/4.). Hátlapján: *Ducis Oppavie et palatini Hungarie pro dominabus reginis etc. Anno 1384.*
Ed.: F CD X/1. 746–747. (no. 6.).

Nos Ladizlaus divina favente clementia dux Opulie, Velunensis et etc. necnon Nicolaus de Gara regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum memorie commendamus per presentes, quod nos permittentibus et annuentibus illustribus principibus, dominabus Elizabeth ac Maria permissione divina reginis Hungarie et etc. necnon domina Heduigi Dei gratia regina Polonie, nostris dominabus gratiosis omnem inimitiam, rancorem et odium usque nunc quomodocumque et qualitercumque inter nos exortam, propter bonum pacis, ymo verius, ut ipsis dominabus reginis uberius possemus famulare, amicablem fecimus condescendi, nec super hys volumus memorari, sed tanquam super sedatis et sopitis proprie tacere. Insuper obligamus nos bona fide et sine omni dolo, quod ipsis dominabus nostris reginis volumus observare perpetuam et omnem fidelitatem ita, quod nulla penitus persona exclusa, quicumque contra earum voluntatem publice vel occulte, verbo vel facto, quomodocumque et qualitercumque, quacumque arte aut ingenio, quicumque facere attemptaret et ea ad nostram notitiam devenirent, volumus illis obesse, dum locus et tempus requirent et contra omnes tales mandatum earundem dominarum reginarum secundum nostrum posse volumus exsequi et deducere ad effectum. Insuper obligamus nos firmiter per presentes, quod a modo et deinceps nos mutuo fraternaliter ac sincere volumus pertractare, ita quod quicumque contra nos vel aliquem ex nobis verbo vel facto facere attemptaret, extunc contra talem vel tales communiter vel divisim, tanquam veri amici et indissolubiles insurgere et nos vel talem ex nobis defensare debeamus et teneamur toto posse. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras sigilli nostri munimine roboratas. Datum Bude, in festi beati Stephani prothomartiris, anno Domini M^{mo} CCC^{mo} LXXX^{mo} quarto.

86.

1393. okt. 7. — az Árva megyei Lestine birtok területén soltszséget ad Mihály fia Jakabnak.
Árva

Másolat: DL 95 159. (Maróthy cs. lt. 12.). (15. század)

Reg.: ZsO I. no. 3139.

Ford.: Listiny vzt'ahujce sana Oravu. 149–150. (szlovák) In: Slovenský letopis pre historium topografiu, archeologiu a etnografiu 5. (1881) 149–157.

Nos Ladislaus Dei gratia dux Opuliensis etc. memorie commendantes significamus ad universorum, tam presentium,¹ quam futurorum notitiam, [quibus presentes]² ostente erunt,³ quod nos quandam silvam nostram, inter metas possessionis Lessczina vocate necnon villarum Clbin et Mese vocatarum, ex utraque parte fluviorum Puczo et Clbin habitam, eradicari et in loco eiusdem populos seu homines iobagiones condescendi facere indicavimus pro commodo et statu perornato castri nostri Arua vocati, fideli nostro Iacobo filio Michaelis dedimus, contulimus more aliorum scultetorum cum duobus

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

laniis, tabernis et molendinis simul cum ysdem utilitatibus, quibus alii sculteti huiusmodi terras conservare consuescunt ipsiusque heredes et posteritates universi in eadem nostra [plantatione]⁴ sive villa cum eodem solutione, sicut alii sculteti valeant conservare. Onera⁵ et causas ipsimet iudicabunt secundum ius⁶ aliorum scultetorum, preter⁷ causas furti, latrocinii et homicidii et aliorum publicorum criminum,⁸ quas nostro officiali volumus reservare. Populi autem in ipsam plantationem causa morandi et eradicationis a modo et inantea supervenientes solvant per tortas, quantum alii de huiusmodi laneis solvere sunt assueti et etiam dedimus sibi libertatem predicto Iacobo, quod quicumque homines tam manendi seu commorandi ad predictam nostram plantationem advenire cupientes, essent de omnibus partibus nostre ipsius Arue pertinentes, libere permittimus et quiete. In cuius rei testimonium firmitatemque notitiam eidem Iacobo filio Michaelis sigilli nostri pendentis fecimus munimine roborari. Datum Arue, feria tertia proxima post Francisci, anno Domini M CCC° LXXXX III.

¹ *Másolatban:* praeteritorum.

² *Tollban maradt.*

³ *Másolatban:* future.

⁴ *Tollban maradt.*

⁵ *Másolatban:* onus.

⁶ *Tollban maradt.*

⁷ *Másolatban:* propter.

⁸ *Másolatban:* terminus.

87.

— tisztartóinak, várnagyainak és jobbágyainak megparancsolja, hogy turdossini jobbágyait szabadságaikban ne háborgassák.

18. századi (1760) másolata: Štatny arhív u Bytči. Árvai közbirtokosság: Andreánszky-féle rendezés, oklevelek. 69/C/2. (fényképmásolata: DF 272 107.).

1395.

(június 24. u.)

Árva

Nos Ladislaus Dei gratia dux Opuliensis etc. mandamus omnibus nostris nobilibus burgraviis, castellanis et iobagionibus universis seriusius per presentes, quatenus fideles nostros iobagiones in superiori Tvardossin non impediunt in eorum iuribus ac [libertatibus],¹ nec impedire permittant, sed potius manuteneant et defendant, aliter si aliquis dicto mandato nostro ausu temerario contraire presumpserint, noverit secundum vacationem nostram gravissimam [indignationem]². Datum Aravia, proxima feria post festum beati Ioannis Baptiste apostoli, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo quinto, nostro sub sigillo presentibus appresso.³

¹ *Hiányzik a másolatból, helyette három pont áll.*

² *Hiányzik a másolatból, helyette három pont áll.*

³ *Másolatban:* appressato.

88.

MUTATÓ

(a számok az oklevelek sorszáma utalnak)

A, Á

Aba nem 28
 Abraam l. Ábrahám
 Ábrahám (Abraam), ma elpusztult település
 Balatonrendestől dny-ra (Ábrahámhegy) (Zala m.)
 7, 23
 Acha l. Acsa nemezség
 Acsa (Acha) nemezség 62
 Ágoston, Gál fia, rádi, hercegi ember 8
 ágynemű szét tépése 81
 Aklych l. Oklics
 Aladár, fia Alk, radovanci 80
 alamizsna 51
 Alba ecclesia l. Fehéregyháza
 Alexander l. Sándor
 alispán 30
 Alk, Aladár fia, radovanci 80
 állatok elvitele 81
 Ambrus, kaproncai polgár és jegyző, mester 47, 48
 András l. Meth (dict.) András
 András, II. király 40
 András, György fia, mester, hercegi udvari lovag,
 hercegi ember 1
 András, János fia, Fülöp unokája 75
 András, Márton fia, körösi comes terrestris 81
 András, Varisa fia 75
 András, fia Miklós, rendesi 7, 23
 András (Endre), fia Vitus 70, 71
 András, fiai Kántor (dict.) Pál és Chel, komlói 2
 András, fiai Máté, Lőrinc és Domonkos,
 csázmamelléki 81
 Anna, Pekri Pál lánya, Kasztellán Péter felesége 61
 Antal, zágrábi bíró 59
 Antal, fia László, radovanci 80
 apácák l. nyugat-szigeti apácák
 apát l. János
 Apród (Aprod) (dict.) Miklós, fiai János, István és
 Balázs, tótsolymosi 26

Aprod l. Apród
 Arad megye 21
 aradi ispán l. Balázs, Pósa fia
 Aravia l. Árva
 Ardó (Ordou, Ordow), ma Nyársardó (Ražňany)
 része, Sz. (Sáros m.) 1
 Aretium l. Arezzo
 Arezzo (Aretium), város, Ol. 85
 Arua l. Árva
 Árva (Aravia, Arua), vár, ma Oravský Podzámok, Sz.
 (Árva m.) 87, 88
 Asszonyfalva (Azonfalua), ma Ostffyasszonyfa (Vas
 m.) 68
 Atád (Ataad), ma Magyaratád (Somogy m.) 4
 Athyna l. Atyina
 Atyina (Athyna), ma Voćin, Ho. (Körös m.) 43
 aymichos (kocsitípus) 13
 Azonfalua l. Asszonyfalva

B

bácsi káptalan 8
 Bajor (Bayor), ma Bajor (Bajerov), Sz. (Sáros m.) 32
 Bajorország (Bauaria) 66
 Balázs, Apród Miklós fia, tótsolymosi 26
 Balázs, Pósa fia, mester, aradi ispán, hátszegi várnagy
 hercegi relátor 13, 14, 21, 31
 Balázs, Valter fia 38
 Balázs, fia János 80
 Bálint, Lukács fia, Fülöp unokája 75
 bán l. Benedek; Cudar Péter; Domonkos; János;
 Lackfi István; Miklós; Miklós, István fia
 Bank, Péter fia, marócsai várjobbágy 52
 Bardfa l. Bártfa
 báró 11, 12, 13, 17, 20, 29, 36, 50, 59, 69
 Bars megye 18
 Bártfa (Barthfa, Bardfa), ma Bardejov, Sz. (Sáros m.) 30
 bártfai bíró l. Konrád
 Barthfa l. Bártfa

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

- Bayor I. Bajor
Bazarad, Mihály fia 38
Bauaria I. Bajorország
Becke I. Beke
Bécs (Vienna), ma Wien, Au. 66
Beke (Becke), fia István 37
Beke, fia Lanceus, Jablanycha-i 76
Beke, fia Leontius 50, 53
Beke, fia Sinka, bajori 32
Beke, fia Tamás 80
Béla, IV., király 13, 40, 41
Benedek, bán 85
Benedek, András fia, Varisa unokája 75
Benedek, Dénes fia, csanyói 74
Benedek, Domonkos fia, mester, hercegnői kiküldött 64
Benedek, Egyed fia, cserneki 80
Benedek, Mikcs fia 39
Benedek, Simon fia, hercegi ember 75
Binóc (Beyn), ma Binóc (Biňovce), Sz. (Pozsony m.) 13
Beyn I. Binóc
Bereck (Briccius), Mihály fia 38
Bereck (Briccius), fia Miklós 2, 18, 24
Berkus, fia Jakab 4
Bertalan, fia István, marcaltói 5
Berzthanouch I. Berstyanóc
Berstyanóc (Berzthanouch), ma Bršljanica, Ho. (Körös m.) 80
Bertalan, Máté fia, hercegi ember 45
Bikszárd (Bikzad), hely (locus) ma Bikszárd (Buková), (Pozsony m.) 13
Bikzad I. Bikszárd
bíró I. Antal, Iván
bíró választása 34
birtok cseréje 79
birtok eladása 11
birtok elvesztése 38
birtok határjárása 1, 37, 42, 44, 78
birtok iktatása 37, 42, 44, 64, 65, 78
birtok jogtalan elvétele 62
birtok jogtalan használata 75
birtok lefoglalása 2, 38
birtok visszaadása 2, 4, 7, 23, 62
birtokadomány 17, 18, 22, 36, 51, 62, 64
birtokból való kizárás 8
Blinja (Blyna), ma Blinja, Ho. (Zágráb m.) 75
Blyna I. Blinja
Bohemia I. Csehország
Bokou, fia Pál, cserneki 80
bor 34, 47
Bors (Burs), Borsmonostori Szűz Mária-monostor, ma Mannersdorf a. d. Rabnitz - Klostermarienberg, Au. (Sopron m.) 9
borsmonostori apát 9
Bosna I. Bosznia
borsmonostori szerzetesek 9
Bosznia (Bosna, Bozna) 61, 82
Boszniai hercegnő I. Erzsébet
Bozna I. Bosznia
Braschaw I. Brassó megye
Brassó (Braschaw) megye 24
brassói decan I. Miklós
brassói dékánátus 24
brassói ispán I. Miklós, Bereck fia
brassói plébános I. Miklós
Brestovc (Brestouch), ma Brestovac Daruvarski, Ho. (Körös m.) 50, 53
Brestouch I. Brestovc
Briccius I. Bereck
Brokon, fia Márton 52
Brünn, város, Cseh. 13
Buda (Buda) 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 45, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 69, 84, 86
budai kamaraispán I. Craterius, István
budai polgár I. Craterius, István
Budrouch I. Budrovč
Budrovč (Budrouch), ma Budrovac, Ho. (Körös m.) 77
Bukén, dobrakucsai Nelepech és Miklós jobbágya 76
Burs I. Bors
- C, Ch, Cs**
Cacestayn hn. 61
Campus Zagradiense I. Zágrábmező
Cantor I. Kántor
Castellan I. Kasztellán Péter
Castrum Ferreum I. Vasvár
castrum Scepsyense I. Szepesvár
Cetina megye (Dalmácia) 84
Chabya I. Csabja
Chakturnya I. Csáktornya
Chanouch I. Csanyó
Chapouch I. Csapovc
Chasma I. Csázma
Chasmamellyk I. Csázmamemellék
Chel, András fia, István és László apja, komlósi 2
Chernech (Verőce m.) 50, 53
Chernoka, halastó 51
Chernyk I. Csernek
Chichan I. Csicsán
Chokakw I. Csókakó
Ciko, mester, hercegi relátor 18
civitas Grecensis I. Zágráb
civitas Grechensis I. Zágráb
civitas Strigonyensis I. Esztergom
Clbin, falu, Sz. (Árva m.) 87
Clbin, folyó 87

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

- collecta 31, 34, 54
collectaszedő 55
Colomanus I. Kámán
comes terrestris I. István, Mykych fia; Péter, István fia
commissiók jegyzet 4, 19, 20, 26, 27, 29, 47, 48, 52, 54, 58, 59, 61, 63
conversus laikus frater 51
Crappina I. Krapina
Craterius, budai polgár, budai és esztergomi kamaraispán 16
Crethen I. Kretin
Croatia I. Horvátország
Crohatia I. Horvátország
cubulus (gabona mérték) 80
Cudar (Zudar) Péter, szlavón bán 73
curalis hely 8
Cybinium I. Szeben
Csabja (Chabya), ma elpusztult település Keszthelytől D-re. (Esztergom m.) 13.
Csáktornya (Chaktornya), vár, a mai Csáktornya (Čakovec) területén, Ho. (Zala m.) 22
Csanyó (Chanouch), ma Čanjevo, Ho. (Körös m.) 74
Csapovc (Chapouch), ma Šćapovec, Ho. (Körös m.) 77
császár I. Károly, Romanus
Csázma (Chasma), folyó 81
csázmai káptalan 45
Csázmamellék (Chasmamelleky) 81
cseh király I. Károly
Csehország (Bohemia) 13, 67, 69
Csernek (Chernyk), ma Cernik, H. (Pozsega m.) 80
Csicsán (Chichan), ma Staro Čiče, H. (Zágráb m.) 70
Csókakő (Chokakw), vár (Fejér m.) 5
csókakői várnagy I. Tamás, Péter fia
- D**
Dalmácia (Dalmatia) 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 82, 83, 84
dalmáciai vicarius generalis I. Rafael de Surdis
dalmát bán I. Lackfi István
dalmát herceg I. István, Károly
Dalmatia I. Dalmácia
Damas I. Damásd
Damásd (Damas), ma Garamdamásd (Hronovce) (Bars m.) Sz. 68
Damján, János fia, Fülöp unokája 75
Dániel, János fia, traui 82
decanatus I. brassói
Demeter, zelnavásárhelyi falunagy 39
Demeter, Egyed fia, cserneki 80
Demeter, Miklós fia 17, 36
Demeter, Péter fia, Mihálch unokája, szencsei 8
Demeter, fia Denk, radovanci 80
dénár 53
dénár, bécsi 13
Dénes, Dezső fia, vátkai 15
Dénes, Imre fia 4
Dénes, fia János, rendesi 23
Dénes, fiai Miklós, Benedek, Péter, csanyói 74
Dénes, Gyurgyek frater-e, hercegi ember, blinyai 75
Denk, Demeter fia, radovanci 80
Dentitus, fia Ferenc 84
Dés, város, ma Dej, Ro. (Belső-Szolnok m.) 25
Desnyche (folyó) 45
Detre, fia Jakab litteratus 11
Detre, fia Miklós 33
Dezyslou, Miklós fia, cseneki 80
Dezső, fiai Dénes és Lőrinc, vátkai 15
Dezső, fiai Domonkos és István, cserneki 80
districtus I. Rojcsa
Dobica (libera villa Doybcensis) 49
Dobica pálos kolostor 49
Dobóc (Dobowcz), ma Dubovec, Ho. (Körös m.) 37
Dobowcz I. Dobóc
Dobrakucha I. Dobrakucs
Dobrakucs (Dobrakucha) vár, Ho. 76
Domonkos bán, fia János 15
Domonkos, András fia, csázmamelléki 81
Domonkos, Dezső fia, cserneki 80
Domonkos, Jekul fia, jekelfalui 31, 33
Domonkos, Radyn fia 45
Domonkos, fia Benedek 64
Domonkos, fia János, otoki 74
Domonkos, fia Miklós 75
Doroszló (Dorozlouch, Kanyzka), Doroszló, Doroszlóbakva, ma Turnašica, Ho. (Körös m.) 54
Dorozloch I. Doroszló
Dorozlou, Dorozlou fia 54
Dorozlou, Dorozlou János, Dorozlou és Imre 54
Duracium I. Durazzó
Durazzó (Duracium) 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84
- E**
Egyed (Egidius, Egydius), István fia, zágrábmezei várjobbágy 70, 71
Egyed, fiai Kormos, Tamás, Gergely, Lőkös, Demeter és Benedek, cserneki 80
Elizabeth I. Erzsébet
Elya I. Illés
Elyzabteh I. Erzsébet
emberölés, gyilkosság 2, 58, 87
Endre, Endre fia 78, 79
Endre, Péter főesperes fr.-e, Endre apja 78, 79
Endre, fia Tamás 73

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Endrey, Lukács fia, Acsa nembeli 62
Eperes l. Eperjes
Eperjes (Eperes), ma Prešov, Sz. (Sáros m.) 27
Erdély 2
erdélyi herceg l. István
erdélyi vajda l. Miklós, Petőc fia
erdő 10, 26, 34, 48, 51, 60, 74, 76, 87
erdő kivágása 26, 76, 87
eretnek 82
Erzsébet (Elizabeth), I. Lajos magyar király felesége,
Mária és Hedvig anyja 86
Erzsébet (Elizabeth, Elyzabeth), I. Károly magyar
király felesége, I. Lajos magyar király és István
herceg anyja 11, 17, 22, 36, 66, 67, 69
Erzsébet, magyar királyné, Szlavónia, Macsó és
Bosznia hercegnője, [IV.] László király anyja 61
Erzsébet, Anjou István herceg és Margit hercegnő
leánya, János herceg testvére 69
Esztergom (Strigonium, civitas Strigonyensis),
(Esztergom m.) 13, 19, 20
esztergomi bíró l. Miklós
esztergomi harmincadzedő l. Rendel
esztergomi kamaraispán l. Craterius, István
esztergomi káptalan 19, 20
Ezeek (Orbász m.) 17, 36

F

fa 34
faizás joga 48
falunagy (villicus) l. Demeter, Jekul, Pál
familiaris 85
famulus 5, 15, 64, 77, l. még Gatal
Farcashyda l. Farkashida
Farkas (Farcasius), Iván fia, hercegi ember, lipinyai 80
Farkashegy (Fracashege), ma elpusztult település
Bačin-Dol közelében, H. (Pozsega m.) 80
Farkashida (Farcashyda), ma Farkashida (Vlčkove),
Sz. (Pozsony m.) 13
Fehéregyháza (Alba ecclesia, Wyuar), ma Holics
(Holíč), Sz. (Nyitra m.) 13
fej- és jószágvesztés 38
Felvinc (Felwynch), település, ma Felvinc (Unirea),
Ro. (Aranyosszék) 21
Felwynch l. Felvinc
Ferenc, györgyi (de Georgio), Durazzói Károly
herceg udvari lovagja 82
Ferenc, Naccarollusnak mondott (dictus) Dentitus fia,
Durazzói Károly herceg sénéchalja, nápolyi 84
Firenze, város, Ol. 85
fogságba vétés 33
fogságból való kiszabadítás 8
főesperes 41, 78, 79 l. Lukács, Péter
főpap 11, 12, 13, 17, 29, 36, 59

Fracashege l. Farkashegy
Frachno l. Fraknó
Fraknó (Fracno), ma Forchtenstein, Au. (Sopron m.) 68
Frichke l. Fricske
Fricske (Frhcke), ma Alsófricske (Fričkove), Sz.
(Sáros m.) 32
Fülöp, Lőrinc fia, zelnavásárhelyi jobbágy 39
Fülöp, Paris fia, János apja, mester 51
Fülöp, fia Péter 8
Fülöp, fiai János, Márk és Lukács 75

G

gabona 47
gabona elrablása 80
Gál, fia Ágoston, rádi 8
Galeatius de Surdis 82
Gara, ma Gorjani, Ho. (Valkó m.) 86
Garics (Garigh) districtus 77
Garigh l. Garics
Gatal, Domonkos fia Benedek famulusa, hrascinai 64
Gergely, Egyed fia, cserneki 80
Gergely, Gergely fia 54
Gergely, János fia, hercegi ember, pozsegai 76
Gergely, Mike fia, Máté unokája 46, 57
Gergely, Moric fia, hercegi ember 84
Gergely, fia János 45
Gergely, fia Péter sacerdos, ábrahámi 23
Gergely, fiai Gergely és Német János 54
Gergely, fiai István és Miklós, rendesi 23
Gerzence (Gresencze, Gresencenze, Garesnica)
várispánság 36, 37, 42
gerzencei ispán l. Tamás, László fia
gonosztevő 21, 43, 53
Gorbonok (Gorbounik), ma Kalinovac, Ho.
(Körös m.) 77
Gorbounik l. Gorbonok
Gölnic (Gylnech, Gylnich), ma Gölnicbány
(Gelnica), Sz. (Szepes m.) 31, 33
gölnici bíró 31 l. még Iván
gölnici esküdtek 31
gölnici polgárok 31, 33
Gradschan birtok, Ho. (Zágráb m.) 64
Gran, Miklós fia, hercegi ember, gorbonoki 77
Gresencze l. Gerzence
Gresencze l. Gerzence
Guido, Durazzói Károly herceg familiárisa,
Mathafarris-i, zárai 84
gyilkosság kísérlete 77
Gylnech l. Gölnic
Gylnich l. Gölnic
György, mester, hercegi udvari prothonotarius,
orbászi ispán és várnagy 17, 22, 23, 34, 36, 38,
39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51,

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

György, János fia, cserneki 80
György, Hector fia, mester, lovag, királyi ember 1
György, Miklós fia, marócsai várjobbágy 52
György, Péter fia, budróci 77
György, Pető fia, csapovci 77
György, fia András 1
György, fia János 73
György, Jakch fr.-e 10
Gyurgyek, Dénes frater-e, hercegi ember, blinyai gyűrűspeccét, királyi 16, 68

H

Haga, hraztovicai várnagy 72
Hannus, fia Zonk 11
harmincad (tributum, telonium) 13, 19, 20, 24
harmincad elfoglalása 19, 20
harmincad visszaadása 19, 20
harmincadszedő (tributarius) 12, 13, 19, 30
harmincadszedő l. Rendel
Hartus, szebeni bíró 27
hatalmaskodás 72, 76, 77, 80, 81,
határ, országé 13
határjelek felállítása 1
határjelek lerombolása 1
Hathzak l. Hátszeg
Hátszeg (Hathzak), vár, Ro. (HUNyad m.) 21
hátszegi várnagy l. Balázs, Pósa fia
házak ajtajának betörése 81
házak építése 48
házak máshová való elszállítása 76, 80
Hector, fia György 1
Heduigus l. Hedvig
Hedvig (Heduigus), I. Lajos magyar király és
Erzsébet királyné lánya, lengyel királynő 86
hegyvám (tributum montis) 63
Henclinus, sárosi bíró 27
herceg l. István, János, Károly, László, Ulászló
hercegi ajtónállómester l. Köbli Miklós
hercegi autentikus, nagyobb peccét 23
hercegi ember 1, 8, 10, 32, 33, 45, 75, 76, 77, 80, 81, 84
hercegi kamarispán 53
hercegi tárnokmester l. Köbli Miklós
hercegi udvar (curia) 63, 84
hercegi udvarbíró l. Köbli Miklós
hercegi udvari ifjú l. István, Mihály fia; János, Fülöp
fia; Tamás, László fia
hercegi udvari lovag 82, l. még András, György fia;
János, Jakab fia; Leontius, Beke fia
hercegi udvari prothonotarius l. György
hercegi védelem 5, 9, 15
hercegnő l. Erzsébet, Margit
hercegnői ember 64
hercegnői familiáris 63

hercegnői kancellár l. Péter
hercegnői marturinaszedő l. Rudolf
hét dénáros adó 61
horvát bán l. Lackfi István; Miklós; Miklós, István fia
horvát herceg l. István, Károly
Horvátország (Croatia) 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,
13, 14, 15, 16, 17, 18, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40,
41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53,
54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 82,
83, 84
hospesek 34, 35
Hoy l. Huy
Hozonazela, falu 76
Hoztoyna, Nenade fia 84
Hraschyna l. Hrasztina
Hrasztina (Hraschyna), ma Rastovac, Ho. (Körös m.) 64
Hrasztovica (Hraztoucha), ma Hrasztovica területén,
Ho. (Zágráb m.) 72
Hraztoucha l. Hrasztovica
Hungaria l. Magyarország
Huy (Hoy), város (Belgium) 13

I

Iadra l. Zára
Ierusalem l. Jeruzsálem
Iherusalem l. Jeruzsálem
Illés (Elya), fia László, unokája Tar János 17, 36, 37
Illés (Elya), Lóránd fia, hercegi ember, garicsi 77
Imre, Dorozlou fia 54
Imre, fia Dénes 4
ispán 12, 29, 30, 50, 59, 69, l. még Balázs, Pósa fia;
György; János, Petőc fia; Mikós, Bereck fia;
Rudolf; Tamás, László fia; zágrábi
István, I., szent, király 40, 41, 62
István, V. király 40, 49
István Magyarország hercege, Szepes és Sáros ura,
erdélyi herceg, szlavón-horvát-dalmát herceg,
szepesi-sárosi herceg, I. Károly magyar király
és Erzsébet királyné fia, I. Lajos magyar király
fivére, Margit hercegnő férje, János herceg és
Erzsébet hercegnő apja 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10,
11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23,
24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36,
37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49,
50, 51, 52, 53, 57, 60, 62, 63, 66, 69
István, budai polgár, budai és esztergomi
kamaraispán 16
István, budróci Péter fia György jobbágya 77
István, dobrakucsai Nelepech és Miklós jobbágya 76
István, szlavón-horvát-dalmát bán 22
István vajda (voyuoda) 81
István, zágrábi püspök 72
István, Apród Miklós fia, tótsolymosi 26

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

- István, Beke fia, verőcei ispán, hercegi ember 37
 István, Bertalan fia, Péter és Miklós apja, marcaltói 5
 István, Chel fia, András unokája, komlósi 2
 István, Dezsó fia, cserneki 80
 István, Gergely fia, rendesi 33
 István, Lukács fia, Fülöp unokája 75
 István, Mihály fia, mester, hercegi udvari ifjú, hercegi ember, ozalji várnagy, hercegi relátor 1, 3, 21, 45, 48
 István, Mihály fia, otoki 74
 István, Miklós fia, hercegi ember, gorbonoki 77
 István, Miklós fia, perényi 32
 István, Mykych fia, zágrábmezei comes terrestris 56
 István, Tamás fia, hercegnői familiáris 63
 István, Voyk fia, hercegi ember 76
 István, fia Egyed 70, 71
 István, fia Miklós bán 3, 38, 39, 44
 István, fia Miklós 45
 István, fia Péter 70, 71
 István, fia Péter 75
 István, fr., a Dobicai Szent Szűz pálos kolostor priorja 49
 Italia l. Olaszország
 Iuan l. Iván
 Iuanch l. Ivánc
 Iván (Iuan), gölnici bíró 33
 Iván, Jakab fia, hercegi ember 75
 Iván (Iwan), János fia, zágrábi polgár 59
 Iván (Iwan), Miklós fia, marócsai várjobbágy 52
 Iván (Iwan), fia Farkas, lipinyai 80
 Ivánc (Iuanch), ma Kloštar Ivanić, Ho. (Körös m.) 52
 Ivánka (Iwanka), fia János, farkashegyi 80
 Ivánka (Iwanka), fia Péter, **Zelnech**-i 80
 Iwahun, fiai Miklós és Jakab 45
 Iwan l. Iván
 Iwank, János fia, zágrábmezei várjobbágy 70, 71
 Iwanka l. Ivánka
 Iwnk, Ozlada fia, Cseneki János fia György officialisa 80
- J**
 Jablanovac (Jablanycha), elpusztult település Crnogovcitól DK-re, Ho. (Pozsega m.) 76
 Jablanycha l. Jablanovac
 Jablonca (Jabluncza), ma Jablonica (Jablánc), Sz. (Nyitra m.) 13
 Jakab deák (litteratus), hercegnői kiküldött 62
 Jakab, Berkus fia 4
 Jakab, Iwahun fia 45
 Jakab, János fia, hercegi ember, fricskei 32
 Jakab, János fia, Pál és János apja, lomnicai 29
 Jakab, Detre fia, litteratus 11
 Jakab, Mihály fia, Opoliai László herceg soltésza 87
 Jakab, Mike fia 4
 Jakab, fia Iván 75
- Jakab, fia János, atyinai 43
 Jakab, fia Mihály, ábrahádi 23
 Jakab, fia Miklós 18
 Jakch, György fr.-e 10
 Janes, Vidig fia 81
 János l. Német János
 János l. Tar János
 János herceg, István herceg és Bajor Margit hercegnő fia 62, 63
 János, a Szent Grisogonus monostor apátja 83
 János, macsói bán, a királyi sereg kapitány 85
 János, lapicida, hercegi relátor 27
 János, bártfai polgár 30
 János, András fia, Varisa unokája 75
 János, Apród Miklós fia, mester, királyi udvari jegyző, tótsolymosi 26
 János, Balázs fia, hercegi ember 80
 János, Dénes fia, rendesi 23
 János, Domonkos bán fia, hercegi relátor 15
 János, Domonkos fia, otoki 74
 János, Dorozlou fia 54
 János, Fülöp fia, fiai András és Damján 75
 János, Fülöp fia, Paris unokája hercegi udvari ifjú 51
 János, Gergely fia, hercegi ember 45
 János, György fia 73
 János, Ivánka fia, hercegi ember, farkashegyi 80
 János, Jakab fia, János unokája, lomnicai 29
 János, Jakab fia, mester, hercegi udvari lovag, atyinai 43
 János, János fia, hercegi ember 75
 János, János fia, hercegi ember, dobóci 37
 János, László fia, Illés unokája 17
 János, Nelipcius comes fia, comes, cetinai 84
 János, Osl fia, mester, asszonyfalvi 68
 János, Palmut fia, traui 82
 János, Petóc fia, mester, körösi ispán, hercegi relátor 38, 43, 48
 János, Valter fia 38
 János, fia Dániel, traui 82
 János, fia Gergely, pozsegai 76
 János, fia György, cserneki 80
 János, fia Iván, zágrábi polgár 59
 János, fia Iwank 70, 71
 János, fia Jakab, fricskei 32
 János, fia Jakab, lomnicai 29
 János, fia János 75
 János, fia János, dobóci 37
 János, fia Márton 70, 71
 János, fia Mihály 73
 János, fia Mihály, cserneki 80
 János, fia Miklós, atyinai 43
 János, fia Tamás 45
 János, fia Urse, traui 82

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

- jászói (Jazou, ma Jasov, Sz.) Keresztelő Szt. János-monostor konventje 33
Jaxa fia, Péter 70, 71
Jazo I. jászói konvent
jegyző I. Ambrus; János, Apród Miklós fia; Márton Jekelfalu (Jekulfolua), ma Jekelfalva (Jaklovce), Sz. (Szepes m.) 31, 33
Jekul, kaproncai villicus 48
Jekul, fiai Matheus és Domonkos, jekelfalui 31, 33
Jekulfolua I. Jekelfalu
Jenslinus Teutonicus, hercegi relátor 63
Jeruzsálem (Ierusalem, Iherusalem), város, Izrael 16, 18, 22
Jeruzsálem királya I. Lajos
jobbágy 1, 5, 9, 15, 16, 31, 39, 54, 76, 77, 80, 87, 88
jobbágy áttelepítése 77, 80
jobbágy megsebesítése 76, 77
jobbágy telepítése 87
jobbágyok szabadságainak sértetlenül hagyása 88
jobbágytelek (laneus) 87
jog (Horvátországé) 84
jog (Szicíliaé) 84
jogszolgáltató 59
juh 13
Jusynch hn. Ho. (Zágráb m.) 72
- K**
kalács (torta) 87
Kálmán (Colomanus), I., király 49
kamara haszna 16
kancellár I. Péter
kancelláriai jegyzet I. commissós jegyzet és relációs jegyzet
Kanska (Kaniska, Kanizka), ma elpusztult település Jakupovac Kapelskitől D-re, Ho. (Körös m.) 38, 44
Kanska I. Kanska
Kanizka I. Kanska
Kántor (Cantor) (dict.) Pál, András fia, komlói 2
Kanyzka I. Doroszló
kapitány I. Durazzói Károly herceg és János
Kappruncha I. Kapronca
Kapronca (Kappruncha, Kapruncha), város, ma Koprivnica, Ho. (Körös m.) 34, 47, 48, 60
kaproncai jegyző I. Ambrus
kaproncai polgárok 60
kaproncai várnagy I. László; Tamás, László fia
kaproncai villicus I. Jekul
Kapruncha I. Kapronca
káptalan I. bácsi, esztergomi, pécsi, pozsegai, pozsonyi, szepesi, zágrábi
káptalani tanúbizonyság 1, 6, 8, 10, 11, 32, 33, 45, 64, 75, 76, 80
Karolus I. Károly
Károly (Karolus), I., király 4, 13, 27, 55, 56
Károly, Durazzó hercege, Szlavónia hercege, Horvátország és Dalmácia herceg, az Itáliába küldött magyar sereg kapitánya, durazzói 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85
Károly, IV. császár, cseh király 67, 69
kaszáló (fenetum) 34, 51, 60
Kasztellán (Castellan) (dict.) Péter, Pekri Pák veje, Anna férje 61
Katalin, szentmihályi Mihály lánya, Szencsei Péter felesége 8
Kebli I. Köbli
kecske 13
Keer I. Kér
kegyúri jog (ius patronatus) 51
Kelemen birtok 8
Kér (Keer), ma Szentgálós-kér (Somogy m.) 4
kereskedő 13
Keukapruncha I. Kókapronca
király I. András, Béla, István, Károly, Lajos, László
királyi káplán I. Miklós
királyi udvari jegyző I. János, Apród Miklós fia
királyi udvari lovag I. György, Hector fia
királyné I. Erzsébet
kiváltság adományozása 34
Knin (Tinium), vár, ma Ho. 84
knini comes I. Péter, Márton fia
knini ítélszék 84
kocsi (currus) 13
kocsma 87
Komlós (Kumlows), helynév, Sz. (Sáros m.) 2
Konrád, bártfai bíró 30
Kont, Simon fia, hercegi relátor 24
konvent I. Jászói
Kopcel (Kopeel) (Orbász m.) 17, 36
Kopeel I. Kopcel
Korlathkw I. Korlátkő
Korlátkő (Korlathkw), vár, ma Cerová területén (Nyitra m.) 13
Kormos (Kormus), Egyed fia, cserneki 80
Kormus I. Kormos
Köbli (Kebli, Kubly), ma puszta Keresztéte közelében (Abaúj m.) 12, 27, 29
Kókapronca (Keukapruncha, Kukapruncha), Kapronca (Koprivnica) közelében, Ho. (Körös m.) 34, 48
Köln (Sancta Colonia), város, No. 13
Körös megye 5, 36, 37, 38, 42, 50, 53, 81
Körös vár (castrum Crisiense) 46
körös comes terrestris I. András, Márton fia
körös ispán I. János, Petóc fia; Tamás, Péter fia
Körösudvarhely (Kyrisoduarhel) hn. 45
közbűntett 87

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

közgyűlés (generalis congregatio) 11, 38
Krapina (Crappina), város, ma Krapina, Ho.
(Varasd m.) 35
Kretin (Crethen), elpusztult település Daruvártól
nyugatra, Ho. (Körös m.) 50, 53
Krisztán (Cristanus), vidombáki plébános 24
Kubly l. Köbli
Kukapruncha l. Kókapronca
Kulch l. Kulcs
Kulcs (Kulch), ma Trg, Ho. (Zágráb m.) 3
Kumlows l. Komlós
kunok bírása l. nádor
külzet 6, 10, 73, 74, 75, 80
Kwchyan (Orbász m.) 17, 36
Kyrisoduarhel l. Körösudvarhely

L

Laaz (Orbász m.) 17, 36
Lachou (Lachow), László fia, Pósa unokája 38, 44
Lachow l. Lachou
láda 81
Ladizlaus l. László
Lajos (Lodouicus, Lodovicus, Ludouicus,
Ludovicus, Ludowicus) Magyarország,
Jeruzsálem, Szicília és Lengyelország király, I.
Károly magyar király és Erzsébet királyné fia,
István herceg fivére, Erzsébet férje, Mária és
Hedvig apja, 13, 16, 17, 18, 22, 28, 30, 35, 36,
52, 55, 56, 63, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 79,
Lamnocha l. Lomnica
Lanceus, Beke fia, Jablanycha-i 76
lány megverése 72
lány, Lectoré 72
László (Ladislaus), I., király 40, 41, 62
László (Ladislaus) IV., király 38, 56, 61
László (Ladizlaus, Wladislaus), opuliai és wieluni
herceg 67, 68, 86, 87, 88
László, Antal fia, radovanci 80
László, Chel fia, András unokája, komlói 2
László, Illés fia, Tar János apja 17, 36, 37
László, Máté fia, Scychnik-i 80
László, Mihály fia, Rusa asszony férje 38
László, Péter fia, kaproncai várnagy 60
László, Simon fia, Tamás apja, szentjakabi 17, 36, 37, 42
László, Töttös fia, hercegi relátor, mester 3, 72, 73, 75
László (Ladizlaus), fia Lachou 38, 44
László, fia Tamás 48
László, fia Tar János 42
lat (lotro) súlymérték 13
Lechovaz, Velsilava férje, Boszniai 82
Lector, Töttös László jobbágya 72
Lengyelország (Polonia, Polonya) 70, 71, 79, 86
lenkendők széttépése 81

Leontius, Beke fia, hercegi udvari lovag 50, 53
Lessczina l. Lestine
Lestine (Lesscina), ma Lestin (Leštiny), Sz.
(Árva m.) 87
Leukus l. Lőkös
Ligerius, fia Péter 59
liget 34
Lipinya (Lyphyna, Alsó-/Felső-), ma Ljupina/
Opatovac, H. (Pozsega m.) 80
Liptó megye 5
liptói ispán l. Tamás, Péter fia
ló, hátsasló 8
ló, ménesbeli 8
Lodouicus l. Lajos
Lodovicus l. Lajos
Lomnica (Lamnocha), ma Kakaslomnic (Vel'ka
Lomnica), Sz. (Szepes m.) 29
Lóránd, fia Illés, garicsi 77
lotro l. lat
lovaskocsi 13
Lőkös (Leukus), Egyed fia, cserneki 80
Lőrinc, vitézi 32
Lőrinc, András fia, csázmamelléki 81
Lőrinc, Dezső fia, vátkai 15
Lőrinc, Péter fia, atyina 43
Lőrinc, fia Fülöp 39
Lőrinc, fia Német Niklinus 68
Lőrinc, fia Pál, pekri 61
Ludouicus l. Lajos
Ludovicus l. Lajos
Ludowicus l. Lajos
Lukács, regölyi főesperes, Miklós zágrábi püspök
általános helynöke 41
Lukács, Fülöp fia, Bálint és István apja 75
Lukács, fia Endrey, Acsa nembeli 62
Lukács, Wlchyak fia, zágrábmezei várjobbágy 70, 71
Lyphyna l. Lipinya
Lyuban, fia Miklós 75

M

Machou l. Macsó
Macsó (Machou, ma Mačov, Sze.) 61
macsói bán l. János
Macsó hercegnő l. Erzsébet
Magyarország (Hungaria, Ungaria, Vngaria) 1, 13,
16, 18, 22, 27, 28, 30, 40, 41, 49, 52, 55, 56, 61,
67, 68, 70, 71, 79, 83, 85, 86
makkoltatás, sertéseké 51
malom 87
malom lerombolása 81
Marcaltó (Marceltw) (Veszprém m.) 5
Marceltw l. Marcaltó
Marcus, Miklós fia 81

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

- Margit hercegnő, Anjou István herceg felesége, János herceg és Erzsébet hercegnő anyja, Bajorország hercegnője 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66
- Mária, I. Lajos magyar király és Erzsébet királyné lánya, magyar királynő 86
- Marislava, lánya Velislava 82
- Márk, Fülöp fia, fia Miklós 75
- Márk, Máté fia, zágrábmezei várjobbágy 70, 71
- Márk, Stanamer fia, zágrábmezei várjobbágy 56
- Márk, fia Novák, orbászi 76
- márka 68
- Marócsa (Morowcha, Moraucha, Moroucha), várispánság (Zágráb m.) 39, 52, 64, marócsai várjobbágy I. Miklós, Rathk fia
- Márton, pozsegai káptalan notarius 80
- Márton, Brokon fia, marócsai várjobbágy 52
- Márton, János fia, zágrábmezei várjobbágy 70, 71
- Márton, fia András 81
- Márton, fia Bertalan, berstyanóci 80
- Márton, fia Péter 84
- marturina I. nyestbőradó
- Máté, fia Mike 46, 57
- Mathafarris 84
- Maté sacerdos, hercegi relátor 47
- Máté, András fia, csázmamelléki 81
- Máté, Jekul fia, jekelfalui 31, 33
- Máté, fia Bertalan 45
- Máté, fia Márk 70, 71
- Máté, fiai Pál és László, Scychnik-i 80
- Mátyás, Zeurus fia 11
- Medve (Medwe), vár, ma Medvedgrad, Zágráb mellett, Ho. (Zágráb m.) 36, 37, 42, 62
- medvevári várnagy I. Tamás, László fia
- Medwe I. Medve
- megye I. Arad, Bars, Brassó, Körös, Liptó, Moson, Orbász, Sáros, Somogy, Sopron, Szepes, Vasvár, Verőce, Zágráb, Zala
- megyei ember 11, 72
- Mendzenth I. Mindszent
- mercatores Pragenses I. prágai kereskedők
- Mesa, falu, Sz. (Árva m.) 87
- Meth (dict.) András, budróci Péter fia György famulusa 77
- mező 34
- Mihály, mester, Katalin apja, szentmihályi 8
- Mihály, Jakab fia, ábrahámi 23
- Mihály, János fia, cserneki 80
- Mihály, János fia, magister, miles 73
- Mihály, Miklós fia, kaproncai polgár 48
- Mihály, Pál fia, ábrahámi 23
- Mihály, Tamás fia, István hercegnői familiáris fr. patruelisa 63
- Mihály, fia István 1, 3, 21, 48
- Mihály, fia István, otoki 74
- Mihály, fia Jakab 87
- Mihály, fiai László, Bazarad és Bereck 38
- Mikcs (Mychk) szlavón bán 3, 39, 52
- Mikcs (Mykch), Benedek fia, zelnavásárhelyi jobbágy 39
- Mike, Máté fia, Miklós és Gergely apja 46
- Mike (Myke), fia Jakab 4
- Mike (Myke), fiai Miklós és Gergely, Máté fia 57
- Miklós I. Apród (dict.) Miklós
- Miklós (Nycolaus), brassói decan és plébános 24
- Miklós, eperjesi bíró 27
- Miklós, esztergomi bíró 19
- Miklós, hercegi relátor, köbli 12, 29
- Miklós, hercegi tárnokmester, ajtónállómester, udvarbíró és szepesi várnagy, köbli 27
- Miklós, nádor, kunok bírása, garai 86
- Miklós, somogyi plébános, királyi káplán, királyi ember 1
- Miklós, szlavón bán, szécsi 62, 78
- Miklós, vajdai, hercegi ember 8
- Miklós, zágrábi püspök 41
- Miklós, András fia, rendesi 7, 23
- Miklós (Nycolaus), Bereck fia, brassói ispán, hercegi relátor, mester 2, 18, 24
- Miklós, Dénes fia, csanyói 74
- Miklós, Detre fia, hercegi ember 33
- Miklós, Domonkos fia, hercegi ember 75
- Miklós, Gergely fia, rendesi 23
- Miklós, István fia 45
- Miklós, István fia, Bertalan unokája 5
- Miklós, István fia, hercegi ember 45
- Miklós, István fia, szlavón-horvát bán, zalai ispán, Hahót 1, 15, 38, 39, 44, 46, 55
- Miklós, Iwahun fia 45
- Miklós, Jakab fia, tárnoki szervitor 18
- Miklós, János fia, atyina 43
- Miklós, Lyuban fia, hercegi ember 75
- Miklós, Márk fia, Fülöp unokája 75
- Miklós, Petőc fia, Aba nemebeli, mester, volt erdélyi vajda 28
- Miklós, Mike fia, Máté unokája 46, 57
- Miklós, Miklós fia, cserneki 80
- Miklós, Miklós fia, perényi 32
- Miklós, Pál fia, dobrakucsai 76
- Miklós, Pál fia, Lőrinc unokája, Pekri 61
- Miklós, Péter fia, Mihalch unokája, Szencsei 8
- Miklós, Pósa fia, hercegi relátor 10
- Miklós, Rathk fia, marócsai várjobbágy 52
- Miklós, Tamás fia 63
- Miklós, fia Demeter 17, 36
- Miklós, fia Marcus 81

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Miklós, fia Mihály 48
 Miklós, fia Péter, atyina 43
 Miklós, fiai István és Grab, gorbonoki 77
 Miklós, fiai István és Miklós, perényi 32
 Miklós, fiai Iván és György 52
 Miklós, fiai Tamás, Dezyslou, Miklós, cserneki 80
 miles I. Mihály, János fia
 Mindenszentek egyház, Obrua birtokon 51
 Mindszent (Mendzenth), ma Szepesmindszent
 (Bijacovce), Sz. (Szepes m.) 11
 mindszenti polgárok és hospesek 11
 Modor (Modor, Modur), ma Modor, Sz. (Pozsony m.)
 6, 10
 Modur I. Modor
 mons Grech I. Zágráb
 Moraucha I. Marócsa
 Moric, fia Gergely 84
 Móric, fia Simon 68
 Móríchida (Pons Mauriti) (Győr m.) 68
 Moroucha I. Marócsa
 Morowcha I. Marócsa
 Moson megye 14
 mosoni ispán I. Rudolf
 Moyus, Sándor fia 45
 munera 40, 41
 Mychk I. Mikcs
 Myke I. Mike
 Mykudana halastó 51
 Mykych, fia István 56

N

Naccarollo I. Ferenc, Dentitus fia 84
 nádor 21, I. még Miklós
 Nagyszombat (Tyrnaviensis civitas, Tyrnav), ma
 Nagyszombat (Trnava), Sz. (Pozsony m.) 13, 66
 Nápoly (Neapolis), város, ma Ol. 84
 Neapolis I. Nápoly
 Nelepech, Pál fia, dobrakucai 76
 Nelipcius comes, fia János, cetinai 84
 nemes 12, 13, 29, 88,
 nemessé emelés 46, 52
 Német (Nemeth) (dict.) János, Gergely fia 54
 Német (Nemeth) Niklinus (Nyklinus), Lőrinc fia,
 fraknoi 68
 Nemeth I. Német
 nemzetség I. Acsa
 Niklinus I. Német Niklinus
 Nouak I. Novák
 Novák (Nouak), Márk fia, hercegi ember, orbászi 76
 Nyárhíd (Nyarhyd), a mai Érsekudvar helyén
 (Nyitra m.) 13
 Nyarhyd I. Nyárhíd
 Nycolaus I. Miklós

nyestbóradó (marturina) 50, 54, 61
 nyestbóradó-szedő 50, 54
 Nyklinus I. Niklinus
 Nyulak-szigete (Insula Leporum), ma Margit-sziget,
 Bp. területén (Pest m.) 16
 nyulak-szigeti apácák 16

O, Ó, Ö, Ő

Obakua I. Óbakva
 Óbakva (Obakua), Doroszlóbakva, ma Turnašica,
 Ho. (Körös m.) 54
 Obroua birtok 51
 officialis 2, 13, 16, 29, 50, 53, 55, 59, 80, 87,
 officialis megverése 80
 oklevél átírása 13, 22, 28, 30, 35, 39, 40, 41, 42, 44,
 46, 49, 56, 57, 65, 67, 70, 71, 78, 79
 oklevél bemutatása 11, 13, 38, 39, 83
 oklevél ellopása 38
 oklevél hamisítása 38
 Oklics (Aklych), vár, ma Okič, Ho. (Zágráb m.) 17
 oklicsi várnagy I. Tamás, László fia, szentjakabi
 Olaszország (Italia) 85
 Omodeus, fia Pál, ábrahámfi 7, 23
 opuliai herceg I. László
 Orbán (Vrbanus), Péter fia, zágrábmezei várjobbágy
 70, 71
 Orbász (Orbaz, Wrbaz) megye 17, 34, 36, 39, 40, 41,
 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 80
 orbász ispán I. György
 orbászi várnagy I. György
 Orbaz I. Orbász
 Ordou I. Ardó
 Ordow I. Ardó
 országbíró 21 I. még Tamás
 Osl, fia János, asszonyfalvai 68
 Otok, h.n. 74
 Ozalj (Ozul), vár, ma rom Ozalj területén, Ho.
 (Zágráb m.) 3
 ozalji várnagy I. István, Mihály fia
 Ozlada, fia Iwnk 80
 Oztrogo I. Sztrigó
 Ozul I. Ozalj
 ökrösfogat 13
 öv 8
 özvegy, Komlósi András fia Chel-é 2
 özvegy, marcaltói Bertalan fia Istváné 5

P

Pál I. Kántor (dict.) Pál
 Pál I. Tót Pál
 Pál, budróci Péter fia György famulusa 77
 Pál, racsai falunagy 81
 Pál, Bokou fia, cserneki 80

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

- Pál, Jakab fia, János unokája, lomnicai 29
Pál, Lőrinc fia, Miklós és Anna apja, Pekri 61
Pál, Máté fia, Scychnik-i 80
Pál, Omodeus fia, ábrahámí 7, 23
Pál, Péter fia, Mihalch unokája, Szencsei 8
Pál, fia Mihály, ábrahámí 23
Pál, fiai Nelepech és Miklós, Dobrakucsai 76
pallosjog 43, 53
Palmut, fia János, traui 82
Paris, fia Fülöp 51
Pasega l. Pozsega
Pasega l. pozsegai káptalan
Pasyth, terra (Bars m.) 18
pecsét, hercegi, függő 22, 43, 44, 48, 49, 50, 51, 53, 56, 57, 62, 63, 67, 69, 71, 78, 79, 84, 86
pecsét, hercegi, rányomott 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 34, 38, 47, 48, 52, 54, 55, 58, 69, 60, 61, 68, 70, 73, 74, 75, 77, 80, 81, 85
pecsét, királyi titkos 83
pécsi káptalan 41, 73
Pekri (Pukur) 61
Pekriszentgyörgy (PukurZengurg) 61
pensa 68
per halasztása 11, 73
Peren l. Perény
Perény (Peren), ma Perény (Perín-Chym), Sz. (Abaúj m.) 32
Péter l. Kasztellán (dict.) Péter
Péter sarecdos, Gergely fia, ábrahámí 23
Péter szlavón vicebán 38
Péter, zágrábi főesperes, Endre fr.-e 78, 79
Péter, vassvári prépost, hercegnői kancellár 57, 63, 64, 65
Péter, András fia, Varisa unokája 75
Péter, Dénes fia, csanyói 74
Péter, Fülöp fia, kelemeni, hercegi ember 8
Péter, István fia 75
Péter, István fia, Bertalan unokája 5
Péter, István fia, zágrábmezei comes terrestres 70, 71
Péter, Ivánka fia, hercegi ember, Zelnech-i 80
Péter, Jaxa fia vagy fr.-e, zágrábmezei várjobbágy 70, 71
Péter, Ligerius fia, zágrábi polgár 59
Péter, Márton fia, knini comes 84
Péter, Mihalch fia, Péter, Pál, Demeter és Miklós apja, szencsei 8
Péter, Miklós fia, atyinaí 43
Péter, Péter fia, Mihalch unokája, Katalin férje, szencsei 8
Péter, Wrathk fia, Wrathyna unokája 75
Péter, fia Bank 52
Péter, fia György, budróci 77
Péter, fia László 60
Péter, fia Lőrinc, atyinaí 43
Péter, fia Orbán 70, 71
Péter, fia Tamás 5, 16, 18
Péter, fia Tormak 81
Peteu l. Pető
Peteuch l. Petóc
Pethouch l. Petóc
Petov l. Pető
Pető (Petov), Pető fia, csapovci 77
Pető (Peteu), fia Tamás 80
Pető (Petov), fiai György és Pető, csapovci 77
Petóc (Peteuch), fia János 38, 43, 48
Petóc (Pethouch), fia Miklós, Aba nembeli 28
Planicha 38
Platerna l. Pleterna
plébános l. Miklós
plébános választása 34
Pleterna (Platerna), ma Dražica, Ho. (Körös m.) 81
polgárok és hospesek 11, 34, 35, 48, 49, 60
Polonia l. Lengyelország
Polonya l. Lengyelország
Polyna (Orbász m.) 17, 36
pondus (mérték, pénz) 13
Pons Mauritií l. Móríchida
Pósa (Pousa), fia Balázs 13, 14, 21, 31
Pósa (Pousa), fia László, unokája Lachou 38
Pósa (Pousa), fia Miklós 10
Posaga l. Pozsega
Posega l. Pozsega
Posonium l. Pozsony
Pothgorya birtok 63
Pousa l. Pósa
Pozsegai (Posaga, Pasega, ma Slavonska Požega, Ho.) káptalan 45, 75, 76, 80
Pozsony (Posonium), város, ma Bratislava Sz. (Pozsony m.) 18
pozsonyi káptalan 6, 10
Prága (Praga), ma Praha, Cs. 13, 67
Praga l. Prága
prépost l. Péter
prior l. István fr.
Priztawchina (Pryztawchyna, Prysztawchyna) birtok (vsz. Zágráb m.) 64, 65
procuratoria 73
Prysztawchyna l. Prisztawchyna
Prysztawchyna L. Priztawchyna
Pryztawchyna l. Priztawchyna
Puczo, folyó 87
Pukur l. pekri
PukurZengurg l. Pekriszentgyörgy
püspök l. István
püspöki helynök l. Lukács

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

R

Raad l. Rád
 rablás, rablók 43, 87
 Racha l. Racsá
 Rácország (Rasscia) 63
 Racsá (Racha), ma Rača, Ho. (Körös m.) 77, 81
 Rád (Raad), ma Rádfalva (Baranya m.) 8
 Radobillye 84
 Radouanch l. Radovanc
 Radovanc (Radouanc), elpusztult település
 Godinjak közelében, H. (Pozsega m.) 80
 Radyn, fia Domonkos 45
 Rafael de Surdis de Placentia, zárai comes, Dalmácia
 vicarius generalisa 82
 Rajna (Renus), folyó 13
 Rasscia l. Rácország
 Rasthych hely (Pozsega m.?) 80
 Rastigh, birtok, Banjalukától délre, a Vrbas folyó
 mellett (Orbász m.) 17, 36
 Rathk, fia Miklós 52
 rector (települési elöljáró) 12, 29
 Regöly (Regun), ma Regöly (Tolna m.) 41
 regölyi főesperes l. Lukács
 Regun l. Regöly
 relatiós jegyzet 2, 3, 4, 5, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18,
 21, 24, 27, 29, 31, 43, 47, 48, 63
 Rendel, esztergomi harmincadszedő 19
 Rendes (Rendes, Rendus), ma Balatonrendes (Zala m.)
 7, 23
 Rendus l. Rendes
 Renus l. Rajna
 rét 10, 51
 rét határjárása 10
 Rodolfus l. Rudolf
 Rojcsa (Ryche), districtus, várispánság 38
 Romanus, IV., bizánci császár 83
 rudas (kocsifajta) 13
 Rudolf (Rodolfus), Cacestayn-i, hercegnői
 marturina-szedő 61
 Rudolf, mosoni, vasvári és soproni ispán 14
 Rusa asszony, Mihály fia László felesége 38
 Ryche l. Rojcsa

S, Sz

Saaswar l. Sasvár
 Sanctus Michaelis l. Szentmihály
 Sándor (Alexander), fia Moyus 45
 Santa Colonia l. Köln
 sarerdos l. Péter, Gergely fia
 Sáros (Sarus) megye 1, 2, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33
 Sáros (Sarus), település, ma Vel'ký Šariš, Sz. (Sáros m.)
 26, 27
 Sáros (Sarus), vár 26

sárosi herceg l. István
 sárosi várnagy 26
 Sarus l. Sáros
 Sasvár (Saaswar), ma Sasvár (Šaštín), Sz. (Nyitra m.) 13
 Scebinyo l. Szeben
 Scepsyensis terra l. Szepes
 Scicilia l. Szicília
 Sclauonia l. Szlavónia
 Sclavonia l. Szlavónia
 Sclea 75
 scriptura longior 63
 Scychnik hely, (Pozsega m.?) 80
 Sempte (Semte), ma Sempte (Šintava), Sz. (Nyitra m.) 13
 Semte l. Sempte
 senéschal l. Ferenc, Dentitus fia
 serleg, ezüst 8
 sertés 13, 51, 81,
 sertések elhajtása 81
 sertések leölése 81
 sertések megsebesítése 81
 serviens 72
 serviens megsebesítése 72
 servus elvitele 81
 Sicilia l. Szicília
 Sicilia l. Szicília
 Simon (Symon), Móric fia, mester 68
 Simon fia, Kont 24
 Simon, fia László, szentjakabi 17, 36, 37, 42
 Sinka (Synka), Beke fia, hercegi ember, bajori 32
 soltész (scultetus) 87
 Somogy (Sumugy), ma Szepessümege (Smížany), Sz.
 (Szepes m.) 1
 Somogy megye 4
 Sopron (Suprunium, Sopronium), város (Sopron m.) 14
 Sopron megye 14
 soproni bíró 14
 soproni esküdtek 14
 soproni ispán l. Rudolf
 soproni polgárok 14
 Sopronium l. Sopron
 Stanamer, fia Márk 56
 Stinche l. Szenic
 Strem, vereskői várnagy 6
 Strigonium l. Esztergom
 suburbium castris Scepsyensis l. Szepesvárálja
 Suhouara település, ma Ho.? 83
 Sumugy l. Somogy
 Suprunium l. Sopron
 Sykussfeldew, terra (Sáros m.) 1
 Symon l. Simon
 Synka l. Sinka
 szalma elégetése 81
 szalonna (lardus) elrablása 80, 81

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

- száműzetés 58
szántó föld 34, 51
Száva (Zaua), folyó 55
Szeben (Scebinyo, Zeben), Kisszeben, település, ma Sabinov, Sz. (Sáros m.) 1, 26, 27
Szécs (Zeech)
szegénység 43
Szencse (Zenche), ma Novska, Ho. (Körös m.) 8
Szenic (Stinche, Zinche), ma Szenice (Senica), Sz. (Nyitra m.) 13
Szenpéter (Zenthpeter), ma Peteranec, Ho. (Körös m.) 36, 37, 42
Szent Grisogonus monostor, Zára, Ho. 83
Szent György mártír egyház, ezeeki (Orbász m.) 17
szent királyok 59
Szent Szűz egyház, Rastigh-i (Orbász m.) 17
Szentiván (ZenthIwan) birtok 45
Szentjakab (Zenthjakab) 17
Szentjakabfalva (villa Sancti Jacobi), ma Budapest része (Pilis m.) 13
Szentmargita (Zenthmargita), ma Margitfalva (Margecany), Sz. (Szepes m.) 31
Szentmihály (Sanctus Michaelis), ma Donji Miholjac, Ho. (Körös m.) 8
Szepes (terra Scepsyensis, Scepusiensis, Scepusyensis) 1, 2, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33
Szepes és Sáros ura I. István
Szepes megye 11
szepesi herceg I. István
szepesi káptalan 32
szepesi szolgabíró 11
Szepesvár (Castrum Scepsyense), ma Szepesvárálja mellett (Szepes m.) 31
szepesvár várnagya I. Köbli Miklós
Szepesvárálja (suburbium castris Scepsyensis), ma Szepesvárálja (Spišské Podhradie), Sz. (Szepes m.) 32
Szicília (Scicilia, Sicilia) 16, 18, 22, 84
Szicília királya I. Lajos
szlavón bán I. Cudar Péter; Lackfi István; Miklós; Miklós, István fia
szlavón herceg I. István
szlavón hercegnő I. Erzsébet, Margit
szlavón-horvát-dalmát hercegség 23
Szlavónia (Sclavonia, Sclauonia) 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81
szokás (országé) 80
szolgabíró 11
soltészok joga 87
szövetség 86
Sztreza (Ztresza), ma Pavlin Klostár, Ho. (Körös m.) 78
Sztrigó (Oztrigo), vár, ma Štrigova területén, Ho. (Zala m.) 22
Szűz Mária 51
- T**
Tamás országbíró 11
Tamás, hercegnői ember, marócsai 64
Tamás, Beke fia, hercegi ember 80
Tamás, Egyed fia, cserneki 80
Tamás, Endre fia 73
Tamás, János fia, hercegi ember 45
Tamás, László fia, Simon unokája, mester, hercegi udvari ifjú, oklicsi várnagy, gerzencei ispán, medvevári várnagy, kőkaproncai várnagy, szentjakabi 17, 36, 37, 42, 45
Tamás, Miklós fia, cserneki 80
Tamás, Péter fia, mester, lipitói és körösi ispán, csókakői várnagy, hercegi relátor 5, 16, 18
Tamás, Pető fia, hercegi ember 80
Tamás, fiai István és Miklós 63
Tar (Thar) (dict.) János, László fia, Illés unokája 36, 37, 42
tárnoki szervitor I. Miklós, Jakab fia
tárnokmester 34
tartozás megfizetése 68
település megerősítése 3
telonium I. harmincad
terra Scepsyensis I. Szepes
Teudeus I. Töttös
Teuteus I. Töttös
Teutus I. Töttös
Thar I. Tar
Tharnowcz (Orbász m.) 17, 36
tiltakozás, eltiltás 74, 75
Tinii I. Knin
tiszttartó (burgrav) 88
titkos pecsét, királyi 30
tized 24
tized, bor 47
tized, gabona 47
tolvaj 21, 43, 53
tolvajlás 87
Tormak, Péter fia 81
torony építése 34
Tót (Touth) Pál, hercegi relátor 4
Tótsolyomos (Touthsolyumos), birtok, ma Šarišké Sokolovce, Sz. (Sáros m.) 26
Touth I. Tót
Touthsolyumos I. Tótsolyomos
Töttös (Teudeus, Teuteus, Teutus, Tuteus), fia László 3, 72, 73, 75
trágyázott föld 51

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

Trau (Trogir) város 82
traui comes 82
traui iudex 82
Trogir I. Trau
Turdossin (Tvardossin), ma Turdossin (Tvrdošín),
Sz. (Árva m.) 88
Tuteus I. Töttös
Tvardossin I. Turdossin
Tyrnaviensis civitas I. Nagyszombat

U

Uduard I. Udvard
Udvard (Uduard), ma Udvard (Dvory bad Žitavou),
Sz. (Komárom m.) 13
Ugróc (Vgruch) (Bars m.) 18
Újvár (Wyuar) I. Fehéregyháza
Ulászló (Wladislaus), Opulai herceg 67
Ungaria I. Magyarország
Urse, János fia, traui 82

V, W

Vajda (Vayuada), Vajdafalva, ma Budimcitol Ényra
(Vojvodska), Ho. (Baranya m.) 8
Vajda (voyuoda) I. István
Valter, fiai János és Balázs 38
vár I. Hátszeg, Korlátkő, Kókapronca, Sáros,
Szepesvár
Varisa, fia András 75
várjobbágy 52, 56, I. még Miklós, Rathk fia; zágrábi
várjobbágyok
várjobbágyi állásból felmentés 46, 52
várnagy 12, 13, 29, 30, 50, 59, 88 I. még I. Balázs,
Pósa fia; Haga; István, Mihály fia; Köbli Miklós;
László; Strem; Tamás, László fia
városkapu 34
város I. Kapronca, Krapina, Zágráb
város megerősítése fallal 34
vásártartási jog 53
Vasvár (Castrum Ferreum) 57, 63, 64, 65
Vasvár megye 9, 14
Vasvár megye alispánja 9
Vasvár megye ispánja 9
vasvári ispán I. Rudolf
vasvári prépost I. Péter
Vathka I. Vátka
Vátka (Vathka), birtok, a mai Zalaszántó területén
(Zala m.) 15
Vayuada I. Vajda
vectigalia (zulusina) 61
Velislava, Marislava lánya, Boszniai Lechovaz
felesége 82
Vencel (Vencezlaus, Wencezlaus), cseh király, IV.
Károly császár fia 69

Vencezlaus I. Vencel
vereskői várnagy I. Strem
Vereskw I. Vöröskő
Verőce (Werewcze) megye 37, 50, 53
Vgroch I. Ugróc
vicarius generalis I. Rafael de Surdis
vicebán I. Péter
Vicus, András fia, zágrábmezei várjobbágy 70
Vidig, fia Janes 81
Vidombák (Widenbach), ma Vidombák (Ghimbav),
Ro. (Szászföld) 24
vidombáki plébános I. Krisztán
Vienna I. Bécs
villa Sancti Jacobi I. Szenjakabfalva
villicus I. falunagy
Vitéz (Wytez), ma Kis- és Nagyvitéz (Ovčie, Vit'az),
Sz. (Sáros m.) 32
Vitus, András fia, zágrábmezei várjobbágy 71
Vngaria I. Magyarország
Voyk, fia István 76
Voyuoda I. vajda
Vöröskő (Verekw), várm ma Cseszte (Častá)
területén, Szl. (Pozsony m.) 6
Vulkec I. Wulkec
Wencezlaus I. Vencel
Werewcze I. Verőce
Widenbach I. Vidombák
wieluni herceg I. László
Wladislaus I. László
Wlchyak, fia Lukács 70, 71
Wlchyna 11
Wrathk, fia Péter 75
Wrathyna, fia Wrathk 75
Wrbaz I. Orbász megye
Wulkec (Vulkec), Nenade fia (Nenadich) 84
Wytez I. Vitéz

Z, Zs

Zágráb (civitas Grecensis, civitas Grechensis, mons
Grech, Zagrabia, Zagrabya), ma Zagreb, Ho.
(Zágráb m.) 12, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42,
43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 58, 59, 61,
62, 63, 64, 65, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79
Zágráb megye 72
Zágrábhegyfoki pálos remeték (fratres Heremite
ecclesie beate Virginis de promontorio
Zagrabiensi) 64, 65
zágrábi ágostonos remeték (fratres heremitee ordinis
sancti Augustini de promontorio Zagrabensis) 51
zágrábi alispán 72
zágrábi főesperes 78, 79
zágrábi bíró I. Antal
Zágrábi domonkosok 62

14. SZÁZADI HERCEGEK ÉS HERCEGNŐK OKLEVELEI

- zágrábi hospesek 12
zágrábi ispán 55, 72
zágrábi káptalan 36, 37, 40, 41, 42, 44, 64, 65, 73
zágrábi polgárok 12
zágrábi püspök 62 l. még l. Miklós
zágrábi püspökség 62
Zagrabia l. Zágráb
zágrábmezei várjobbágyok 55, 56
Zágrábmező (Campus Zagrabienae) 55, 56, 70, 71
Zagrabya l. Zágráb
Zala megye 15
zalai ispán l. Miklós
Zára (Iadra), város, ma Zadar, Ho. 82, 84
zárai comes l. Rafael de Surdis
Zaua l. Száva
Zeben l. Szeben
Zeech l. Szécs
- Zelnavásárhely (Forum Zelna), ma Zelina, Ho.
(Zágráb m.) 39
Zelnech hn. 80
Zenche l. Szencse
Zenth Iwan l. Szeniván
Zenthmargita l. Szentmargita
Zenthpeter l. Szentpéter
Zenthpether l. Szentpéter
Zentjakab l. Szentjakab
Zeurus, fia Mathias 11
Zinche l. Szenic
Zlaonouch falu 62
Zonk, Hannus fia 11
Ztresza l. Sztreza
Zudar l. Cudar
zulusina l. vectigalia
zsold 85